

100

X

**beoordeling
subsidieverzoek**

Handtheater:

toewijzen

1	Abram, Prof. Dr. I.B.H.	Utrecht	hoogleraar, Algemeen Pedagogisch Studiecentrum	horend
2	Altena, Marian van	Landsmeer	weduwe Ernst van Altena	horend
3	Alvares, Babs	Amsterdam	leerkracht	horend
4	Ammanschool, J.C.	Amsterdam	John de Gelder, adjunct-directeur	horend
5	Ammanschool, J.C.	Amsterdam	Ronald van Vliet, adjunct-directeur	horend
6	Ankersmit, Sanny	Amsterdam	klassenassistent	horend
7	Backhuijs, Joep	Amstelveen	beeldend kunstenaar	doof
8	Blake, Richard	Amsterdam	regisseur	horend
9	Blankenberg, Maarten	Amsterdam	grafisch ontwerper	doof
10	Bloem-de Kleer, Joke	Scheveningen		doof
11	Blommestein, Margot van	Utrecht	secretaresse	horend
12	Blue Horse Productions	Rotterdam	Chiem van Houweninge, directeur	horend
13	Boeles-Hulshoff Pol, Iek	Amsterdam	docent Hogeschool van Amsterdam, supervisor	horend
	Boeles, Pieter		hoogleraar, advocaat	horend
14	Bouwmeester, Bea	Groningen	docent NGT	doof
15	Brandenburg, Annemiek van	Leiden	dra. historica	doof
16	Brinkman, Mevrouw D.	Amsterdam	94 jaar	doof
17	Brouwer, Rie	Amsterdam	docent	horend
18	Bruning-de Bruyn, Rita	Leiden	oud-voorzitter FODOK	horend
19	Buter, Henk	Amsterdam	docent Nederlands en NGT	doof
20	CODA	Meppel	Heinke Nederlof, bestuurslid	horend
21	Common Ground	Engeland	Barry Avison, regisseur	doof
22	Dam, Jolanda van	Amsterdam	voorzitter informatiecentrum Stichting Welzijn Doven Amsterdam	doof
23	Davidson, Leo	Krimpen a/d IJssel	oud-adjunct hoofdredacteur Algemeen Dagblad	horend
	Davidson-Gezang, Enny		oud-fysiotherapeut	horend
24	Doelers, Xandra	Son	beleidsmedewerkster	doof
25	Dorrestijn, Jos	Amstelveen	beheerder SWDA	doof

26	Dovenschap	Utrecht	Erika Zeegers, directeur	horend
27	Effaiha	Zoetermeer	Marjan Stuijzand, voorzitter	doof
28	Euwe, Menno	Amsterdam	G. Schaart, algemeen directeur	horend
29	Fabert, R.J.M.	Eindhoven	geluidsman	horend
30	Fijnhouttheater	Amsterdam	agogisch werker	doof
31	FODOK	Utrecht	Jan van Galen, coördinator en theatermaker	horend
32	FRIDO	Leeuwarden	Toine van Bijsterveldt, voorzitter	horend
33	Gelder, Jennifer van	Amsterdam	Gerda de Vries, beleidsmedewerker	doof
34	Gelderhorst, De	Ede	leerkracht J.C. Ammanschool	horend
35	Gemert, Kitty van	Esch	Jan Tempelaar, directeur	horend
36	Gezinsbegeleiding Amsterdam	Amsterdam	leerkracht Instituut voor Doven	horend
37	Govers, J.P.	Utrecht	mevrouw T. Brouwer, hoofd gezinsbegeleiding	horend
38	Haaf-Ong, M.C. ten	Maastricht	arts	doof
39	Hands On Communications	Los Angeles, Verenigde Staten	docent Nederlandse Gebarentaal/acteur	doof
40	Hill, Maxi	Amsterdam	Robert Daniels, directeur	doof
41	Hlibok, Greg & Charmaine	Columbia, Verenigde Staten	choreograaf	horend
42	HOBO, Theatergroep	Amsterdam	certified financial manager of Merrill Lynch	doof
43	Huisjes, Gretha	Leiden	Former student leader of Gallaudet University	horend
44	Instituut voor Doven	Sint-Michielsgestel	Johan Hobo, acteur/regisseur	horend
45	Instituut voor Doven	Sint-Michielsgestel	Tingue Dongelmans, acteur/regisseur	horend
46	Jansen, Edith	Groningen	Yvonne Kuhfus, actrice	doof
			Annet de Klerk, procesbegeleider tweetalig onderwijs	horend
			Corry Trijseling, onderzoeksassistent	doof
			Project Wetenschappelijke Evaluatie Tweetaligheid	doof
			sociaal-cultureel werkster	horend

47	Jobse, Ilse	Amersfoort	docent Nederlandse Gebarentaal ontwikkelaar Nederlands Gebaren Centrum opbouwwerker	doof horend horend doof
48	Kamerling, Serrie	Heerjansdam		
49	Kruiswijk, Paulette	Amsterdam	adjunct-directeur Kunstmagneetschool	horend
50	Kuiltert, Auke	Groningen	goochelaar	doof
51	Lakerveld, Carry van	Amsterdam	voorzitter Auschwitz Comite	
			vice-voorzitter Internationaal Auschwitz Comite	
52	Leenhouts, A.J.	Amsterdam	Oud adjunct-directeur A'dams Historisch Museum	horend
53	Lennartz, Ellen	Amsterdam	mededirecteur SSP, BV SSP en SDA	horend
54	Leuw, Renee	Wassenaar	grafisch ontwerper/student tolk NGT	horend
	Bergman, Frits		beleidsambtenaar Gemeente Den Haag	horend
55	Louise de Coligny school	Amsterdam	oud beleidsambtenaar Ministerie van Buitenlandse Zaken	horend
56	Löwensteyn-Koopman, Truus	Haarlem	Paulette Kruiswijk, adjunct-directeur	horend
57	Man in 't Veld, Hans	Driehuizen	maatschappelijk werker acteur/regisseur	doof
58	Manmade	Amsterdam	Artistiek leider van de regie-opleiding AHK	horend
59	Matthijssen, Wilma	Utrecht	Jacques Kriek, vormgever/decorontwerper	horend
60	Meer, Tamara van	Utrecht	groepsleerkracht	doof
61	Meereboer, Kika	Schoorl	dramadocent	doof
62	Moulton-Neuf, website design	Amsterdam	onderwijzeres	doof
			S. Schaap	horend
63	Muller, Sarah	Amsterdam	J.H. Neufeld	horend
	Markies, Sandra		beleidsmedewerker Dovenschap	doof
64	Munne, Corinne	Eindhoven	tolk Nederlandse Gebarentaal	horend
65	NBTG	Zandvoort	beeldend kunstenaar, activiteitenbegeleider	doof
66	NCBD	Ede	P.A.C. de Ruiter, voorzitter Marja Bouma, namens bestuur	horend horend

67	Nederlandse Clowns Stichting	Amsterdam	René Kres, directeur	horend
68	Nederlands Gebarencentrum	Bunnik	Johan B. Wesemann, directeur	doof
69	Neuf	Amsterdam	John Neufeld, theatertechnicus	horend
70	NSDSK	Amsterdam	mevrouw dr. J.G. de Ridder-Sluiters, directeur	horend
71	Nobel, Esther de	Amsterdam	docent grammatica NGT	horend
72	Oyserman, Joni	Amsterdam	opleiding leraar/folk NGT	doof
73	Pas, Y.M. van der	Amsterdam	psycholoog/psychotherapeut	horend
74	Plijter, Rudy	Den Haag	medewerker autoschadeherstelling, danser	doof
75	Pontifex advies	Amsterdam	Albert Vijge, cultureel management	horend
76	Proforma architectuur	Amsterdam	B. Alkemade, architect en docent architectuur	horend
77	Psydon	Amsterdam	mevrouw L. Doornkate, psycholoog/psychotherapeut	horend
78	Purves, Alan	Amsterdam	percussionist / componist	horend
79	Rahimini, Sorhab	Dordrecht	asielzoeker	doof
80	Reijn, Rob van	Amsterdam	pantomimespeler	horend
81	Rielberg, Drs. S.C. Harkema, A.F.	Amsterdam	orthopedagoog	horend
82	Rudolf Mees Instituut	Rotterdam	beeldend kunstenaar	horend
83	Saddleton, Claire	Londen, Engeland	Fred Landsbergen, directeur	horend
84	Samsom, Cees	Amsterdam	actrice	horend
85	Schaap, Syll	Amsterdam	cameraman	horend
86	Schouwstra, Frouke	Een, Friesland	fotograaf	horend
87	Shafiee, Ali Akbar	Veenendaal	trainer dovenwerk Integraal	horend
88	SilentView Mersey Sign	Liverpool, Engeland	asielzoeker, performer O Amor Natural Barry Kirwan, videoproducties	doof
89	Stacy, Marianne van der	Amsterdam	theatergroep	doof
90	SWDA	Amsterdam	theatermaker Dick Kerkhoven, namens bestuur	horend doof

91	SWDD	Hoogeveen	Johan Huisjes, secretaris	doof
92	Talking Hands	Den Haag	Gerdinand Wagenaar, tolk Nederlandse en internationale gebarentaal	horend
93	Ursinus, Pascal	Utrecht	Mindy Brown, tolk Amerikaanse en internationale gebarentaal internetspecialist	horend doof
94	Vereniging Ouders van Dove Kinderen	Zoetermeer	bestuur	horend
95	Visser, Bea	Zwolle	bestuurslid Roze Gebaar	horend
96	Visuelles Theater	Hamburg, Duitsland	gepensioneerd gemeentebtenaar	doof
97	Votel, Henk	Amsterdam	Marco Lipski, directeur	doof
98	Weisz, Frans	Amsterdam	acteur	horend
99	Witteveen, Mick	Amsterdam	filmregisseur	horend
100	Yudo, Luiz	Amsterdam	voorzitter Stichting Kunstbende Amsterdam projectleider Y:Art Projects 2000 grafisch vormgever/fotograaf Cineast/docent audiovisueel/componist	horend horend

Handtheater

Van: Ido Abram <ibhabram@xs4all.nl>
Aan: <info@handtheater.nl>
Verzonden: dinsdag 6 juni 2000 15:49
Onderwerp: Actieplan

Beste Jean Couprie, John van Gelder, Mieke Julien, Teja Vossen, Perwin Schol en Hilde Salverda,

Geschrokken en verbouwereerd heb ik de brief van het Handtheater van 26 mei 2000 gelezen. Heel goed, dat jullie protest aantekenen bij Staatssecretaris Dr. F. van der Ploeg naar aanleiding van de (negatieve) beoordeling van jullie structurele subsidieaanvraag door de Raad van Cultuur.

Van de voorstellingen van het Handtheater heb ik er één gezien: "Versteend verdriet". Eduard Leuw brengt daarin de oorlogsherinneringen van zijn moeder op het toneel. Het is een aangrijpend en ook informatief stuk over de Holocaust in Nederland. Het publiek, dat uit doven en niet-doven bestond, reageerde bij de twee voorstellingen die ik zag, uitermate positief. Dit is het eerste toneelstuk in de Nederlandse Gebarentaal over de vervolging van de joden in de tweede wereldoorlog. Voorzover ik weet is in andere gebarentalen nog nooit een toneelstuk over de Holocaust opgevoerd. "Versteend verdriet" was dus ook internationaal gezien een primeur!

Uitgaande van deze ervaring ondersteun ik graag de volgende uitspraken:

- Het is belangrijk dat er binnen het totale toneelbestel ook theater in de Nederlandse Gebarentaal is.
- Het Handtheater levert een bijdrage aan de horende cultuur. De voorstellingen zijn ook toegankelijk voor horenden.
- Het Handtheater is belangrijk voor de dovengemeenschap en de dovencultuur. Het geeft niet alleen voorstellingen, maar vervult ook andere functies zoals het verzorgen van educatieve projecten, scholenprojecten en een opleiding op het gebied van podiumkunsten. Daarnaast fungeert het als cultureel ontmoetingscentrum.

Ik wens jullie veel succes en kracht toe!

Met hartelijke groeten,
Ido Abram.

Prof. dr. I.B.H. Abram
Projecten "Intercultureel leren" en "Opvoeding na Auschwitz"

APS
Zwarte Woud 2
3524 SJ Utrecht

ernst van altena

Ministerie van OC en W
t.a.v. de Staatssecretaris Dr. F. van der Ploeg
Postbus 25000
2700 LZ Zoetermeer

Betreft: Handtheater

Landsmeer, 4 juni 2000

Geachte mijnheer Van der Ploeg,

"Wanneer u als horende eens iets (meer) wilt beleven van de plastische schoonheid van die eigen doventaal...." Zo schreef de vorig jaar overleden auteur/vertaler Ernst van Altena in zijn colomn in de NNC van 18-10-1990. Het was een oproep aan de lezers van die krant een voorstelling van Handtheater te bezoeken.

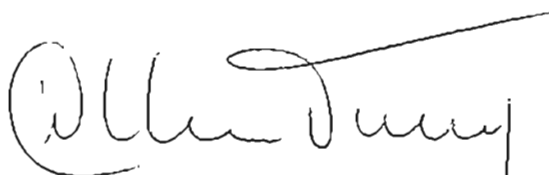
Als lid van het Comité van Aanbeveling was Ernst van Altena betrokken bij Handtheater, als dichter en vertaler verleende hij medewerking aan enkele producties, en als liefhebber van toneel genoot hij van deze nieuwe vorm van theater. Hij beschouwde de voorstellingen niet alleen als een belangrijke ontwikkeling van de dovencultuur, waarmee hij toevalligerwijs in aanraking gekomen was. Ook was hij onder de indruk van de kwaliteit van verschillende producties en de vaak bijzondere acteerprestaties. En het feit dat de getolkte voorstellingen voor zowel horenden als doven toegankelijk zijn, noemde hij in dezelfde colomn van 18-10-1990 al "een uniek experiment, waarvoor u niet oostindisch doof mag blijven".

Handtheater is nu tien jaar verder. Voert al tien jaar met beperkte middelen "unieke experimenten" uit. Met veel succes bij doven en horenden. Het heeft de theaterproducties inmiddels uitgebreid met andere projecten.

Met beperkte middelen, maar met onbeperkte inzet van de medewerkers heeft het gezelschap een brede basis gelegd, waarop men – met structurele subsidie – kwaliteit en artisticeit verder zou kunnen ontwikkelen en vergroten. De Raad voor Cultuur meent echter dat Handtheater dat maar zonder structurele subsidie doen.

Het is spijtig dat Ernst van Altena - tien jaar na zijn eerste steunbetuiging aan Handtheater - zijn pen niet meer kan hanteren om te protesteren tegen het negatieve advies van de Raad van Cultuur. Anders zou hij ongetwijfeld constateren dat niet de lezer, maar de Raad voor Cultuur oostindisch doof is gebleven.

En ù, mijnheer Van der Ploeg ?

Marian van Altena-Fritschy
weduwe van Ernst van Altena

Handtheater is **Kunst & Cultuur, Gebarentheater, Recht-Door-Zee, 2 Mei 1990, Doof & Hoor, Professioneel, John, Nationaal & Internationaal, Indrukwekkend, Humoristisch, Jean, Boeiend, Mieke, 'Rap in Gebarentaal', Theater 't Oog, Gert-Jan, 'Vincent & Theo', Nederlandse Gebarentaal: Levendig en Visueel, 'Hemelbed', Henk, Confronterend, 'De man, de stad en het boek', Hilde, Pers & Media, 'De wereld op z'n kop', Teja, Premières, 'Terugblik', Rudi, Kindertheater, Ansichtkaarten & Videobanden & Posters, Theatercursus, Herman, Volle Zalen, 'Wie is er bang van Virginia Wolff', Dovencultuur, Workshops, Eduard, Gebarenkwartet, Exposities, 'Versteend Verdriet', Jan, Fonds & Ministerie & Stichting, 'OOGgetuigen', Brede Belangstelling, Cultureelcentrum, 'De Zwerver', 'De Dwerg', Het Gebarenboek, 'Café Dansant, Erkenning.**

*Babs Alvares
Werkzaam op de Prof. H. Burgerschool
onderwijs aan slechthorende kinderen*

Koninklijk Instituut voor Doven

H.D. Guyot

Handtheater

p/a Theater 't Oog Bilderdijkkade 60
1053 VN Amsterdam

Datum 16 juni 2000

Referentie

E-mail amman@guyot.nl

Onderwerp Belang Handtheater

Koninklijk Instituut
voor Doven H.D. Guyot

Rijksstraatweg 63
9752 AC Haren
Telefoon (050) 534 39 41
Fax (050) 534 84 87
E-mail guyot@guyot.nl
Postbank 802 398
AIBN-ANRO 57 23 36 004

J.C. Ammanschool
Locatie Jan Sluijtersstraat

Jan Sluijtersstraat 9
1062 CJ Amsterdam
Telefoon (020) 617 86 17
Teksttelefoon (020) 617 86 37
Fax (020) 617 86 37
E-mail amman@guyot.nl

Geachte leden van het Handtheater,

Als Adjunct-Directeur van de J.C.Ammanschool, school voor dove kinderen in Amsterdam, onderstreep ik met kracht het belang van het bestaan van het Handtheater. Vanzelfsprekend is dit van belang voor de dovengemeenschap omdat in iedere cultuur een geëigende vorm van theater maken moet kunnen bestaan. Als mens wil je graag genieten van mooi theater in jouw eigen taal en wil je je ook kunnen verplaatsen in situaties die betrekking hebben op je eigen plezier en verdriet. Bovendien verzorgt het handtheater ook een belangrijke functie naar de buitenwereld. Het Handtheater geeft ook bekendheid aan de dovengemeenschap in de horende maatschappij, een taak die men niet moet onderschatten. Nog steeds bestaat er onder de horende mensen onbegrip aangaande doofheid, met alle problemen van dien.

De J.C.Ammanschool maakt ook gebruik van de diensten van het Handtheater. Regelmatig komen leden van het Handtheater bij ons op school om voor en/of samen met onze leerlingen voorstellingen te verzorgen.

16 juni 2000

Koninklijk Instituut voor Doven**H.D. Guyot**

Dus , dove acteurs die dove kinderen iets bij brengen over hun eigen cultuur d.m.v. theater, mooier kan het niet.

Het zou voor de J.C.Ammanschool een groot verlies beteken wanneer het Handtheater ophoudt met bestaan. Niet allen voor onze jonge leerlingen maar ook voor hen die de Ammanschool (allang) verlaten hebben.

Met vriendelijke groet,

John de Gelder

Adjunct-directeur

Koninklijk Instituut voor Doven

H.D. Guyot

Aan: Dhr. van der Ploeg

J.C. Ammanschool
Locatie Herman de Manstraat

Herman de Manstraat 1
1064 BX Amsterdam
(Telefoon) telefoon (020) 613 28 01
Fax (020) 411 04 28
E-mail amman@guyot.nl

Datum
Referentie
E-mail
Onderwerp

Koninklijk Instituut
voor Doven H.D. Guyot

Rijksstraatweg 63
9752 AC Haren
Telefoon (050) 534 39 41
Fax (050) 534 84 87
E-mail guyot@guyot.nl
Postbank 802398
ABN-AMRO 57 23 36 004

Amsterdam, 16 juni 2000

Geachte Heer van der Ploeg,

Hierbij tekenen alle medewerkers van de J.C. Ammanschool, school voor dove kinderen in Amsterdam, protest aan tegen het negatief advies dat De Raad voor Cultuur aan u heeft uitgebracht over Handtheater.

Handtheater is uitermate belangrijk voor de dovengemeenschap. De dove kinderen op onze school doen projecten met en onder leiding van de medewerkers van Handtheater. Buiten het feit dat zij op deze wijze bijdragen aan verrijking van de communicatiemogelijkheden van deze kinderen, komen de kinderen in aanraking met andere uitingsvormen. Theater is voor deze doelgroep zeer belangrijk en wanneer Handtheater niet meer zou bestaan, zou dit een enorm verlies betekenen voor ons en onze kinderen.

Wij dringen er derhalve bij u op aan het advies van De Raad voor Cultuur te heroverwegen en hopen op een positief besluit uwerzijds ten aanzien van de gevraagde subsidie voor Handtheater.

Hoogachtend,
namens het personeel van
de J.C. Ammanschool,
Ronald van Vliet (adj.dir.)

Handtheater
Bilderdijkkade 60
1053 VN AMSTERDAM

Amsterdam, 5 juni 2000

Geachte dames/heren,

Tot mijn schrik hoorde ik dat het Handtheater voor de komende periode geen structurele subsidie krijgt. Het Handtheater is uitermate belangrijk voor de doven, de dovencultuur en de horenden in onze maatschappij.

Over het algemeen verwerven doven moeizamer taal dan horenden. Daardoor blijft een deel van de schriftelijke cultuur voor hen lang gesloten. Ik doel dan op toneel en poëzie. Het Handtheater maakt deze terreinen toegankelijk voor doven en bevordert mede hun taalontwikkeling.

Het Handtheater is ook belangrijk voor horenden. De overheid bevordert het kennismaken met vreemde culturen uit andere landen, de kennismaking met de dovencultuur verrijkt ook hun leven. Het Handtheater is door het inzetten van een tolk voor horenden prima toegankelijk voor horenden en zij kunnen daar kennisnemen van onderwerpen, die je nergens anders aantreft. Aan alle ervaringen die horenden bij een toneelvoorstellingen hebben, voegen gebaren een nieuwe ongekende dimensie toe.

Voor doven is een eigen theater noodzakelijk, zij bezoeken zelden andere theaters. Kunstvormen, gemaakt door doven, versterken de eigenwaarde van doven, zodat zij beter integreren.

Het Handtheater begeleidt discussies op over onderwerpen die voor doven van essentieel belang zijn, geeft toncellessen (ook op dovenscholen).

Het zou een grote verarming van het cultuuraanbod zijn, als dit theater verdwijnt. Ik vertrouw erop dat dit niet zal gebeuren.

Met vriendelijke groet,

Sanny Ankersmit
Klassenassistent
J.C. Ammanschool
Amsterdam

Amstelveen, 30 mei 2000

Betreft: Subsidieverzoek Handtheater

Handtheater is belangrijk voor de dovensgemeenschap en de dovencultuur omdat het de enige plaats is waar ik naar dove voorstellingen kan kijken.

Het zou een groot gemis zijn als Handtheater niet kan blijven bestaan omdat het de enige theatergroep is die voorstellingen maakt die voor doven te volgen zijn.

Ik heb alle voorstellingen gezien en ik vind het geweldig en erg boeiend. Niet alleen voor doven maar ook voor horenden zijn alle voorstellingen te volgen. Er zijn ook altijd veel horende bezoekers. Theater 't OOG waar Handtheater de vaste gebruiker van is, is een ontmoetingscentrum voor doven en horenden.

Ik vind het heel belangrijk dat Handtheater subsidie krijgt zodat ze kunnen blijven werken.

Joep Backhuijs
beeldend kunstenaar

Richard Blake - AV English

*2e Wittenburgerdwarstraat 138
1018 LP Amsterdam*

tel 020 6226791

fax 020 6231502

Ministerie van OC en W
t.a.v. de Staatssecretaris Dr. F. van der Ploeg
Postbus 25000
2700 LZ, Zoetermeer

Regarding: Structural subsidy, Handtheater

Amsterdam, June 4th, 2000

Dear Sir,

It was with deep disappointment and some surprise that I learned of the negative advice from the RVC regarding an application by **Handtheater** for a structural subsidy.

As a theatre director, teacher and long-time student of the theory of communication, I must take issue with the RVC's negative judgement on the quality of **Handtheater's** work. The production **Versteend Verdriet**, for example, was of a quality to allow it to be performed anywhere, in a professional context, for a wide public – hearing, non-hearing or mixed. It was also suitable for young people.

In dealing with emotionally strongly-loaded subject matter, the direction, performance and design showed rare skill and restraint, allowing the audience to fully accept its difficult content. For the hearing members of the public, myself included, this was by no means mere 'theatre for the deaf'.

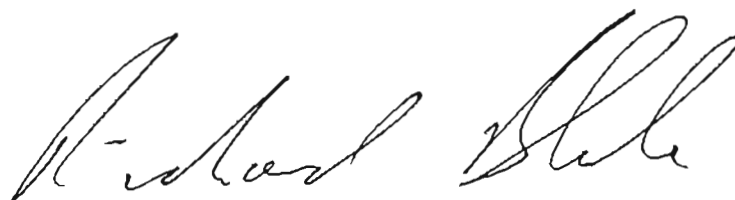
I have also been impressed by **Theater 't OOG**, as a centre for encounter and discussion. Those involved have succeeded in creating a place with an atmosphere of enthusiasm, learning and communication across language barriers.

It has historically been a difficult challenge for any company such as this to transcend the limitations (and avoid the traps) of 'issue theatre' or 'minority theatre'. The challenge demands skill, talent and un-blinkered minds – all of which, in my judgement, are present among those working for both **Handtheater** and **Theater 't OOG**.

As is so often the case, these two organisations have been built upon the vision and work of a small number of volunteers. There comes a time in all such groups when structural support becomes essential to allow the further development of a group's pure usefulness to society, as well as its artistic aims. At such a time, there is also a danger that a wealth of hard-won knowledge and experience (certainly present in this case) can be lost, instead of being passed on to a new generation of colleagues.

Handtheater and **Theater 't OOG** are already doing excellent work, whether by artistic or social criteria. I appeal to you to give them the opportunity to consolidate and expand their activities, rather than to risk allowing them to fade into marginalisation.

Yours sincerely,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Richard Blake'. The signature is written in a cursive, flowing style with some loops and flourishes.

Richard Blake

Handtheater
p/a Theater 't Oog
Bilderdijkkade 60
1053 VN AMSTERDAM

ONDERWERP
Bezwaar tegen afwijziging advies
subsidie voor Theater 't Oog

AMSTERDAM
31 mei 2000

Mijne heren,

Graag wil ik me even voorstellen. Ik ben Maarten Blankenberg, doof, beroep Artdirector, en run eigen grafisch ontwerp bureau te Amsterdam.

Het nieuws dat de Raad van Cultuur het subsidie verzoek van Theater 't Oog heeft afgewezen heeft mij erg verbaasd. Gezien het feit dat niet één van de leden van de Raad voor Cultuur de moeite heeft genomen om in contact te komen met - of een bezoeker heeft gebracht aan Theater 't Oog is voor mij reden om deze afwijzing niet zondermeer te accepteren.

Hier volgen een aantal punten waar ik graag uw aandacht voor vraag:

1. De optredens van de verschillende theatergroepen die in Theater 't Oog voorstellingen geven beginnen inmiddels internationale allure te krijgen (gebarentaal is voor alle nationaliteiten toegankelijk).
2. De acteurs treden nu ook landelijk op.
3. Dove acteurs, die te maken hebben met de doven cultuur beginnen zich heel goed te ontwikkelen de laatste jaren.
4. De mensen achter het Handtheater doen fantastisch werk, eigenlijk is er nergens in Nederland een plek waar zoveel kunst en cultuur voor doven/slechthorenden en ook horende bijeen gebracht wordt.
5. Voorbeelden van hun ongelooflijke prestaties buiten toneel in gebarentaal zijn o.a. de poëzie in gebarentaal, voorlezen in gebarentaal, vertelverhalen in gebarentaal en de discussies van de Ooggetuigen.
6. Er is NU al te weinig geld ter beschikking voor het behoud en de ontwikkeling van de dovencultuur. De oorzaak ligt hem in het feit dat men niet voldoende op de hoogte is van de dovencultuur en/of de erkenning daarvan.
7. De voorstellingen zijn niet alleen voor de doven erg belangrijk, ook voor horenden is het een bijzonder cultureel centrum.
8. In de horende cultuur moet ook een plek voor de dovencultuur zijn. We hebben in onze maatschappij met verschillende theater-uitingen te maken. Die zijn van groot belang ook voor de horende wereld?

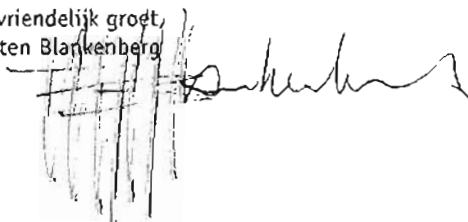
Tot slot ben ik er trots op dat ik belasting betaal en ik wil het absoluut niet op mijn geweten hebben dat er iets prachtigst kapot wordt gemaakt door een tekortkoming aan de kant van de overheid.

Nog steeds heeft de heer J. van Gelder, initiatiefnemer van Theater 't Oog en zelf acteur, alle onkosten uit eigen zak moeten betalen naast gulle giften van vrienden.

Nu wordt het tijd dat er een subsidie komt om eindelijk eens de mensen die zich jarenlang vrijwillig hebben ingezet voor dit theater, te kunnen betalen. zodat deze belangrijke personen het Theater full-time kunnen runnen.

THEATER 'T OOG IS NIET MEER WEG TE DENKEN IN ONS LEVEN. U MAG DE DOVEN NIET VERSTOTEN VAN HUN EIGEN CULTUUR DIE VERSCHRIKKELIJK BELANGRIJK VOOR HEN IS.

Met vriendelijk groet,
Maarten Blankenberg

Joke Bloem-de Kleer
Dr. de Visserplein 76
2584 SG Scheveningen
tt + fax:: 070 3555958

Scheveningen, 12-6-'00

Beste vrienden,

Ik zou het heel erg jammer vinden als Handtheater geen structurele subsidie krijgt.
Ik vind dat Handtheater moet blijven bestaan.
Het is heel belangrijk voor de dovensgemeenschap dat Handtheater blijft bestaan want het is uniek en de enige dove theatergroep in heel Nederland.

Veel andere theaters krijgen ook geen subsidie, maar voor Handtheater kan dat toch niet.
Het is de enige groep waar doven altijd met genoeg genieten van de prachtige dovencultuur met zijn gebarentaal en het spel dat de doven bijna 100 % kunnen volgen.
De voorstellingen 'De man, de stad en het boek', 'Theo en Vincent' en 'Versteend Verdriet' heb ik bijgewoond met praktisch mijn hele familie. Die zijn zo geweldig goed. Als Handtheater niet meer bestaat vind ik het een cultuurverarming en vreselijk jammer.

Jullie en ik weten wat mijn lieve broer Gert-Jan ervan zou hebben gevonden. Ik moet er niet aan denken.

Het Handtheater is ook heel belangrijk voor de horenden zodat ze ook kunnen zien hoe prachtig gebaren op toneel zijn. Belangrijk voor de doven en ook voor de horenden. Niet alleen op de doven gefixeerd, maar gemengd met de horenden.

Ik wens jullie allemaal heel veel sterkte,

Veel groeten van Joke

Utrecht, 28 mei 2000.

11

Aangezien ik als horende ongeveer 5 jaar bij een dovenorganisatie heb gewerkt, voel ik mij zeer verbonden met de Doven wereld. Het is dus ondenkbare voor mij, dat het Handtheater geen subsidie zou krijgen voor personeel, huur en kantoorkosten.

Inmiddels is het wel duidelijk dat gebarentaal een volwaardige taal is en theater voor en door doven van groot belang is.

Er is genoeg toneel en theater voor en door horenden, maar dit kan alleen bestaan als er ook ruimte is voor het Handtheater; zij mogen gewoon niet ontbreken in ons culturele bestel.

Er moet namelijk theater zijn in de Nederlandse gebarentaal; het Handtheater levert een wezenlijke bijdrage aan de horende cultuur; de voorstellingen moeten ook bepaald zijn voor horenden, omdat ze interessant zijn voor horenden, omdat ze kwaliteit hebben en last but not

leest : het is enorm leuk!

Ik wist als horende, toen ik begon te werken bij de Dovenraad, niets van gebarentaal, dorcencultuur en wat ik zag was zo'n bijzondere wereld, ik heb heel erg veel geleerd van mijn dove collega's en alle andere doven, die ik ontmoet heb.

Dus ook in educatieve projecten, scholen-
projecten en andere opleidingen kan het Handtheater een rol spelen!

Geef dus subsidie, want zonder personeel en kantoor kunnen ze niet goed functioneren!

Het is werkelijk te gek voor gebaren (en woorden) dat de aanvraag is afgewezen!

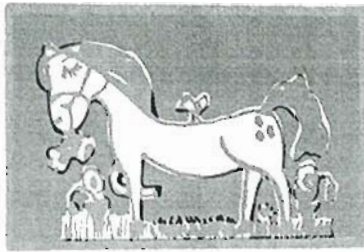
Met vriendelijke groet.

MARGOT VAN BLOMMESTEIN

EIKSTRAAT 49

3581 XK UTRECHT.

beroep: secretaresse
(nu werkzaam bij RIVM)

Blue Horse Productions

Handtheater
p/a Theater 't Oog
Bilderdijskade 60
1053 VN AMSTERDAM

Rotterdam, dinsdag 13 juni 2000

Lieve handacteurs en actrices.

Wat een vreugde om jullie te kunnen mededelen dat we met onze film "Storm in mijn hoofd" onder regie van Frans Weisz een internationale prijs hebben gewonnen! "The Golden Gate Award" op het festival in San Francisco!

Zeker is dat jullie bijdrage daar essentieel is geweest. Jullie werk is een unieke, bruisende toevoeging aan het huidige theater leven.

"Blijf leven!!

Hartelijke groet.

Cliem van Houweninge

Amsterdam, 5 juni 2000

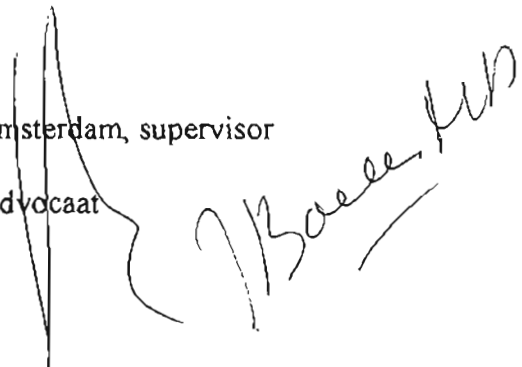
Wij hebben dit jaar tweemaal een voorstelling van 'Versteend verdriet' van het Handtheater gezien en waren tweemaal diep onder de indruk. Het door een joodse moeder voor haar dove zoon opgeschreven verhaal over de wijze waarop de over verschillende onderduikadressen verspreide familie de oorlog door kwam en de wonden die in die periode werden geslagen, kreeg door de sobere en dramatische werking van de gebarentaal de zeggingskracht van het onzegbare. Wij vonden het een kleinood van een voorstelling met een eenvoudige en zeer effectieve compositie. Het was voor ons niet de eerste keer dat wij een stuk zagen waarin gebarentaal een rol speelde maar het was wel de eerste voorstelling van het Handtheater en de eerste voorstelling die helemaal in gebarentaal werd gespeeld. Hoewel wij voor de verstaanbaarheid volledig afhankelijk waren van de simultaanvertaling voor horenden, voelden wij ons toch deelgenoot van de eigen culturele wereld van de doven, een verbondenheid die zonder zo'n voorstelling niet bereikbaar was geweest. Het was een verrijkende ontdekking waar wij toe moesten worden 'verleid' omdat wij ons van te voren niet (voldoende) bewust waren van de kracht van de dovencultuur. Zo zal het ook met andere horenden gaan: veelal zal men niet beseffen wat men mist. Daarom heeft een gezelschap als het Handtheater naar wij menen de tijd nodig om een brug te slaan tussen de gebarentaal en de gesproken taal, een brug tussen de wereld van de horenden en de wereld van de doven. Zowel de dovengemeenschap als de samenleving in het algemeen hebben daarbij te winnen. Wij denken dat het Handtheater binnen het toneelbestel een authentieke en zinvolle vernieuwing te bieden heeft waarbij kan worden geput uit de weinig bekende en wellicht voor verdere ontwikkeling vatbare dramatische mogelijkheden van de gebarencultuur.

Duidelijk moge zijn dat wij het zeer betreuren dat deze theatergroep, die professionele en aansprekende voorstellingen blijkt te kunnen produceren, niet in aanmerking lijkt te komen voor een structurele subsidie en dat daardoor de mogelijkheid om meer van deze bijzondere voorstellingen aan te bieden in de kiem wordt gesmoord. Wij hopen oprecht dat de Raad voor Cultuur van het genomen besluit terug zal komen en zich bewust zal worden van de betekenis, die het Handtheater reeds heeft en nog veel meer zal kunnen hebben in de toekomst.

Iek Boeles-Hulshoff Pol, docent Hogeschool van Amsterdam, supervisor

Pieter Boeles, hoogleraar Universiteit van Leiden, advocaat

Adres: Oudeschans 25 E
1011 KS Amsterdam

Handtheater moet blijven, want...

- * bij Handtheater kunnen wij Doven alles in eigen taal (gebarentaal) volgen, er is herkenbaarheid. Wij kunnen ons identificeren met de Dovencultuur en de dovencultuur overbrengen.
Vooral voelen wij ons als Doven thuis bij Handtheater doordat we onze eigen taal kunnen gebruiken en de gebarentaal kunnen volgen.
- * als Handtheater stoppen moet, dan is dat een falen voor de dovengemeenschap. Waarom? Dan kunnen de doven niet naar eigen culturele voorstellingen kijken. En niet te vergeten, de dove acteurs kunnen ook niet meer hun eigen taal en cultuur uitbeelden in toneel, poëzie, pantomime etc. En dat niet alleen maar ook OOGgetuigen in de vorm van een rechtbank met discussie, waar alle doven/horenden hun eigen mening kunnen vertellen over een bepaald onderwerp dat te maken heeft met dovencultuur, kan dan niet meer doorgaan.
- * Handtheater kan ook programma's uitvoeren in opdracht van een bepaalde organisatie. Bijvoorbeeld een doveninstituut dat als vak dovencultuur heeft, wil gebruikmaken van Handtheater om dove leerlingen bewust te maken.
- * Handtheater maakt niet alleen leuk, ontspannend theater, maar geeft soms ook informatieve voorstellingen zoals Versteend Verdriet (over de oorlogstijd). En organiseert ook een Symposium Dovencultuur om de dovencultuur meer duidelijk te maken, te verrijken en een overzicht te krijgen van alles wat met dovencultuur te maken heeft. Dit is ook belangrijk voor de horenden die te maken hebben met doven: familie, doveninstituut en organisaties die te maken hebben met doven.
- * Handtheater is niet alleen interessant voor doven maar ook voor horenden, het is een culturele ontmoeting. Verder is er een stemtolk aanwezig die de gebarentaal vertaalt naar het Nederlands, zodat de horenden ook kunnen volgen wat er in de dovengemeenschap en de dovencultuur gebeurt en geïnteresseerd kunnen raken. Er wordt een bewustwording op gang gebracht.
- * voor de dove acteurs is er de kans om hun mogelijkheden te ontplooiën en te ontdekken etc. Bij de horende theaters hebben dove acteurs heel weinig kansen. Dat komt door de communicatie, het verschil tussen horenden en doven bestaat niet alleen uit (gebaren)taal maar ook uit andere interesses, een andere cultuur en zelfs een andere vorm van begrip.

Bea Bouwmeester

Aan de heer R. Van der Ploeg,
Staatssecretaris voor Cultuur.
p/a Theater 't OOG.
Bilderdijkkade 60,
1053 VN Amsterdam.

Leiden, 12 juni 2000.

Betreft: subsidie Handtheater.

Geachte heer Van der Ploeg,

Van Handtheater heb ik vernomen dat de Raad voor Cultuur de aanvraag voor structurele subsidie voor de komende jaren heeft afgewezen. Als fan van en regelmatige bezoeker bij Handtheater ben ik daarover erg teleurgesteld. Ik maak me nu zorgen over het voortbestaan van Handtheater. Daarom schrijf ik deze brief aan u.

Waarom ik het belangrijk vind dat Handtheater blijft bestaan en zich verder kan ontwikkelen?
Wel, om de volgende redenen:

1. Handtheater is op dit moment de enige die theater maakt in Nederlandse Gebarentaal. Ook de enige waar Doven naar toe kunnen om te genieten van theater in hun eigen taal. Terwijl er voor horenden meer dan genoeg mogelijkheden zijn om te genieten van theater in gesproken Nederlands.
2. Handtheater is een van de weinige plekken waar Dovencultuur tot ontwikkeling kan komen, verrijkt kan worden. Dat is bewezen door het organiseren van een symposium over Dovencultuur in november van het afgelopen jaar. Toen was er veel discussie over verschillende aspecten van Dovencultuur.
3. Volgens mij is Handtheater niet alleen voor de Doven-gemeenschap belangrijk maar ook wel voor de Horende gemeenschap, omdat tussen hen veel uitwisseling is van cultuur. Doven en Horenden wisselen hun cultuur aan elkaar uit. Bv. Doven leren gesproken Nederlands omdat ze deel uit maken van de Nederlandse leefgemeenschap. En veel Horenden leren op hun beurt Gebarentaal om te kunnen communiceren met Doven en ook wel voor hun eigen ontplooiing. Deze Horenden kunnen ook genieten van Handtheater. Kortom, beide culturen kunnen verrijkt worden door deze uitwisseling en wederzijdse beïnvloeding.

4. Tot nu toe heb ik van verschillende voorstellingen van Handtheater mogen genieten, zoals 'De man, de stad en het boek', 'Theo & Vincent', en 'Versteend Verdriet'. Genieten is eigenlijk nog zacht uitgedrukt, want ik vind het moeilijk om onder woorden te brengen wat het me feitelijk gedaan heeft. Omdat het voor me niet mogelijk was om eerder van theater te genieten, voordat Handtheater bestond. Bv. ik heb enkele keren naar "Kinderen van een mindere god" gekeken maar ik kon er niet van genieten omdat het niet toegankelijk genoeg was! Dat stuk ging wel over doven maar dove bezoekers konden er weinig van verstaan. Omdat het meer in gesproken Nederlands werd gebracht en de Gebarentaal nogal gebrekkig en vooral onherkenbaar. Toen heb ik er enorm van gebaald. Vooral omdat notabene dat stuk ook over de Rechten van de Doven ging...
5. Om over deze rechten te spreken wil ik als laatste opmerken dat met het al dan niet voortbestaan van Handtheater de Rechten van de Doven in het geding zijn. Ontwikkeling van eigen cultuur maakt immers deel uit van deze Rechten. Mede om dat mogelijk te maken verdient Handtheater het om van u structurele subsidie te krijgen.

Ik hoop dat deze brief u helpt om bij de Raad van Cultuur aan te dringen de subsidie-aanvraag van Handtheater opnieuw in overweging te nemen en positief toe te kennen.

Met vriendelijke groeten,

Annemieke van Brandenburg,
dra. historica.

werkzaam als docente Dovencultuur bij Effatha, Instituut voor Doven, VMBO-afd. te Zoetermeer.

+

Amsterdam, 3 juni 2000

Aan staatssecretaris R. van der Ploeg

Dankzij Handtheater en theater 't OOG krijgen doven toegang tot een wereld die anders voor hen gesloten en verborgen blijft. Door onze doofheid missen we op kunstzinnig gebied al zoveel. Handtheater is de enige theatergroep die voorstellingen geeft in Nederlandse Gebarentaal. Wij doven hebben evenveel recht op kunstzinnige vorming als goedgevoelende Nederlanders.

Ik, en velen met mij, zou het zeer betreuren als Handtheater en theater 't OOG ooit, noodgedwongen, zouden worden opgeheven. Het is te belangrijk voor onze dovencultuur, we genieten van iedere voorstelling die ons geboden wordt.

Tien jaar lang hebben de oprichters samen met vele vrijwilligers gezwoegd en gezweet om dit voor elkaar te krijgen en te houden. Wij doven zijn hen daar heel dankbaar voor. Ze verdienen eindelijk erkenning en geld om dit werk voort te kunnen zetten. Wij hopen dat de Raad voor Cultuur daar begrip voor heeft en de moeite zal nemen om zelf eens in het theater te gaan kijken. Aan waardering alléén hebben we niets.

Goedgevoelenden vinden de voorstellingen interessant, ze zijn vaak verbaasd dat doven hun gevoelens zo goed kunnen uitdrukken.

De avond van 12 mei in Felix Meritis zegt toch genoeg, 200 bezoekers en een wachtlijst, waarvan 75% goedgevoelend.

Toneel heeft altijd een belangrijke functie gehad in de samenleving. Problemen worden onder een vergrootglas gelegd en op een dramatische of komische manier benaderd met de bedoeling de toeschouwers zich in te laten leven in gebeurtenissen die ze kunnen herkennen in hun eigen leven. Veel stemt tot nadenken en vermaak.

Handtheater heeft die wereld toegankelijk gemaakt voor doven.

Mevrouw D. Brinkman
94 jaar, doof.
Graafschapstraat 2
Kamer 203
1079 PE Amsterdam

Amsterdam, 1 juni 2000

Geachte heer Van der Ploeg,

Als theaterliefhebber en uitgever van o.a. zeer bijzondere 17e en 18e eeuwse Nederlandstalige oriëntaalse treurspelen, die roepen om weer gespeeld te worden (zie bijlage) en als lerares voor volwassen dove buitenlanders met een grote belangstelling voor het dovenonderwijs in Nederland en het buitenland, met bezoeken aan dovenscholen en lezingen over doofheid in Jordanië, Jemen, Gaza en Egypte, voel ik mij ten zeerste betrokken bij Handtheater.

Alle gespeelde producties van Handtheater heb ik in de loop van de jaren met veel interesse en plezier bijgewoond, 'De man, de stad en het boek', 'Theo en Vincent', 'Café Dansant', 'Versteend Verdriet' enzovoort.

Uit alle voorstellingen blijkt dat ze met veel creativiteit, deskundigheid, zorg en enthousiasme door doven en horenden samen zijn voorbereid en ten tonele gebracht.

De aanvragen voor de ad-hoc en projectsubsidies van Handtheater zijn en worden gelukkig gehonoreerd, maar de aanvraag voor de structurele subsidie voor de periode van 2001 tot 2004 wordt door de Raad voor Cultuur afgewezen, ten onrechte.

Deze afwijzing is een jammerlijke vergissing en getuigt niet van goed beleid, echte belangstelling, inzicht en durf!

Maar gelukkig valt deze vergissing te verhelpen namelijk door de aanvraag alsnog te honoreren en de structurele subsidie wél toe te kennen.

Veel argumenten zijn er om het verkeerde besluit ten goede te keren. Ik zal er slechts enkele noemen en ben ten alle tijde bereid alle argumenten mondeling toe te lichten.

- * De doven zijn een betrekkelijk kleine groep in Nederland, vroeger weinig zichtbaar in de maatschappij, maar nu gelukkig, 'de schaamte voorbij', duidelijk aanwezig. Op de dovenscholen wordt lesgegeven in Nederlandse Gebarentaal (NGT), er is een tolk/leraar NGTopleiding in Utrecht, er is naast de nieuwslezer een gebarentolk, er is een hoogleraar NGT, de NGT wordt als volwaardige taal erkend en de commissie NGT concludeert onder andere dat: 'de overheid dient financiële ruimte te scheppen voor een stimulerend beleid gericht op kunstproducties in de NGT'. Als de overheid aan de ene kant deze emancipatorische ontwikkelingen stimuleert, hoe kan de Raad voor Cultuur deze ontwikkelingen dan tegengaan door structurele subsidie aan Handtheater te onthouden?
- * Bij Handtheater werken zes full-time 50-jarige onbezoldigde medewerkers, die razend enthousiast en stimulerend bezig zijn en de projectsubsidies zeer goed gebruiken. Er moeten toch mogelijkheden gecreëerd kunnen worden onder andere betaalde banen, hun gebouw enzovoort om dit unieke Handtheater te continueren. Het zou diep

treurig zijn om datgene wat met zoveel zorg en inzet is opgebouwd en waar subsidies voor zijn verstrekt, zomaar op te geven en te laten verlopen. Dat kan en mag niet!

- * Handtheater is voor doven en horenden van groot belang. De doven zien dat NGT niet alleen een taal is om met elkaar over dagelijkse zaken te praten, maar ook een taal om een andere -theater- wereld te scheppen, om in de ruimste betekenis toneel te maken. Horenden kunnen zich door de voorstellingen van Handtheater een idee vormen over doven, theater van doven, gebarentalen in het algemeen en de NGT in het bijzonder. Zij kunnen hun eigen inzichten toetsen, verdiepen en uitbreiden.

Mede door de producties van Handtheater zijn er veel discussies op gang gekomen onder doven en horenden over oude en nieuwe gebaren, over gebarentalen, over de opleidingen van doven, over de integratie van doven, enzovoort, enzovoort.

Nog veel argumenten en voorbeelden zou ik kunnen noemen waarom Handtheater zeker in de eerstkomende jaren financieel en structureel gesteund moet worden, maar het is inspirerender om voorstellingen bij te wonen en na afloop met doven en horenden te discussiëren.

Natuurlijk kan er nog veel verbeterd worden, Kan de kwaliteit verhoogd, maar geef Handtheater dan een kans!

Mijnheer Van der Ploeg, wees ruimhartig, positief en inspirerend en maak een groots gebaar: Reik Handtheater een volle, structurele subsidiehand!

Hoogachtend,

Mevrouw Rie Brouwer
Docent R.O.C. specialisatie buitenlandse doven
publiceert over dovenonderwijs in het buitenland
o.a. Egypte, Gaza, Jordanië en Jemen
Ceintuurbaan 81
1072 EW Amsterdam

bylage bij de brief
d.d. 1 juni 2000

Fondslijst / Catalogue

t.a.v.

dr. P. v. d. Slag.

D'FLUYTE RAROB

Ceintuurbaan 81, 1072 EW Amsterdam
Nederland / The Netherlands
Tel. 020-671.07.88

Rie Brouwer.

C.G. Brouwer, *Cauwa ende comptanten: De Verenigde Oostindische Compagnie in Jemen 1614-1655 / Cowha and cash: The Dutch East India Company in Yemen 1614-1655* (Amsterdam, D'Fluyte Rarob, 1988). – 100 pp.; maps, ill., tab.
ISBN 90-800267-1-9. – Prijs / Price: DFL 18.50.

اليمن في أوائل القرن السابع عشر، مقتطفات من الوثائق الهولندية المتعلقة بالتاريخ الاقتصادي لجنوب الجزيرة العربية ١٦١٤-١٦٣٠. اختيار وتعريب وتقديم وتعليق ل.خ. براور وآ. كبلانيان. الطبعة الثانية المنقحة (أمستردام، ده فلويته راروب، ١٩٨٩).

Early seventeenth-century Yemen: Dutch documents relating to the economic history of Southern Arabia, 1614-1630. Sel., transl. into Arabic, introd. and annot. by C.G. Brouwer and A. Kaplanian. Second edition with minor corrections (Amsterdam, D'Fluyte Rarob, 1989). – ط-أ + 320 + XIII [= 355] pp.; maps, ill., tabs.
ISBN 90-800267-2-7. – Prijs / Price: DFL 83.00.

Tragedies

→ *Den grooten Tamerlan (1657) & Mahomet en Irna (1657): Timoeridische en Turkse tragedies van Serwouters en Lubæus.* Uitgeg. door C.G. Brouwer (Amsterdam, D'Fluyte Rarob, 1992). De Oostersche Schouburgh: Nederlandse Oriëntaalse Treurspelen uit de Zeventiende en Achttiende Eeuw, vol. II. – 225 pp.; ill.
ISBN 90-800267-3-5. – Prijs / Price: DFL 27.00.

→ *Achmet (1708) & Thamas Koelikan (1745): Turkse en Perzische tragedies van Droste en Van Steenwyk.* Uitgeg. door C.G. Brouwer (Amsterdam, D'Fluyte Rarob, 1993). De Oostersche Schouburgh: Nederlandse Oriëntaalse Treurspelen uit de Zeventiende en Achttiende Eeuw, vol. III. – 200 pp.; ill.
ISBN 90-800267-4-3. – Prijs / Price: DFL 27.00.

→ *Sultan Osman (1623) & Bedroge Bedriegers (1646): Turkse tragedies van Kemp en Kroes.* Uitgeg. door C.G. Brouwer (Amsterdam, D'Fluyte Rarob, 1994). De Oostersche Schouburgh: Nederlandse Oriëntaalse Treurspelen uit de Zeventiende en Achttiende Eeuw, vol. I. – 297 pp.; ill.
ISBN 90-800267-5-1. – Prijs / Price: DFL 27.00.

C.G. Brouwer, *Al-Mukhā: Profile of a Yemeni Seaport as Sketched by Servants of the Dutch East India Company (VOC), 1614-1640* (Amsterdam, D'Fluyte Rarob, 1997). – 503 pp.; maps, ill., figs., tabs.
ISBN 90-800267-7-8. – Prijs / Price: DFL 150.00.

C.G. Brouwer, *Dutch-Yemeni Encounters: Activities of the United East India Company (VOC) in South Arabian Waters since 1614: A Collection of Studies* (Amsterdam, D'Fluyte Rarob, 1999). – 332 pp.; maps, ill.
ISBN 90-800267-8-6. – Prijs / Price: DFL 95.00.

*Rita B. Bruning - de Bruyn
Kagerstraat 12
2334 CR Leiden
Tel. 071-5170636
fax: 071-5150806
E-mail: r.bruning@consunet.nl*

Handtheater
P/a Theater 't Oog
Bilderdijkkade 60
1053 VN Amsterdam

Leiden, 2 juni 2000

Aan bestuur en medewerkers van het Handtheater

Onbegrijpelijk, de afwijzing van de Raad voor Cultuur.

Als horende toneelliefhebber die frequent naar het theater gaat, waardeer ik de voorstellingen van Handtheater zeer. Jaren geleden kwam het inderdaad voor dat de kwaliteit van het 'doventheater' niet goed vergelijkbaar was met die van de meeste voorstellingen voor horenden. Maar nadat Handtheater werd opgericht, is een belangrijke ontwikkeling doorgemaakt. De kwaliteit is nu beter dan van sommige 'horende' producties. De voorstellingen zijn zeer integer opgebouwd en voorbereid en laten vaak een diepe indruk achter, ook bij ons, niet-doven.

Kan het zijn dat de Raad voor Cultuur negatief heeft geadviseerd met het idee dat Handtheater mogelijk een 'gehandicaptensclub' is, zoals ook gehandicaptensport gezien wordt als iets van de derde garnituur; het Jostiband-effect: schattig hoor, maar natuurlijk niet echt serieus te nemen...

Als dat inderdaad het geval is, zou de Raad over haar vooringenomenheid moeten heenstappen en enkele voorstellingen bijwonen. Men zou dan kunnen ervaren dat Handtheater niet alleen professioneel werkt, maar dat toneel in gebarentaal een heel bijzondere dimensie heeft. De bewegingen, gebaren, mimiek en lichaamstaal als uitingen van het acteren, worden geïntegreerd met die van de gebarentaal. De combinatie resulteert in een schoonheid die sprekende acteurs niet voor het voetlicht kunnen brengen.

Kortom, het Handtheater biedt een unieke kunstvorm, waar een land zuinig op zou moeten zijn, in plaats van het te laten verkommeren.

Rita Bruning - de Bruyn,
oud-voorzitter FODOK
(Nederlandse Federatie van Organisaties van Ouders van Dove Kinderen)

Amsterdam, 4 juni 2000

Geachte Staatssecretaris Van der Ploeg,

De droeve geschiedenis blijft zich maar herhalen.

De Raad voor Cultuur heeft er een traditie van gemaakt afwijzend te beschikken over aanvragen van Handtheater om subsidie. Ook wat betreft structurele subsidie voor de periode 2001-2004 is andermaal een negatieve beslissing gevallen.

We hebben echt het idee dat het gewoon een loterij is, want van de Raad kwam niemand kijken of praten met medewerkers van Handtheater. Hoe wordt dan kwaliteit beoordeeld?

Dat Handtheater een unieke positie inneemt in de theaterwereld schijnt maar niet tot de Raad door te dringen.

Of gaat de Raad er zonder meer van uit dat van dove mensen die gebarentaal gebruiken onmogelijk cultuur kan komen, van belang voor het algemene publiek. Dat men daar van hetzelfde vooroordeel uitgaat als een professor die zo ongeveer veertig jaar geleden een inaugurele rede over cultuur in het algemeen hield aan de Universiteit van Amsterdam (hoogstwaarschijnlijk was het aan die instelling). Hij stelde toen dat aan cultuur in principe iedereen zijn bijdrage kan leveren behalve zwakzinnigen en doofstommen. Zo had hij het in één adem gezegd. Dat toen onder andere schilderijen en tekeningen van de doofstomme Hendrick Avercamp (1585-1634) in vele belangrijke musea over de wereld te bewonderen waren, kon hem immers niet bekend zijn.

Eigenaardig is wel dat de Raad stelt dat Handtheater met zijn gebarentaaltheater voornamelijk voor de doven toegankelijk is. Feitelijk komen er twee keer zoveel horenden als doven naar de voorstellingen kijken. Want het karakteristieke van de gebarentaal is nu juist dat tegelijkertijd in gesproken taal getolkt kan worden zonder storend te werken. Het gebeurt dan ook meestal.

Er zijn nu eenmaal horenden die het heel belangwekkend vinden en ook emotioneel uiterst bevredigend om dergelijk theater van niveau te kunnen zien én horen. Te kunnen ervaren hoe taal ook in heel andere vorm dan normaal gebruikt kan worden en ook zijn eigen schoonheid, uitdrukkingskracht en diepgang heeft.

Het is wonderlijk dat de Raad voor Cultuur bepaalde sociaal-culturele aspecten uit het oog schijnt te verliezen. Wat is het geval? Voor de horenden is er een enorm aanbod van toegankelijk theater. Men schijnt daar in de Raad totaal niet bij stil te staan dat er voor de doven *bijna uitsluitend ontoegankelijk theater* is. Cabaret en musicals zijn voor ons net zo min te volgen. Op theatergebied is Nederland voor doven werkelijk een woestijn.

Ben Hurkmans, de directeur van het Fonds voor de Podiumkunsten, heeft op bezoek bij Handtheater opgemerkt dat er 1500 gezelschappen om kunstsubsidie vragen en dat er nu eenmaal veel te weinig middelen zijn om ze allemaal wat te geven. Maar het is onbegrijpelijk dat één gezelschap voor gebarentaaltheater wat kansen voor subsidie betreft domweg bij de 1500 andere gezelschappen gevoegd wordt.

Dit is absurd en van rechtvaardigheid hebben we een heel andere voorstelling. Zo trekken de doven niet eens aan het kortste eind.

Handtheater is bovendien zeer emancipatoir bezig, pas met dit gezelschap komt voor de doven eindelijk theater van niveau beschikbaar. Men moet niet vergeten dat er geen

theaterscholen voor doven zijn en de doven op die manier al slechter ervoor staan. Maar we beschikken bij Handtheater over zeer toegewijde horende krachten die heel wat in hun mars hebben. Zulke mensen zijn uiterst moeilijk te vinden, ze vormen als het ware een brug tussen de doven met hun gebaren en de horenden. En er wordt daar door die horende medewerkers samen met dove acteurs keihard en heel professioneel gewerkt. Er wordt vanwege te weinig financiële middelen teveel tegelijk ondernomen. De zaak zou anders in elkaar zakken. Maar de boog kan niet altijd gespannen blijven. Het is echt nodig dat Handtheater over meer geldmiddelen kan beschikken zodat dan minder hooi op de vork genomen hoeft te worden.

Ik ben nu bijna 72 jaar en doofgeboren. Vroeger zag ik ook gebarentaaltheater, maar wel amateuristisch. Pas in de jaren 70 zag ik in Amsterdam vanuit Amerika heel professioneel en heel boeiend theater van The National Theatre of the Deaf. Ook veel horenden gingen erheen en hun acteerkunst trok blijkens krantenartikelen zeer de aandacht.

De Raad moet echt erop gewezen worden dat gebarentaaltheater en andersoortig theater niet één pot nat is en dat er wel degelijk onderscheid gemaakt moet worden. Anders worden de doven weer benadeeld. Ze hebben lang genoeg in het verdomhoekje gezeten door wanbegrip, vooroordelen en onkunde van "deskundigen".

Ik hoop van harte dat u voor eerlijke kansen voor Handtheater zorgt. Dit gezelschap heeft er gezien zijn kwaliteit en niveau waarlijk recht op.

De doven hebben met hun gebarentaal wel degelijk betekenis voor cultuur in het algemeen. Dat is mijn diepste overtuiging.

Hoogachtend,

Henk Buter,
docent Nederlands plus gebarentaal
voor allochtone dove volwassenen

P.S. Helaas weet ik de naam van bovenvermelde professor niet meer, en ook niet wanneer die rede werd gehouden. Daarover stond een uitvoerig artikel in het *Algemeen Handelsblad* (ik ben er praktisch zeker van dat het in deze krant stond). Ik weet nog dat ik me bij het lezen van dat artikel op mijn ziel getrapt voelde. Ik heb het jaren geleden niet kunnen achterhalen bij de universiteit en bij de NRC, het was zonder naam en datum monnikenwerk. Toen waren er nog geen computers.

Coda's zijn Children of Deaf Adults
 Coda's zijn (over de hele wereld)
 kinderen van dove ouders

Opgegroeid als kleine dove in de dovencultuur
 leven zij in de horende wereld
 Zonder het te weten, weten zij alles van dove
 Nog maar zo'n vijftien jaar is het inzicht
 in eigen bijzondere positie groeiende.

Van jongs af aan zijn Coda's tolken, advocaten
 en ambassadeurs voor het eigen nest
 Het is heel moeilijk duidelijk te maken aan
 horenden wat de impact is van niet horen
 Als er dan ook ergens een voorstelling is van
 het Handtheater sleept een Coda al zijn
 horende vrienden mee en zegt trots:
 "KYK, VOEL! DAT zijn (mijn) dove!"

Hoe moeilijk het is begrip te krijgen voor de
 specifieke plaats van een dove in de horende
 wereld blijkt ook uit de beoordeling van de
 Raad van Cultuur.

Als er niet legio theater gezelschappen waren
 in Nederland had de Raad van Cultuur niet
 te kiezen of te adviseren, niet negatief, niet
 positief.

Echter, er is maar één doventheater,
 één Handtheater. Niet te vergelijken.

En dat Handtheater geeft de Raad een
 negatief advies. Wie begrijpt dat?

Handtheater

Van: Barry Avison <common.sign@dial.pipex.com>
Aan: Handtheater <info@handtheater.nl>
CC: Joke Menssink <monssink@dds.nl>; Barry Avison <bavison@dial.pipex.com>
Verzonden: dinsdag 30 mei 2000 17:32
Onderwerp: Support

Dear Mieke Julien

Thanks for your email and I fully agree that Handtheater should get all the support from the government because you are doing vital cultural work to the Deaf Community. Deaf people have virtually no access to Live Theatre and they must not deny that important artistic expression away from us.

Common Ground has also been fighting for government funding since 1986 and we still haven't got anything but project or production funding.

I have forwarded your email to Joke Menssink who may be able to help you and to my home email as I can forward it to other British Deaf and Disability organisations.

Keep on campaigning and you will get your money.

Barry

Amsterdam, 31 mei 2000

Geachte Staatssecretaris Dhr. Van der Ploeg,

Tot mijn grote ontsteltenis heeft de Raad voor Cultuur en het Ministerie van OC en W de structurele subsidieaanvraag 2001–2004 van Handtheater afgewezen. Dat kan gewoon niet, en dat mag gewoon niet. Want Handtheater is een unieke culturele theaterorganisatie die noodzakelijk is voor de dovengemeenschap in heel Nederland.

Eindelijk kunnen doven ook genieten van theater en poëzie in hun eigen Gebarentaal, terwijl het uitgebreide culturele aanbod in de horende wereld absoluut niet toegankelijk is.

Nederlandse Gebarentaal, de taal van dove mensen, de taal van dove Nederlanders, is nog steeds niet erkend door de Nederlandse Paarse Regering. Dat alleen al is een schande voor Nederland.

Moet dan ook nog onze enige officiële doventheaterorganisatie de nek omgedraaid worden? Waar is de Nederlandse regering dan mee bezig?

Aan de ene kant wel een video in Gebarentaal maken over de Euro en u heeft onlangs op de Finale van de Voorleeswedstrijd voor dove kinderen in het Tropenmuseum te Amsterdam de prijzen uitgereikt aan de kleine groep dove kinderen die op een fabelachtige wijze hun verhalen in Gebarentaal hebben verteld.

Waarom dan niet in die lijn doorgaan en wel een structurele subsidie toekennen aan het voor ons unieke Handtheater!

Zolang het Handtheater al bestaat, zo lang of zo kort pas kan ik met volle teugen genieten van al hun sociaal-culturele activiteiten.

Een van hun eerste voorstellingen was een toneelstuk van Edward Albee: 'Wie is bang voor Virginia Woolf'. Zo prachtig was dat en zo indrukwekkend om in Nederlandse Gebarentaal de emotionele uitbarstingen te kunnen volgen.

En dan in het Frascati Theater tijdens een Rap Festival, waar Handtheater 10 minuten ging rappen in Nederlandse Gebarentaal. Een gevoel van onmetelijke trots ging door me heen in die propvolle zaal, waar al die horende mensen genoten van al die horende rappers.

Een klein groepje doven, dat al die rappers natuurlijk niet kon volgen, maar wel hun snelle bewegingen kon zien, genoot toen het Handtheater optrad met de vier dove rappers in Gebarentaal natuurlijk!

De man, de stad en het boek, dat is echt een vorm van dovencultuur, van een bijzonder stukje dovengeschiedenis. En juist het Handtheater liet dat zien in hun unieke theatervorm in Nederlandse Gebarentaal.

Theo & Vincent, het beroemde verhaal over deze twee broers. Een stuk van Nederlandse culturele geschiedenis. De prachtige schilderijen van Vincent van Gogh waar de hele wereld van kan genieten. De binding is natuurlijk zijn oor, die hij zelf af heeft gesneden. Waarom deed hij dat? Wat waren zijn motieven? Wilde hij doof worden?

Daarom is Vincent van Gogh ook voor doven een boeiende persoonlijkheid. Handtheater heeft dat prachtig in visuele theatervorm uit willen leggen aan vooral doven. En uniek was

dat het Handtheater er in slaagde in Gebarentaal de visuele vorm van enkele van zijn beroemde schilderijen te spelen.

Die heftige emotionele gebaren van Vincent (John van Gelder) die zo duidelijk deze schilderijen uitbeeldden, zal ik nooit vergeten. Het zit vast op mijn netvlies.

Café Dansant, in een heerlijk luchtige café en niet eens in Gebarentaal, maar in zeer visuele taal die voor doven heel herkenbaar en duidelijk is. Het is gewoon zo dat het Handtheater zeer veelzijdig is.

Het is een stukje cultuurgoed van doven, maar het Handtheater zorgt er ook altijd voor dat horenden het ook kunnen volgen. Met stemtolk, dat is toch werkelijk een unicum.

En dan Versteend Verdriet. Wist u dat ik al zoveel boeken en kranten heb gelezen en films heb gezien over de vreselijke periode van de 2e Wereldoorlog met name wat de Joodse gemeenschap heeft moeten doormaken.

In de werkgroep Amsterdamse Doven Historie onder de vlag van Stichting Welzijn Doven Amsterdam, waar ik jarenlang als vrijwilliger werk, ontdekten we al dat er ook veel, te veel Joodse doven weggevoerd zijn om nooit meer terug te keren. Interviews met enkele Joodse dove ouderen met videocamera om hun verhaal in Gebarentaal vast te leggen, en dan die ene dove vrouw bij haar thuis die heel gewoon een grote familiefoto liet zien, uit de jaren 30 met zeker wel 50 à 60 mensen en ze wees aan waar zij als jonge vrouw stond. En nog een die ze nu niet meer ziet, maar die leeft nog, ergens anders op de wereld. Maar de rest, die waren allemaal weg, in de oorlog. En dat zei ze heel gewoon, en ik nam het op met de camera, en ik rilde. Broertjes, zusjes, ouders, tantes, ooms. Onvoorstelbaar...

En nu in Versteend Verdriet, daar werd in Gebarentaal verteld hoe de Joodse horende moeder van de dove Eduard de oorlog beleefde. Hoe dat allemaal is begonnen en dat het zo ongelooflijk precies uitgedacht werd door die enge Duitsers. Dat wist ik nog niet, stap voor stap de vreselijke beperkingen instellen en dat werd in onze Gebarentaal verteld. We voelden de beklemmende sfeer, de vijandigheid van de ene groep mensen voor de andere groep mensen. In anderhalf uur werd mij nog veel meer duidelijk wat er in die oorlog gebeurde. Dankzij Eduard, dankzij het Handtheater.

Het Handtheater is niet alleen bezig met theater, maar ook met sociale culturele activiteiten die voor de dovengemeenschap heel belangrijk zijn. Met name de diverse 'Ooggetuigen', die stimuleren dat doven meer met elkaar gaan discussiëren over de eigen identiteit. Heel doof Nederland is erbij betrokken geweest.

Niet zo heel lang geleden bepaalden horende mensen ons leven en ook niet zo lang geleden kwamen we op voor onze eigen belangen. We moeten wel, want we zijn een culturele minderheid, want Nederlandse Gebarentaal is onze taal. En de Nederlandse Gebarentaal is nog steeds niet erkend, moeten wij onszelf dan ook niet meer serieus gaan nemen?

Het Handtheater streeft er naar dat er steeds meer doven bewust worden van eigen dovencultuur. Diverse theatervormen in Nederlandse Gebarentaal laten zien, sociaal-culturele discussieavonden organiseren om dovencultuur bewust te laten ontplooiën.

De tijd is kort, de tijd gaat snel, we moeten bewust zijn van onze eigen dovencultuur om met deze tijd mee te kunnen gaan.

Het Symposium Dovencultuur afgelopen november in Theater 't OOG met 100-tal doven en horenden die al actief zijn binnen de dovenbeweging om samen te praten en naar elkaar te luisteren om te bepalen hoe we de dovencultuur in woorden moeten vertalen.

Een dapper initiatief van het Handtheater en zeker heel bijzonder.

En dit keer was er bewust geen tolk ingeschakeld. Alles in Nederlandse Gebarentaal, al die dove en horende mensen. Hierop moet zeker een vervolg komen.
Dat kan dus niet als u de structurele subsidie weigert toe te kennen en uit te betalen.

Moet het Handtheater verdwijnen, moet het zo unieke theater in Nederlandse Gebarentaal verdwijnen?

Daarmee zou u niet alleen het Handtheater laten verdwijnen, maar u geeft daarmee ook nog de Nederlandse Dovenbeweging een zware klap. Het Handtheater is een onlosbare vorm van ons dovencultuur.

Hierbij vraag ik u met klem, alstublieft, laat het Handtheater zich verder ontplooiën, laat het haar diverse theatervormen in Nederlandse Gebarentaal uitvoeren, spelen, uitdragen, enzovoort. In onze Nederlandse Gebarentaal. Het is ons cultuurgood.

We zijn er trots op dat het Handtheater bestaat en dat doven en horenden daarin samenwerken om tot een unieke vorm van dovencultuur te komen.

Hopende dat u hiernaar kan luisteren,

Met vriendelijke groeten,
Jolanda van Dam

Voorlichter Informatiecentrum
Stichting Welzijn Doven Amsterdam

J.C.J. van Dam
Eerste Jan van der Heijdenstraat 77-b
1072 TL Amsterdam
Teksttelefoon en fax 020 470 56 31
E-mail jcjvan.dam@12move.nl

juni 2000

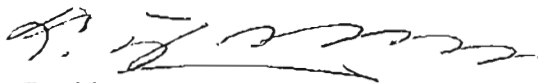
Door onze betrokkenheid bij Versteend Verdriet, hebben wij van zeer nabij kunnen ervaren van hoeveel belang het voortbestaan van Theater 't OOG is. Niet uitsluitend voor mensen die niet - of slecht - kunnen horen, maar evenzeer voor hen die dat wel kunnen.

Het is bekend dat veel doven zich, ondanks moderne hulpmiddelen, in een isolement bevinden in de samenleving. Dit speelt zich af op allerlei niveaus. Het doorbreken van deze vorm van apartheid is dan ook van het grootste belang.

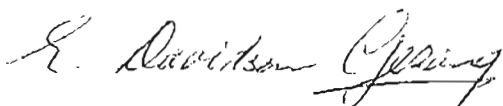
Versteend Verdriet, een productie van het Handtheater, was voor ons een eerste ervaring van het bijeenbrengen van doven en niet horenden die samen naar hetzelfde toneelstuk kijken en luisteren. Wij vonden dat een overweldigende beleving. Voor doven is een dergelijke toneelmanifestatie het best denkbare middel om hen het gevoel te geven dat zij *erbij* horen, dat zij een onlosmakelijk deel uitmaken van de samenleving in al haar aspecten. Ook op het gebied van de cultuur en in dit geval in het bijzonder, van de toneelkunst.

Voor horenden zoals wij, was het een even sterke en ontroerende beleving om samen met mensen uit een nog altijd sterk geïsoleerd levende groep, naar iets te kijken dat voor ons allemaal is bedoeld.

Door deze eerste kennismaking met Handtheater en Theater 't OOG zijn wij er vast van overtuigd dat niet alleen het maken van toneelvoorstellingen maar ook allerlei andere activiteiten van groot belang zijn voor het slechten van barrières, die nu horenden en niet horenden scheiden en die ertoe kunnen bijdragen dat doven een werkelijk geïntegreerd deel van de samenleving gaan uitmaken. Te denken valt aan projecten op het gebied van onderwijs, opleiding op het gebied van podiumkunsten enz. Theater 't OOG en het Handtheater zijn het bovenal meer dan waard financieel gesteund te worden om te dienen als plaats waar horenden en niet horenden samen komen en met elkaar kunnen deel hebben aan belangrijke vormen van cultuur.

Leo Davidson
oud (gepensioneerd)- adjunct hoofdredacteur van het Algemeen Dagblad

Enny Davidson-Gezang
oud-fysiotherapeute

Xandra Docters
 Peellaan 26
 5691 L.L. Son
 Fax / TTel.: 0499 477653
 Email: xandra.docters@bigfoot.com

Aan het team van het Handtheater
p/a Theater 't OOG
Bilderdijkkade 60
1053 VN Amsterdam

Betreft: geen subsidie voor Handtheater

Son, 30 mei 2000,

Geacht team van het Handtheater,

Hartelijk dank voor jullie brief van 26 mei jl. over het voortbestaan van het Handtheater. Ik vond het zeer erg te moeten vernemen dat het Handtheater (nog) geen subsidie ontvangt van het ministerie van OC en W.

Onbegrijpelijk!

Des te meer omdat de erkenning van de Nederlandse gebarentaal bijna een feit is. Dan is het wel zeer treurig dat het Handtheater, - dat zo belangrijk is voor het uitdragen van allerlei culturele aspecten van de gebarentaal- geen (financiële) middelen krijgt om zich verder te ontwikkelen.

Argumenten die ik wil aanvoeren hoe belangrijk de rol van het Handtheater is bij de (verdere) ontwikkeling staan hieronder puntsgewijs vermeld.

1. Interdepartementale beleid:

Dit vind ik *inconsequent beleid*, eerst alles in gang zetten om de gebarentaal te (laten) erkennen (taalkundig, juridisch enz.), vervolgens een van de belangrijkste organisaties *niet* subsidiëren die van vitaal belang is (geweest) voor de verdere ontwikkeling van de gebarentaal en hiermee de dovengemeenschap.

2. Minderhedenbeleid:

Ook is dit verbazingwekkend als men nagaat dat er momenteel - vanuit zowel de regering als het maatschappelijk veld- zeer veel aandacht is voor minderheden en ook voor het behoud van hun eigen identiteit bij deelname aan de Nederlandse samenleving. Doven (vooral de prelinguale) zijn ook leden van een minderheid en verkeren in een unieke positie, 'gehandicapt' in / voor de horende maatschappij, leden van een groep met een eigen taal en hiervan afgeleide cultuur in de Dovengemeenschap waar men met recht trots op kan zijn. In dit optiek is het zo belangrijk dat alle Doven deel/kennis kunnen nemen aan/van de Dovencultuur in al zijn facetten.

3. Achterstand in maatschappelijke positie van Doven:

Persoonlijk zou ik het heel erg jammer vinden als de inzet van alle teamleden van Handtheater niet gehonoreerd zou worden met een subsidie zodat de gebarentheater zich niet verder kan ontwikkelen en hiermee de dovengemeenschap belangrijke impulsen tot bloei van de eigen dovencultuur onthouden wordt.

De Nederlandse Dovengemeenschap heeft door de- ons bekende historische ontwikkelingen- toch al een achterstand in zowel taalkundig, cultureel en hieraan gerelateerd maatschappelijk achterstand t.o.v. andere Europese landen. Die achterstand dient alsnog ingelopen te worden.

4. Aanbod van het Handtheater:

Het Handtheater kent een zeer rijk en gevarieerd aanbod, enkele daarvan heb ik mogen bewonderen zoals: "De man, de stad en het boek", "Versteend Verdriet". Ook heb ik met veel plezier deelgenomen aan een interactief programma "OOGgetuigen" en las ik altijd met veel interesse de verslagen daarvan in "Woord & Gebaar".

De voorstellingen die door het Handtheater gegeven worden zijn niet alleen van vitaal belang voor Doven, maar evengoed voor horenden. Van de voorstellingen, gegeven door het Handtheater, die ook door horenden zijn bijgewoond, heb ik persoonlijk veel positieve waardering vernomen. Hierbij denk ik aan mede-cursisten van de 2 modules NGT- voor algemeen belangstellenden. Aan het eind van de eerste module NGT hebben wij als groep de voorstelling "Versteend Verdriet" in Eindhoven bijgewoond. Deze voorstelling maakte zeer veel indruk op zowel Doven als Horenden. Ook konden Horenden deze goed volgen, dankzij de basisbarencursus NGT die ze gevolgd hadden. Deze voorstelling sterkten ook Horenden in de overtuiging dat NGT een taal is waar eigenlijk alle horenden kennis mee zouden moeten maken.

Voor Horenden zou het ook goed zijn meer te verdiepen in NGT ook vanwege de rijkdom aan het op non-verbale wijze uiten van gedachten en gevoelens. Het maakt de intermenselijke communicatie veel rijker.

Al deze argumenten nog eens overlezend, mag ik concluderen dat het een zeer grote vergissing zou zijn van het Raad voor Cultuur om aan het ministerie van OC en W een blijvend negatief advies uit te brengen. Alvorens dit te doen, dient men eerst in dialoog te gaan met het team van het Handtheater en een voorstelling hiervan bij te wonen zoals bijvoorbeeld "Versteend Verdriet" (actueel thema en zeer grote zeggingskracht).

Beste teamleden van het Handtheater, ik hoop dat ik hiermee mijn argumenten om jullie zeer waardevolle werkzaamheden te laten voorzetten voldoende kracht bij gezet heb. Hiermee spreek ik ook de wens uit dat het Handtheater nog heel lang mag blijven bestaan en dat ik op de hoogte gehouden word van jullie acties, activiteiten enz.

Met vriendelijke groeten,

Xandra Docters.

Beleidsmedewerkster SBNDJ /JC en Projectmedewerker Peuterspeelzalen Eindhoven.

Amstelveen 30-5-2000

Best Handtheater,

Ik ben geschrokken door het nieuws dat Handtheater geen structurele subsidie krijgt. Dan krijg ik het gevoel dat Handtheater later niet meer bestaat. Persoonlijk vind ik het heel erg dat de Raad van Cultuur geen structurele subsidie wil geven aan jullie. Handtheater organiseert zo vaak activiteiten voor dove kinderen en volwassenen. Dat is zo belangrijk. Informatie geven aan horende mensen hoort daar ook bij. Zelf vind ik het altijd een groot genot om theater voor dove mensen te zien. In de horende wereld ga ik niet zo gauw kijken naar 'horend' theater. Maar Handtheater werkt ook aan de ontwikkeling die belangrijk is voor de dovenwereld en voor mijzelf in de toekomst.

Ik vind het bestaan van Handtheater belangrijk voor de dovengemeenschap en de dovencultuur omdat amusement en informatie (wat ik hierboven ook al gezegd heb) voor dove mensen zo belangrijk is.

Als Handtheater er niet was, waar had ik heen moeten gaan voor cultureel theater? Dan word ik dus automatisch buitengesloten.

Over de voorstellingen en projecten van Handtheater wil ik het volgende zeggen. Theo en Vincent van Gogh was een heel indrukwekkende kunstvoorstelling en de acteurs gebruikten hun eigen gebarentaal zodat ik alles kon volgen. Dat vond ik prachtig. Ik kon gewoon het hele verhaal volgen.

Café Dansant vond ik zo prachtig om te zien vanwege de lichaamstaal en het was ook nog heel erg komisch, er werd veel om gelachen. Dat zal ik nooit meer vergeten.

Versteend Verdriet was erg droevig en heel goed verteld. Het was gewoon een professioneel stuk. Ik heb het hele verhaal ook heel goed kunnen volgen. Ik vind het zo belangrijk dat het verhaal voortgezet moet worden om te laten weten dat het niet weer mag gebeuren!

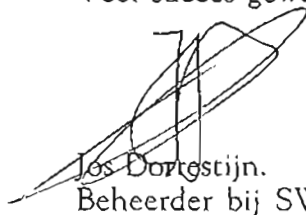
Ik ben drie keer naar Ooggetuigen geweest, en ik vond het een heel goed initiatief. Het was duidelijk te merken dat mensen verschillende meningen hadden. Men kon zo goed zien hoe dove mensen er over dachten.

Ik heb veel gehoord over symposium Dovencultuur en het was ook belangrijk voor de informatievoorziening dat er eindelijk een dik verslag was over de Dovencultuur.

De voorstellingen van Handtheater zijn niet alleen voor dove mensen maar ook voor horende mensen! Bovendien zijn de voorstellingen voor dove én horende mensen interessant.

Door Handtheater komen horende mensen achter wat doofheid precies is en hoe ze kunnen omgaan met dove mensen. Ze zien op een leuke manier, door gebarentheater, wat de Nederlandse Gebarentaal is.

Veel succes gewenst en met vriendelijk groeten,

Jos Dorrestijn.
Beheerder bij SWDA

Dovenschap

Handtheater
Bilderdijkkade 60
1053 VN Amsterdam

Churchillaan 11, 5e etage
Postbus 323
3500 AH Utrecht

Teksttelefoon 030-297 06 00
Telefoon 030-297 08 00
Fax 030-297 00 30
e-mail info@dovenschap.nl
www.dovenschap.nl

Utrecht : 31 mei 2000
Kenmerk : 00a212
Betreft : Adhesiebetuiging Handtheater

*Wie een taal spreekt
Die zijn moedertaal niet is,
Die wordt naar beneden gedrukt,
Onherroepelijk*

W.F. Hermans

Geachte meneer de staatssecretaris,

Zoals genoeglijk bekend mag zijn: Taal is macht. Taal is daarnaast een onlosmakelijk onderdeel van een cultuur. In ons geval gaat het dan om dovencultuur en gebarentaal.
Een dove jongen zei laatst: "Ik vind het niet erg om doof te zijn, maar ik vind het wel erg dat er zo weinig mensen weten wat Gebarentaal is."

Nu willen wij niet zover gaan dat het de bekendheid van Gebarentaal staat of valt met het bestaan van het Handtheater, maar de activiteiten van het Handtheater hebben naar onze mening een ontegenzeggelijke invloed op het beeld dat Gebarentaal als een onlosmakelijk deel van Doven gezien moet worden.

Daarnaast zorgen de voorstellingen en workshops die het Handtheater voor Doven zelf geven er voor dat er plaats wordt gemaakt voor culturele expressies in hun eigen taal. Culturele uitingen dus die er aan kunnen bijdragen de horende samenleving beter te begrijpen.

Doven hebben baat bij een samenleving die toegankelijk is, een samenleving die de taal en de cultuur van Doven enigszins begrijpt. Mede door het ervaren van de rijkheid van de gebarentaal zal ons inziens de samenleving doven eerder als gebruikers van een andere taal zien dan als gehandicapten. Diezelfde samenleving heeft, als multiculturele samenleving, ook baat bij de culturele uitingen die door het Handtheater ten toon worden gespreid.

Het Handtheater zien wij als een van de toonaangevende ambassadeurs van Gebarentaal in het algemeen en Dovencultuur in het bijzonder.

Niet alleen voor de beeldvorming binnen de horende samenleving is een instituut als het Handtheater van eminent belang. Doven zelf hebben het nodig om binnen de dominante cultuur van de horende meerderheid hun eigen cultuur, hun zelfbeeld, geschiedenis en dromen een plaats te geven. Het Handtheater neemt daar niet zelden het voortouw in. De voorstellingen van het Handtheater laten de Dovengemeenschap zichzelf zien in een taal die lang onderkent is geweest en nu in al haar rijkdom bloeit.

Dovenschap

Churchillaan 11, 5e etage
Postbus 323
3500 AH Utrecht

Teksttelefoon 030-297 06 00
Telefoon 030-297 08 00
Fax 030-297 00 30
e-mail info@dovenschap.nl
www.dovenschap.nl

Maar los van al deze expliciet aan de doven verwante elementen blijft natuurlijk overeind dat doven, net als horenden, recht hebben op theater in hun taal. Gewoon om te ontspannen of om hun blikveld te verruimen, niks anders dan iedere Nederlander wil als hij een avondje naar het theater gaat.

Het Handtheater is het enige theater in Nederland dat het culturele erfgoed van Doven op het gebied van theater en expressie ontwikkelt, exposeert en bewaart voor de generatie die na ons komt. Culturele uitingen van een hoge kwaliteit als die van het Handtheater dienen gekoesterd en gewaardeerd te worden. Een waardering die niet omgezet moet worden in het afwijzen, maar in het honoreren van subsidie!

Namens de Nederlandse koepelorganisatie voor en door Doven
Stichting Dovenschap,

Marjan Stuifzand
Voorzitter

Erika Zeegers
Directeur

PS. We begonnen onze brief met een van Nederlands grootste schrijvers, W.F.Hermans. We nodigen u van harte uit voor een voorstelling van het Handtheater om kennis te maken met de grootste dichters van de Nederlandse Gebarentaal.

Zalkerbos 330

postbus 184

2700 AD Zoetermeer

tel: 079 - 329 45 00

teksttel: 079 - 329 46 66

fax: 079 - 329 46 00

www.effatha.nl

ABN AMRO 61.90.14.822

k.v.k. Haaglanden V407393

beschermvrouwe H.E.H. Prinses Juliana

Handtheater
t.a.v. p/a Theater 't OOG
Bilderdijkkade 60
1053 VN AMSTERDAM

Zoetermeer, 6 juni 2000
Kenmerk: 00/06.06/DIR/JJN

Doorkiesnummer: 079- 3294722

Betreft: steunbetuiging

Geachte mevrouw Julien,

Langs deze weg willen wij onze steun betuigen voor het voortbestaan van Handtheater.

Handtheater kan een belangrijke functie vervullen in onder meer het proces van integratie van de twee culturen van doven en horenden.

Om aan dit proces verder vorm te geven doen wij u hierbij de suggestie samen met onze leerlingen een theateractiviteit voor doven en horenden te organiseren.

Wij hopen dat uw acties tot een positief resultaat zullen leiden.

Met vriendelijke groet,

G. Schaart
algemeen directeur

Menno Euwe
 Kadoelenweg 288
 1035 NR Amsterdam
 tel + fax 020 – 6330113
 btw nr. 542.14.713

Groet aan de lezer,

Al jaren ben ik geluidsman bij veel ,voornamelijk VPRO films van Cherry Duyns, Wim Kayzer tot en met Jiskefet.

Samen met het Handtheater hebben we een paar jaar geleden een mooie film gemaakt over het toneelstuk De Man, de Stad en het Boek.

Dit was een indrukwekkende ervaring voor mij, daar het een eerste intensieve kennismaking was met doven en gebarentaal.

Dit had ik veel eerder mee willen maken.

Wat een rijkdom aan expressie werd mij hier in de schoot geworpen, die mij als horende mens veel meer mogelijkheden heeft gegeven in het dagelijks leven om me in gebaren en fysieke wijze te uiten. Wat een rijkdom erbij !

Later merkte ik dat onze kinderen, toen 8 en 10 jaar oud, de film geweldig inspirerend vonden, zonder dat dat nou moest, op school de film wilden vertonen en een spreekbeurt over gebarentaal hielden.

Juist kinderen spreekt dat juist geweldig aan kennelijk, ze zijn zo bezig met het ontwikkelen van hun uitdrukkingmogelijkheden in spreektaal, gebaren en gezichten en ze spelen ermee.

Dus : de kinderen naar het Handtheater of het Handtheater naar de scholen.

En het geldt ook voor grotere kinderen.

hoogachtend,

Menno Euwe
 geluid.

R.J.M. Fabert
Joachim Patinirstraat 6,
5613 LZ Eindhoven.

Eindhoven, 29 mei 2000

Aan Handtheater
p/a Theater 't OOG
Bilderdijkkade 60
1053 VN Amsterdam

betreft: Subsidie voor Handtheater.

Geachte heren,

Ik, René Fabert, agogisch werker wil u mededelen dat Handtheater de laatste jaren enorm veel gedaan heeft voor het bewustzijn bij Doven, vooral veel thema's die de Dovencultuur betreffen. Handtheater heeft ook het begrip Doof-zijn aan het horende publiek laten zien. Ik vind dat het moet blijven bestaan en ook dat de Raad voor Cultuur Handtheater structurele subsidie moet geven zodat deze organisatie verder kan ontwikkelen.

Ik werk bij de organisatie Opleidingen en Maatschappelijk Werk. Vanuit mijn werk zie ik dat er zoveel behoeften zijn bij doven wat ontspanning betreft. Ik vind dat ze er recht op hebben dat er een organisatie in Nederland is waar Doven gezellig naar Doventheater kunnen gaan met horenden.

Vorig jaar was er Symposium Dovencultuur en dat is erg nuttig want ik ervaar het als deskundigheidsbevordering waar ik veel aan heb voor mijn werk.

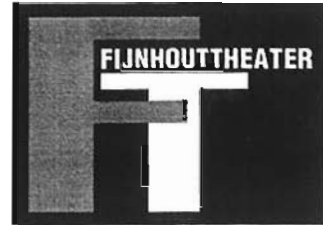
Ik vind dat Handtheater regelmatig symposia moet organiseren zodat horenden en doven samen kunnen nadenken over de kwaliteit van het leven van Doven.

Er ligt zoveel werk voor Handtheater.

OOGgetuigen van Handtheater zet me aan het denken over verschillende onderwerpen. En ook kan ik door de voorstelling 'Versteend Verdriet' dankzij de Nederlandse Gebarentaal oorlogsverhalen veel beter begrijpen en vooral ook voelen hoe afschuwelijk de Tweede Wereldoorlog was.

Ik hoop op mijn manier duidelijk te kunnen maken hoe belangrijk ik Handtheater vind voor de dovengemeenschap en ook zeker voor de horenden.

Vriendelijke groet van René Fabert.

Jacob van Lennepkade 334 H
1053 NJ Amsterdam
Tel. 020 6832493 Fax 020 6120991

Amsterdam, 5-6-00.

Aan allen die over het Handtheater oordelen,

het voortbestaan van een uniek initiatief loopt gevaar. Vandaar dat ik hierbij graag mijn mening geef in de hoop dat deze ertoe bijdraagt dat het Handtheater alsnog voldoende subsidie gaat krijgen om te kunnen blijven voortbestaan. Tot nu toe is dat gelukt met weinig middelen en met de tomeloze inzet van velen en daarvoor verdient iedereen een lintje. Er zijn meer redenen waarom tot subsidiëring van het Handtheater moet worden besloten.

- 1- Het toneelbestel bestaat uit veel verschillende theatergroepen en er is maar 1 Handtheater. Daarom is het juist en noodzakelijk dat dit gezelschap voldoende subsidie gaat krijgen teneinde zich op gelijkwaardige wijze te kunnen meten met de vele Mondtheater-gezelschappen.
- 2- Het Handtheater is belangrijk voor de dovengemeenschap omdat zij ten diepste uitdrukking geeft aan de ziel van de niet-horende-gemeenschap dmv. theater. Horenden hebben hiertoe reeds jaar en dag volop de gelegenheid.
- 3- Het Handtheater levert door haar voorstellingen een bijdrage aan de horende cultuur omdat je je, kijkend daarnaar, eens te meer realiseert wat je hoort. De zorgvuldigheid waarmee de niet-horende acteur spreekt is een lust voor het oog.
- 4- Zolang er niet voldoende voorzieningen bestaan voor het theateronderricht van de Nederlandse gebarentaal bij de bestaande beroepsopleiding voor de theaterpraktijk, zolang moet het Handtheater in staat worden gesteld dat zelf ter hand te nemen.

Waar doven en horenden elkaar ontmoeten in een gemeenschappelijke interesse daar kan worden samengewerkt lijkt me. Ik wil vanuit het Fijnhouttheater in Amsterdam Oud West graag met het Handtheater gaan samenwerken op de terreinen van de programmering, publieksorganisatie en kunsteducatie enz. enz. omdat ik alle vertrouwen heb in het Handtheater.

Met vriendelijke groeten,

Jan van Galen
coördinator Fijnhouttheater

Handtheater
P/a Theater 't Oog
Bilderdijkkade 60
1053 VN Amsterdam

31

Utrecht, 6 juni 2000
Ref.nr. 00-56

Geacht Bestuur, geachte medewerkers van het Handtheater,

We hebben begrepen dat jullie subsidie hadden aangevraagd bij de overheid, en dat jullie die subsidie niet hebben gekregen. De FODOK vindt dat heel jammer, want:

- het Handtheater laat dove kinderen en hun ouders kennismaken met de (doven)cultuur: in voorstellingen door het hele land, en in schoolprojecten
- ook voor dove kinderen is cultuur belangrijk en vormend; de Nederlandse cultuur is voor hen (nog) erg ontoegankelijk: zij kunnen nog niet goed genoeg Nederlands lezen voor de meeste kinderboeken en voor de ondertiteling van televisieprogramma's; er worden op de televisie geen jeugdprogramma's getolkt
- het is belangrijk dat dove kinderen een rijk aanbod aan Nederlandse Gebarentaal krijgen, de enige taal die zij volledig kunnen volgen; thuis en op school komt dat aanbod vaak van horenden
- doordat de voorstellingen van het Handtheater goed toegankelijk zijn voor horenden én interessant, kunnen ook andere mensen uit de families of omgeving van dove kinderen meegenieten
- het is belangrijk voor de identiteit van dove kinderen dat zij dove volwassenen zien die een eigen en waardevolle rol vervullen.

We hopen zeer dat jullie alsnog succes zullen hebben in je poging om subsidie te verkrijgen.

Met vriendelijke groet,

Toine van Bijsterveldt
Voorzitter.

Bureau Zorg voor Doven
p/a Stichting Palet
Tjotterstraat 16
8937 AS Leeuwarden
Tel: 058-2130341
Fax: 058-2156033
Teksttel: 058-2165108

**Stichting Sociaal Cultureel
Centrum van Doven in Friesland**

Stichting FRIDO
Stationsweg 30 A
8911 AJ Leeuwarden
Tel/TF: 058-2130537
Fax: 058-2161432

32

AAN: Het Handtheater
p/a Theater 't Oog
Bilderdijskade 60
1053 VN Amsterdam

PLAATS : Leeuwarden
DATUM : 23 juni 2000
UW KENMERK :
ONS KENMERK : GdV/HTH
ONDERWERP : Aanvraag subsidie Handtheater

Geachte heer/mevrouw,

Naar aanleiding van uw brief inzake het aanvragen van subsidie voor het Handtheater bij de Raad van Cultuur wil ik namens de Stichting Frido het Theater 't Oog graag ondersteunen.

Stichting Frido vindt het bestaan van Handtheater heel erg belangrijk voor de dovensgemeenschap en de dovenscultuur, omdat er verder geen andere faciliteiten bestaan in Nederland voor deze auditieve doelgroep. Een andere reden is dat de doven tegenwoordig zo zijn geïntegreerd in de horende maatschappij, dat het Handtheater ook nu en in de toekomst toegankelijk moet blijven voor de auditieve doelgroep en natuurlijk ook voor de horenden.

We zouden het erg jammer vinden, als het Handtheater zou worden opgeheven.

De voorstellingen zijn van origine bedoeld voor doven, maar het zou nu en ook meer toegankelijk en interessant zijn voor horenden.

Stichting Frido is verbonden met - en mede-initiatiefnemer van het project Zorg voor Doven van de Stichting Palet.

Dit is het internationale
toegankelijkheidssymbool
voor doven en slecht-
horenden

INSCHRIJVINGSNUMMER KAMER VAN KOOPHANDEL: S 001408
RABOBANK LEEUWARDEN: 37.10.52.602
POSTBANKNUMMER: 30.137.80

De voorstellingen die worden gegeven, zijn in de loop der jaren opgebouwd tot een kwalitatief en ervaren onderdeel van toneelspel voor doven, gespeeld door doven zelf. In het najaar van 1998 heb ik zelf persoonlijk de voorstelling "Vincent van Gogh" in Leeuwarden bijgewoond en dat heb ik, samen met andere doven, met veel bewondering naar gekeken. Zo goed voorbereid en prachtig gespeeld, helemaal in gebarentaal. De gebarentaal werd tevens ook vertaald in het ABN voor de horende bezoekers.

Onze organisatie heeft in samenwerking met de andere noordelijke welzijnstichtingen van doven (Groningen, Drenthe en Twente) een activiteit "OOGgetuigen 2000" op poten gezet. Deze activiteit hebben we overgenomen na toestemming van het Handtheater zelf. We hebben allerlei informatiemateriaal opgevraagd bij het Handtheater.

De bedoeling is de doven van de genoemde welzijnstichtingen ook een kans te geven om een mening te geven over bepaalde onderwerpen en stellingen.

De eerste activiteit vond plaats op zaterdag 17 juni jl. in de echte rechtszaal van het Paleis van Justitie te Leeuwarden.

In het najaar volgt er een 2^e activiteit en het wordt gehouden op zaterdag 30 september a.s. in Hogeveen.

Ook in het verleden heeft onze organisatie zo nu en dan contact gelegd met het Handtheater, hierbij ging het voornamelijk om organisatorische factoren en ervaringen / informatie uitwisselen.

Hoogachtend,

Gerda de Vries,
Stichting Frido.

Amsterdam, 29 mei 2000

Meer dan graag wil ik reageren op de afwijzing van de structurele subsidie voor het Handtheater.

Ik ben werkzaam als leerkracht op een school voor dove kinderen in Amsterdam. Drie jaar geleden zijn we gestart met het Project Invoering Tweektaligheid op onze school. Dit betekent dat we de leerlingen in de tweektalige groepen lesgeven in hun eigen taal, Nederlandse Gebarentaal, met daarnaast het Nederlands als tweede taal. De school wordt langzamerhand wat minder 'speciaal' omdat er steeds meer met gewone basisschoolmethodes gewerkt kan worden dankzij het gebruik van gebarentaal als instruktietaal.

De kinderen krijgen ook het vak dovencultuur aangeboden, wat enorm belangrijk is voor het ontwikkelen van hun identiteit. Er wordt gesproken over doof zijn, over de mogelijkheden die er zijn nu en in de toekomst. Ondanks dat we hier heel hard aan werken, zal het echter nog vele jaren duren eer onze school zich heeft ontwikkeld tot de ideale tweektalige school. De meeste kinderen bij ons op school groeien in hun thuissituatie op in een horende omgeving. Zodra er ook maar iets georganiseerd wordt wat voor doven toegankelijk is, grijpen ouders die kans aan om ook maar iets mee te pikken van de (voor hun vaak onbekende) cultuur waarin hun eigen kind opgroeit.

Gelukkig is er het Handtheater, het enige doventheatergezelschap in Nederland. Dove kinderen en volwassenen hebben nu óók de gelegenheid om van theater te mogen genieten en d.m.v. scholenprojecten er ook zelf aan deel te kunnen nemen. Theater dat geheel in hun eigen taal door mensen van hun eigen 'wereld' gemaakt en uitgevoerd wordt. Dit biedt dove kinderen en volwassenen zoveel meer mogelijkheden hun horizon te verbreden. Ook voor horende mensen is dit nu eindelijk de gelegenheid deel uit te maken en te genieten van dit onderdeel van de dovencultuur.

In landen als Amerika en Zweden is het al meer dan normaal dat er op cultureel gebied ook voor dove mensen gelegenheid is om daaraan deel te nemen. Dovenscholen werken daar al minstens tien jaar eerder met vakken als gebarentaal en dovencultuur.

Uitermate treurig vind ik het dan ook dat dat blijkbaar in Nederland niet kan, er is dus niet eens plek voor één doventheatergezelschap in ons land. We lopen hierin zo achter, het duurt al veel te lang voordat 'men' (lees: 'o.a. de mensen waar het Handtheater qua subsidie afhankelijk van is') erachter komt hoe enorm belangrijk dit is.

Horende mensen hebben al zoveel ongekende culturele mogelijkheden en Nederland durft nog steeds tegen dove mensen te zeggen: "Voor jullie geldt dit dus niet, wen er maar aan!!" En dit moeten wij, als leerkracht, de kinderen dus ook gaan vertellen. Nederland moet zich wat dit betreft echt doodschamen, dat meen ik uit de grond van mijn hart. En dit terwijl er een theatergezelschap is met zulke geweldige initiatieven, prachtige voorstellingen, waar men (doof èn horend) het weken later nog over heeft.

Tegen de Raad van Cultuur zou ik willen zeggen: "Woon een voorstelling bij en kom ook eens bij ons op school, ik geef u graag een rondleiding, dan weet u waarschijnlijk beter waar u over praat en hoe belangrijk dit soort dingen zijn, niet alleen voor de dovencultuur, maar voor onze hele maatschappij, iets waarvan zij hun hele leven, hun hele ontwikkeling lang, deel uit zullen maken. Uw eigen kinderen voedt u vast ook 'bewust' op en daar hoort ongetwijfeld een stuk culturele vorming bij. Misgunt u dat de mensen die in gebarentaal spreken dan alstublieft ook niet in hun leven."

Jennifer van Gelder.

Willy Brandtlaan 40
6716 RK Ede

Telefoon (0318) 69 81 00
Teksttelefoon (0318) 69 81 30
Fax (0318) 69 81 20

Postbank 599037
INC Bank 69.26 64.203

Handtheater
Mevr. Drs. M.G.J. Julien
Bilderdijkkade 60
1053 VN Amsterdam

Ede 8 juni 2000

Geachte mevrouw Julien,

Met verbijstering en ontstemming hebben wij kennis genomen van het besluit van de Raad voor Cultuur om het Handtheater niet voor subsidie in aanmerking te laten komen.

De beoordeling van de Raad berust ons inziens op onjuiste achtergrond informatie over het werk en de betekenis van dit werk van het Handtheater.

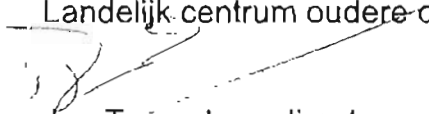
Wanneer de Raad constateert: *"dat het van groot belang is dat ook doven de gelegenheid hebben kennis te nemen van belangwekkend, nieuw theater"* is dat zeer bemoedigend. Echter moeten wij constateren dat door de activiteiten van Handtheater **horenden in de gelegenheid worden gesteld kennis te nemen van belangwekkend nieuw theater!**

Het is met name de energieke, hardwerkende, enthousiaste groep medewerkers van Handtheater die de visuele communicatie vormen van dove mensen onder de aandacht weet te brengen van het grote publiek.

Helaas is dit nog niet tot de Raad voor de Cultuur doorgedrongen.

Wij hopen van harte dat het werk van Handtheater voortgezet wordt en eindelijk ook voor erkenning in aanmerking komt voor een structurele subsidie zodat alle energie gebruikt kan worden voor een verdere ontwikkeling van de Nederlandse Gebarentaal en daarbij behorende Dovencultuur.

De Gelderhorst
Landelijk centrum oudere doven

Jan Tempelaar, directeur

Kitty van Gemert
Haarenseweg 13c
5296 KA Esch

Esch, 1 juni 2000

Handtheater verdient subsidie om zich verder te kunnen ontwikkelen.

De dove mensen in Nederland behoren tot een culturele minderheidsgroep, zij hebben een eigen taal en daarvan maken ze gebruik om uiting te geven aan hun cultuur. De overheid erkent dit en vindt ook dat zij een stimulerend beleid moet voeren.

Binnen het totale toneelbestel moet dus ook een plaatsje zijn voor theater in de Nederlandse Gebarentaal.

Voor de uitingen van de Dovencultuur is natuurlijk geld nodig. Handtheater levert al jarenlang een belangrijke bijdrage aan het zichtbaar maken van de Dovencultuur. De doelgroep zijn niet alleen de dove mensen. Natuurlijk niet, de meeste dove mensen hebben horende familieleden, horende vrienden en collega's. Er is een interesse in elkaars cultuur. De belangstelling voor de Dovencultuur door horenden neemt toe, omdat deze cultuur steeds meer zichtbaar wordt. Nederlanders trekken naar de meest verre bestemmingen om kennis te nemen van andere culturen, terwijl er op eigen bodem zoveel valt te genieten.

De voorstellingen van Handtheater worden begeleid door een stemtolk en zijn zo ook voor horenden toegankelijk. En uit de bezoekersaantallen blijken horende mensen zeker zo te kunnen genieten van het visuele spel dat geboden wordt als dove toeschouwers.

De dovengemeenschap is heel divers, niet alle leden ervan zijn even goed geïnformeerd over het bestaan van hun eigen cultuur. Het vak Dovencultuur staat pas sinds kort op het lesrooster op de scholen waar doven onderwijs krijgen. Op reguliere scholen waar doven les volgen, wordt helemaal geen aandacht besteed aan dovencultuur.

Overdracht van cultuur, een artistieke interpretatie van de ervaring doof te zijn, confrontatie en vooral het bieden van genot, allemaal belangrijke functies, die vervuld worden door Handtheater.

Van de voorstellingen van Handtheater die ik zelf tot nu toe gezien heb, heb ik, als horende, genoten om het kijkspel. De Nederlandse Gebarentaal op het toneel is dan veel meer dan een communicatiemiddel. Het heeft een hele sterke zeggingskracht. Ik heb er veel waardering voor.

Verdere uitbouw, promotie en vooral ook overdracht op jongere mensen moet mogelijk gemaakt worden door middel van structurele subsidie.

Leerkracht op het Instituut voor Doven, te Sint-Michielsgestel.

STICHTING
GEZINSBEGELEIDING
AMSTERDAM

36

Nummer:

216
9 juni 2000

Handtheater
p/a Theater 't OOG
Bilderdijkkade 60
1053 VN AMSTERDAM

Geachte heer/mevrouw,

De Stichting Gezinsbegeleiding Ernstig Auditief Gehandicapte Kinderen vindt het bestaan van het Handtheater, dat theater maakt met doven voor doof en horend publiek van groot belang.

Onze gezinsbegeleidsters, die ouders en hun dove kinderen (tot 4 jaar) begeleiden, wordt regelmatig de vraag gesteld of er uitgaansmogelijkheden zijn voor doven. Theater blijken zij van groot belang te vinden, juist omdat dit de communicatie tussen dove en horende mensen verbetert.

Wij hopen dan ook van harte dat uw theater nog lang in de gelegenheid zal zijn haar activiteiten, niet alleen op theatergebied, maar ook op het gebied van informatievoorziening, uit te voeren.

Met vriendelijke groet,

mevrouw I. Brouwer
hoofd gezinsbegeleiding

Adhesie-betuijing Handtheater

Het is heel teleurstellend, dat Handtheater niet in aanmerking is gekomen voor subsidie. Naar mijn overtuiging heeft Handtheater zichzelf ruimschoots bewezen om een eigen plaats binnen de cultuur te hebben verworven. Want Handtheater vult een belangrijk, taalspecifiek leemte in. Heden is naar mijn weten hierdoor de Handtheater de enige organisatie, die cultuur aan dove mensen kan bieden. Door Handtheater kunnen dove mensen ook van cultuur genieten. Ik zelf heb heel erg genoten van hun diverse toneeluitvoeringen en discussieavonden. Voor Handtheater was theater of discussieavonden geheel ontoegankelijk voor mij, eenvoudig, omdat ik het niet kan volgen. Met jaarlijks 20 juur tolk hou ik vrijwel geen tolkuren meer over voor de deelname aan de cultuur.

Over de 'taaleigen' schappen: elk gemeenschap met zijn eigen taal, zoals Nederlanders, Friezen, Turken, e.v.a., heeft zijn "eigen" theater, want dit is door zijn taaleigenschappen volledig toegankelijk voor de desbetreffende doelgroep (Misschien illustreert het volgende de essentie: de horende mensen maken vaak grapjes op basis van de taal en/of stemeigenschappen, zoals Toon Hermans en Freek de Jonge. Bij dove mensen worden deze woord- stem-grapjes vaak juist gemist of volledig verkeerd begrepen. Ik denk niet dat dit anders zou zijn bij de theater). Dat neemt niet weg dat de 'taaleigen' culturen voor andere bevolkingsgroepen ook interessant zouden zijn het te zien. Men kan tevens kennis nemen van de historie, omgang, e.v.a. van de desbetreffende bevolkingsgroep, mits men er zich maar voor interesseert. En die belangstelling bestaat er ook bij Handtheater, omdat de theater door Handtheater vaak ook veelal door niet-dove mensen bezocht worden.

De beoordeling van de Raad van Cultuur komt bij mij heel erg vreemd over. Enerzijds geven zij aan dat zij veel waardering hebben voor de activiteiten van Handtheater, anderzijds vinden zij de kwaliteitsniveau ervan niet zodanig dat het artistiek zou zijn. Ik mis in het laatste een nadere, inhoudelijk toelichting waarop zij dat vinden. Vervolgens vraag ik mij af hoe zij dit hebben kunnen beoordelen. Want naar mijn idee is alleen de artistiekeit te beoordelen als je het echt gezien en gevolgd hebt. Verder constateert het Raad dat Handtheater in opbouw is. Ik vraag mij af hoe lang deze "opbouw" zou moeten zijn en welke eisen er dan bestaan om uit de opbouw fase te kunnen komen om professioneel te kunnen zijn. Handtheater bestaat, als ik het mij goed herinner, ruim 10 jaar. In deze periode heeft Handtheater zich gestaag ontwikkeld tot een toonaangevend en professioneel instituut, dat een begrip is geworden zowel in Nederland als buitenland.

Dove mensen dragen ook bij aan de cultuur (belangeloze, praktische inzet en geld (o.a. via toegangsgelden en belastingen)). Volgens mij zouden dove mensen dan ook de mogelijkheid moeten krijgen van cultuur te mogen genieten, die voor hen volledig toegankelijk is. Ik vind het erg jammer dat alle aandacht en ook naar mijn idee ook het grootste deel van de subsidie nu naar de culturele uitingen gaat, waarin Het Nederlands met zijn omgangsvormen het voertaal is. Dit komt bij mij té dominant over en overigens: hierdoor krijgen de andere culturele uitingen, waarin andere talen dan het Nederlands gebruikt worden weinig tot geen kans meer krijgen om zich te profileren.

Ik doe een dringend beroep op de Raad om e.e.a. te heroverwegen.

J.P.Govers, arts

Aan: Raad voor Cultuur van het Ministerie van O.C. & W

Van: Maria ten Haaf - Ong
Dopplerdomein 27
6229 GN Maastricht

Betreft: Aanvraag structurele subsidie Handtheater voor 2001- 2004:

L.S.,

Tot mijn verbazing heeft de Raad voor Cultuur een negatief advies uitgebracht aan het Ministerie van O.C. & W inzake de aanvraag voor structurele subsidie door het Handtheater, het enige theater in Nederland waarin ik als dove vrouw, die deel uitmaakt van de Dovencultuur, aan mij culturele trekken kom als ik aan een dergelijke ontspanning behoefte heb.

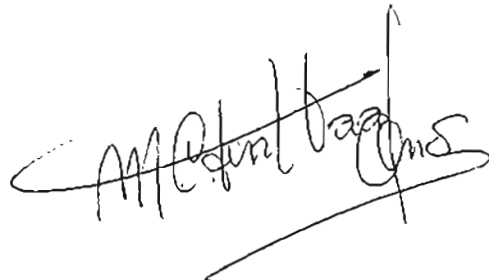
Dit handtheater, dat integraal deel uitmaakt van mijn leven binnen de Dovencultuur, zal naar alle waarschijnlijkheid worden ontbonden als een structurele subsidie achterwege blijft waardoor alweer een belangrijk aspect binnen een culturele minderheidsgroepering teloor zal gaan.

Overigens, de alom gewaardeerde voorstellingen van het Handtheater wordt ook door niet dove mensen bijgewoond en hun lovende kritieken heeft ons steeds opnieuw gesterkt in onze mening dat het handtheater voorziet in een wijde, multiculturele behoefte.

In deze tijden van alsmear hoger stijgende AEX - cijfers en dientengevolge ook voor het kabinet alsmear financiële meevallers zou het, mijns inziens, van weinig politieke en culturele feeling getuigen als de Raad van Cultuur haar standpunt handhaaft en ik derhalve het gevoel heb dat ik destijds uit electoraal winstbejag op een dwaalspoor ben gezet, ik had er toentertijd namelijk het volste vertrouwen in dat het gepropageerde beleid van de partij waarop ik gestemd heb en die thans deel uitmaakt van de regering in ruime mate aandacht aan culturele minderheden zou besteden.

Ik moge aannemen - en met mij vele duizenden - dat ik in deze niet teleurgesteld zal worden.

Vriendelijke groet,
M.C. ten Haaf-Ong

Van: DanielsBob@aol.com **Aan:** info@handtheater.nl **Onderwerp:** letter of support

Monday, 4th of June 2000

Dear Sir,

My name is Robert Daniels and I am the president of Hands On Communications, Inc., a professional public relations and production firm based in Los Angeles with clients that include MCI WorldCom and Sprint USA.

I have known John van Gelder, Mieke Julien, and Jean Couprie for more than 10 years and have nothing but the greatest admiration for their commitment to the visual and performing arts. Handtheater is no fly-by-night organization, but a professional theatre company dedicated to enhancing the lives of deaf, hard of hearing, and hearing audiences in the Netherlands, EU, and the USA.

What opportunity do deaf and hard of hearing people in the Netherlands have for direct involvement in theatre? Surely it is not through sign language interpreters nor summaries of performances. Handtheater allows Dutch deaf people the opportunity to actively participate in theatre as a performer, stage hand, artist, or audience member. This type of work merits government subsidy.

One of my clients, Deaf West Theatre which is based in Los Angeles, California recently received a US \$4M five-year government subsidy to provide employment opportunities to deaf actors and to allow Southern Californians a residential theatre company that uses American Sign Language. The response to this subsidy has been phenomenal.

Handtheater visits schools, allows children the chance to interact with deaf and hard of hearing artists, and gives the former an opportunity to experience Dutch Sign Language first hand. Deaf West Theatre does the same and children are growing up with greater appreciation of sign language and people with hearing losses. To deny Handtheater any significant government subsidy is an aberration and a tremendously irresponsible act.

I encourage you to reconsider your financial award and grant Handtheater the funding it needs to sustain its tremendous positive contributions to the Dutch community.

Thank you for allowing me this opportunity to share.

Kindest regards,
Robert Daniels, President
Hands On Communications, Inc.

H.M.Hill (Maxi)
Amstelveenseweg 153-1
1075 VZ
AMSTERDAM

6 June 2000

Handtheater
P/a Theater 'OOG
Bilderdijkkade 60
1.53 VN
AMSTERDAM

To whom it may concern;

I believe that the performances created by and for the Handtheater are just as accessibly and interesting for the deaf as well as the hearing public. Being deaf does not mean that one is not able to express oneself through movement or actions, be it in dance or theater. The Handtheater performances and performers on stage are visually just as strong as any hearing theater company. The only difference is that spoken text is replaced by sign language, and with the aid of a translator this breaks down the communication barrier. In the Netherlands one is accustomed to watching the television or going to the cinema and having to read the subtitles in Dutch in order to understand the foreign movie. The sign language also adds an extra element of expression and movement on stage. There are some emotions which are able to be expressed deeper and stronger (be it in the body or in the face) through signing in opposed to the spoken language.

I've spent the last ten years working as a professional choreographer and teacher in Europe. I've worked with dancers and choreographers from different nationalities because I feel that each culture has something new to offer and from which I can learn from and use in my work. Working with the Handtheater

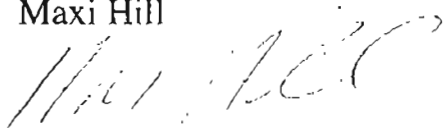
June 6, 2000

Page 2

performers has encouraged me to work deeper on the body expressing itself in space and the emotional intent of the movements. These qualities seem to come more natural to the deaf and at times are expressed more openly and honestly. My wish is to continue growing, developing and creating work with them in the future.

Handtheater offers a unique contribution to the theater world, especially being the only theater of its kind to exist in the Netherlands. Over the last ten years they have made a wide range of performances which have been performed in theaters with a mixture of hearing and deaf public. I have personally been moved by the quality of the work and have also learnt to understand the culture more. Not only do I feel that hearing culture should be able to see future performances by the Handtheater, but also the deaf culture. This is why it is important that the Handtheater not only gives performances but are able to create educational projects, school projects, training through courses in dance and theater, and serve as a cultural meeting center. These means creates the possibility for greater understanding and appreciation for the Arts and the culture. Having more deaf people exposed to the Arts will encourage more visits to the theatre, both deaf and hearing, and the courses will produce future Artists.

Maxi Hill

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Maxi Hill', written in a cursive style.

Van: Hlibok, Gregory J (Columbia XOJ 519) <ghlibok@pclient.ml.com>
Aan: <info@handtheater.nl>
Onderwerp: Subsidy
Datum: maandag 5 juni 2000 17:57

The performances of Handtheater are an excellent way for the hearing people to acquire and understand the perspective of the Deaf people including the language and culture. The theatre uses a different language that is a sign language and body language which is a very fascinating way to see how Deaf people communicate and share their culture with each other.

The acting quality is an unique one which has a very strong body language where the Deaf people strongly value in their culture. The lighting on the stage differs where it emphasis on the hands of the actors for the audience to see its impact.

This unique performance in relations with Deaf culture and language is providing an unique perspective for the hearing audience to understand the diversity and different language. It will help bring deaf and hearing people closer to each other thru better understanding coming from the theatre.

We wish much success with Handtheater.

Best of luck!

Greg & Charmaine

Gregory J. Hlibok

Former student leader of Gallaudet University, the only university for the Deaf in the world

Certified Financial Manager of Merrill Lynch

10320 Little Patuxent Parkway

Suite 1000

Columbia, MD 21044

(800) 584-3108 TTY

(410) 884-6604 Voice

(410) 884-6612 FAX

Email: Greg_Hlibok@ml.com

THEATERGROEP HOBO

(Stichting Gevarieerde Theaterproducties)

Bosboom Toussaintstraat 1 a
1054 AL Amsterdam
Telefoon: 020 - 612 81 79
Fax: 020 - 616 33 95
Postbank: 2574889
ABN AMRO Bank: 43.86.55.281

Aan het Handtheater
p/a Theater het Oog
Bilderdijkkade 60
1053 VN Amsterdam

42

Amsterdam, 1 juni 2000

Beste Medewerkers van Handtheater,

Hierbij willen wij reageren op het bericht dat jullie een negatief advies hebben ontvangen van de Raad voor Cultuur.

Dit is iets dat wij absoluut niet hebben verwacht. Door de samenwerking die wij het komend seizoen zullen hebben bij de jeugdtheater-productie Brekebeen, komen wij wekelijks in jullie theater/kantoor.

Daar wordt keihard gewerkt door allerlei vrijwilligers. Het moet ondoenlijk zijn al die activiteiten vol te houden zonder dat daar een structurele subsidie tegenover staat.

Wij vinden het Handtheater zeer belangrijk voor de dovensamenleving en dovensamenleving. Deze minderheidsgroep heeft recht op een plek, waar zij in haar eigen taal theater kan maken of van theater kan genieten.

Daarbij komt dat de voorstellingen ook toegankelijk zijn voor horenden en er via het theater dus een groter begrip kan ontstaan voor de dovensamenleving.

Wij gaan onze samenwerking aan omdat wij het als een uitdaging beschouwen dove en horende kinderen op een zelfde niveau van een voorstelling te laten genieten.

Het Handtheater doet belangrijk werk! Dit werk dient gehonoreerd te worden!

Wij hopen dat de negatieve beoordeling wordt herzien.

Veel sterkte en succes toegewenst door

THEATERGROEP HOBO

Johan Hobo,
Tingue Dongelmans
Yvonne Kúhpus

Gretha Huisjes
Smellekenhorst 41
2317 ZZ LEIDEN

Leiden, 4 juni 2000

Aan het mensen van het Handtheater,

Allereerst was ik geschokt dat het Theater 't Oog geen subsidie krijgt voor het personeel, huur en kantoorkosten. Het is niet te geloven, want ik vind het bestaan van het Handtheater erg belangrijk voor de dovensamenleving en het dovencultuur.

Waarom, ja omdat het Handtheater voor doven wil laten zien wat en hoe theater interessant is, en kun je het theater ook begrijpen en volgen en meegenieten wat theater inhoudt met voorstellingen en projecten

Het Handtheater wil volwassen mensen en/of jonge kinderen ook cursussen geven wat volwassen mensen zelf ook kunnen leren met zichzelf laten toneel spelen, etc.

Kijk naar horende wereld, ze kunnen makkelijk naar het theater, voorstellingen, cabaret, etc komen kijken.

Dat kunnen dovenwereld niet zomaar langs, waarom niet, ze kunnen niet volgen, of interesseert hen ook niet, omdat de horende mensen daar zitten die voorstellingen geven etc. Of hebben ze geen idee, hoe voorstellingen zo mooi kan zijn om te zien, of voelen.

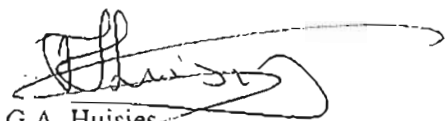
Als er doven mensen die dat vanuit Handtheater dat kunnen, kunnen ze andere dove mensen ook voorstellingen geven, en dove mensen kunnen daar langs gaan kijken. Niet alleen voorstellingen geven, ook is er cursussen waar je kunt volgen, zoals dansen, etc.

Ik zit ook op de danscursus, en heb met heel veel plezier gevolgd.

Dus dat voorstellingen van Handtheater is ook niet alleen voor doven, maar ook voor horende mensen, dan kunnen horende mensen ook eens weten hoe en wat dove mensen zijn, andersom ook. Horende mensen kunnen ook daar komen kijken bij de voorstellingen van Handtheater.

Wat de horende mensen kunnen, kunnen doven mensen ook wel. Dus dat Handtheater moet gewoon blijven bestaan. En niet afwijzen omdat er geen subsidie, dat is gewoon belachelijk.

Met vriendelijke groeten,

G.A. Huisjes

Vught, 30 mei 2000

Geachte heer Van der Ploeg,

Met verbazing heb ik kennis genomen van het feit dat de aanvraag voor structurele subsidie voor het Handtheater door de Raad voor Cultuur is afgewezen.

Het rapport van de Commissie Nederlandse Gebarentaal getiteld 'Meer dan een gebaar' komt in 1996 met een aantal conclusies in het kader van de erkenning van deze taal. Eén van deze conclusies is dat de overheid financiële ruimte dient te scheppen voor een stimulerend beleid gericht op kunstproducties in de NGT.

In Nederland houdt een kleine groep mensen zich bezig met kunstproducties in de NGT. Een van de toonaangevende gezelschappen op dit gebied is het Handtheater. Als een van de weinigen in Nederland slagen zij er telkens in, ondanks zeer beperkte financiële middelen, vernieuwende voorstellingen op de planken te zetten waarbij de NGT een belangrijke rol speelt. Het bevreemdt mij dan ook ten zeerste dat dit gezelschap dat toch een voortrekkersrol heeft op het gebied van theaterproducties in de Nederlandse gebarentaal, onthouden wordt van structurele financiering.

De Raad voor Cultuur twijfelt aan de kwaliteit van de producties voor een breed publiek. Kennelijk is deze Raad er niet van op de hoogte dat in toonaangevende theaters in Nederland de voorstellingen van het Handtheater voor een breed publiek geprogrammeerd worden. Wonende te 's Hertogenbosch is mijn ervaring dat voorstellingen van het Handtheater in het Theater aan de Parade jaarlijks geprogrammeerd worden. Ook dit jaar is er weer een voorstelling van het Handtheater terug te vinden in de seizoensbrochure. Kennelijk erkent men hier wel de kwaliteit van de gespeelde producties voor een breed publiek van horenden en doven.

Een ander aspect dat ik onder uw aandacht zou willen brengen is het verzorgen van educatieve projecten door de medewerkers van het Handtheater. Dove leerlingen kunnen wat dat betreft weinig gebruik maken van reguliere educatieve projecten op het gebied van kunst en cultuur die verzorgd worden door gemeentelijke instellingen. De activiteiten van deze instellingen zijn over het algemeen niet of nauwelijks toegankelijk voor dove kinderen doordat deze activiteiten aangeboden worden in het gesproken Nederlands. Bovendien is het van groot belang dat dove jongeren op een positieve manier in aanraking komen met uitingsvormen van dovencultuur. Veel dove leerlingen schamen zich op een zeker moment in hun leven voor hun doofzijn en voor het maken van gebaren. De educatieve projecten die het Handtheater in het verleden ontwikkeld heeft en uitgevoerd op de diverse doveninstituten hebben daarom dan ook een tweeledig doel. Het gaat om het op een positieve manier in contact komen met uitingen van dovencultuur zoals theater, poëzie en andere visuele kunsten, maar daarnaast ook om het verstevigen van de identiteit van betrokken jongeren en het stimuleren van de ontwikkeling van een positief en reëel zelfbeeld. Je niet schamen voor je

'anders' zijn, maar leren omgaan met je onmogelijkheden en leren trots te zijn op je sterke kanten. Voor veel dove jongeren is het op het gebied van uitingsvormen in de NGT waar hun sterke kanten liggen. De educatieve projecten van het Handtheater appelleren hier aan. Daarnaast worden dove jongeren, zoals dat bij horenden leerlingen ook het geval is, tijdens dit soort activiteiten aangesproken op andere vaardigheden dan de dagelijkse schoolse vaardigheden. Het ontdekken van talenten en mogelijkheden op andere terreinen is daarbij een belangrijk additioneel opvoedingsdoel.

U zult begrijpen dat het voor mij duidelijk is dat het Handtheater zowel op het gebied van theaterproducties, maar zeker ook op het gebied van genoemde educatieve projecten een voortrekkersrol in Nederland heeft. Ik ga er dan ook vanuit dat de afwijzing herzien wordt en dat er alsnog wordt overgegaan op een vorm van structurele financiering.

Hoogachtend,

Annet de Klerk. M.A.

Procesbegeleider tweetalig onderwijs IVD- school Eikenheuvel

Lid van de landelijke werkgroep leerplanontwikkeling tweetalig dovenonderwijs.

Handtheater
p/a Theater 't OOG
Bilderdijskade 60
1053 VN Amsterdam

betreft :subsidie

Datum :31 mei 2000

Geachte Geachte heer Van der Ploeg,

Het Handtheater heeft mij per brief laten weten dat hun aanvraag voor structurele subsidie afgewezen is door de Raad van Cultuur. Ook werd in deze brief verteld dat geen van de leden van de Raad van Cultuur in Theater 't OOG op bezoek is geweest of gesprekken heeft gevoerd met de leden van het Handtheater.

Ik vind dit een merkwaardige gang van zaken die getuigt van een bepaalde mate van onbegrip van en onbekendheid met de Dovencultuur. Teleurstellend ook, aangezien de hedendaagse Nederlandse samenleving gekenmerkt wordt door zijn multiculturele en tolerante karakter.

Het bestaan van het Handtheater is zeer belangrijk voor de dovengemeenschap en de dovencultuur. Voor het eerst sinds eeuwen zijn Doven vrij om hun eigen taal, de gebarentaal, te gebruiken. Het is algemeen bekend dat het hebben van een taal een cultuurkenmerk is, en het spreekt voor zich dat ook de dovencultuur zich uit door middel van theater en kunst.

Het Handtheater draagt door zijn bestaan en door de voorstellingen, discussies en symposia die daar plaatsvinden bij aan de emancipatie en bewustwording van Doven in Nederland. Het zou dan ook heel erg jammer, ronduit bedroevend zijn als dit theater opgeheven wordt. Niet alleen voor Doven, maar ook voor horenden. Juist door het bestaan van dit theater en het bezoeken van voorstellingen en activiteiten die door het Handtheater georganiseerd worden ontstaat er een maatschappelijk begrip en besef over en van het bestaan van Doven in Nederland.

Negentig procent van de dove kinderen in Nederland heeft horende ouders. Wanneer bij jonge kinderen doofheid geconstateerd wordt houdt dit voor horende ouders in dat zij geconfronteerd worden met een voor hun totaal onbekend fenomeen. Al snel bemerken zij dat doof zijn meer is dan niet kunnen horen, met name wanneer zij ontdekken dat er een levende gemeenschap van Doven in Nederland is, een cultuur waar men zich via een visuele taal uit.

Voor zowel de horende ouders als hun dove kinderen is het zeer van belang dat zij snel en veel in aanraking komen met deze Dovencultuur. Niet alleen is dit een grote steun bij het proces van acceptatie en begrip van de ouders, het draagt ook in grote mate bij aan het sociaal en emotioneel welbevinden van dove kinderen.

Eindelijk blijkt nu uit internationale en nationale wetenschappelijke onderzoeken dat het psychisch welbevinden, de maatschappelijke mogelijkheden, de cognitieve en taalontwikkeling van dove kinderen toeneemt wanneer zij vrijelijk en veelvuldig gebruik in aanraking komen met gebarentaal en Dovencultuur.

En dan volgt er zo'n afwijzing door de Raad van Cultuur zonder dat gebleken is dat deze Raad zich ook maar enigszins verdiept heeft in de vraag wat Dovencultuur is en welk belang gediend wordt bij de voortzetting van het bestaan van het Handtheater. Beschamend, iets anders kan ik er niet over zeggen.

Ik hoop dan ook van harte dat u, zeker na het bijwonen van de leesvertelwedstrijd waar u uw naamgebaar met plezier ontving, dit besluit van de Raad van Cultuur terzijde legt en u wilt inzetten voor het voortbestaan van het Handtheater.

Met vriendelijke groet,

Corrie Tijsseling,
onderzoeksassistent, student Historische en Theoretische Pedagogiek.
Project Wetenschappelijke Evaluatie Tweektaligheid.

Aan: Handtheater
 p.a. Theater 't Oog
 Bilderdijkkade 60
 1053 VN Amsterdam

Groningen 7 juni 2000

Beste mensen van het Handtheater,

Naar aanleiding van jullie brief d.d. 26 mei 2000, reageer ik bij deze.

Ik zal eerst even duidelijk maken wie ik ben en wat mijn relatie tot het Handtheater is. Ik ben horend. Moeder van een dove zoon (6 jaar) en een horende dochter (5 jaar).

Ik ben gediplomeerd maatschappelijk werker maar de laatste jaren ben ik Sociaal Cultureel Werkster van beroep. Door mijn beroep (maar ook mijn opvoeding) ben ik geïnteresseerd in Cultuur, door mijn zoon ben ik geïnteresseerd geraakt in gebarentaal, dovencultuur etc. Een mix van deze zaken heeft mij bij het Handtheater gebracht.

Daar kan ik genieten van kwalitatief hoog niveau toncel, breid ik mijn gebarenkennis uit, leg ik contact met dove volwassenen en neem ik kennis van de dovencultuur (daar waar mijn zoon eens onderdeel van zal zijn, en misschien al een heel klein beetje is met zijn 6 jaren.)

Ik vind het schokkend te vernemen dat het ministerie van OC en W de aanvraag voor een structurele subsidie voor 2001-2004 heeft afgewezen. Ook de opmerking dat de Raad voor Cultuur wel *waardering* heeft voor het Handtheater is mij in het verkeerde keelgat geschoten.

Het Handtheater is naar mijn weten de enige professionele theatergroep van en voor doven in Nederland. Nederland doet al veel te weinig aan de emancipatie van doven, en ook in dit geval blijft weer: men heeft er wel *waardering* voor maar de dovengemeenschap moet zelf de kar maar trekken.

Als we de rollen even omdraaien: voor horenden is er veel mogelijk op het gebied van cultuur zoals theater, schouwburg, muziek etc. Deze zijn niet toegankelijk voor doven. Er is hier nooit een tolk aanwezig.

Het Handtheater is volgens mij het enige theater-gebeuren in Nederland voor doven.

Zij hebben het theater echter wel toegankelijk gemaakt voor horenden; er is altijd een tolk aanwezig is.

Het ministerie van OC en W zou alleen al om deze reden structurele subsidie kunnen toekennen vanwege het emancipatoire karakter van het Handtheater.

Het theater is geschikt voor doven en horenden en dus bij uitstek een plaats waar twee culturen of zoals je wilt twee groepen anderstaligen elkaar kunnen ontmoeten. (integratie gedachte)

Voor horende mensen kan het Handtheater dus ook een bijdrage leveren, behalve dat horenden en doven elkaar daar kunnen ontmoeten is de kunstvorm van professioneel gebarentheater, de inhoud, de expressie, de kunstvorm van een andere inhoud en dimensie dan bij "horend" theater. Gebarentheater biedt juist voor horenden iets extra's. Ik denk aan, de vertaling van gevoelens, de expressie, het elkaar begrijpen zonder woorden, het één kunnen zijn op beweging, de dans van de taal e.d. Gebarentheater is prachtig om te zien. Ook voor horenden, juist voor die horenden, krijgt de gebarentaal maar ook de uiting van de dovencultuur, de taal en het bestaan van de doven inhoud.

Ik vind het van groot belang dat juist het ministerie van OC en W structurele subsidie verstrekt aan het Handtheater.

Daarnaast ben ik van mening dat de voorstellingen van het Handtheater zeker kwalitatief hoog scoren. Qua kunstvorm en inhoud e.d.

Ik vind het alleen jammer dat ze geen voorstellingen ontwikkelen voor de jeugd.

Na het lezen van jullie brief begrijp ik wel dat de mensen van het Handtheater niet alles kunnen en zeker niet die financiële mogelijkheden hebben. Maar bij de subsidieverstreker zou ik extra aandacht willen vestigen op de culturele ontwikkeling en het belang van de dovencultuur voor jonge dove kinderen.

Kindertheater gemaakt door dove volwassenen kan een positieve bijdrage bieden aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van dove kinderen.

Ik vind het verdrietig dat er voor horende kinderen wel een cultureel aanbod is en voor dove kinderen niet. U allen dient niet te vergeten dat het een feit is dat de meeste dove kinderen geboren worden bij horende ouders. Dit betekent dat ze heel lang tussen wal en schip vallen. Dove kinderen zijn onderdeel van de dovencultuur. De horende ouders niet. Ten behoeve van hen zouden er meer mogelijkheden moeten zijn voor dove kinderen om contact te leggen met dove volwassenen.

Het Handtheater kan hier een functie vervullen zoals het verzorgen van educatieve projecten, scholing en opleiding op het gebied van podiumkunsten etc.

Voor de ontwikkeling van elk mens is het van belang dat hij/zij contact kan maken met de eigen cultuur maar ook kennis kan nemen van Cultuur. Het bestaan van het Handtheater voorziet in een duidelijke behoefte binnen de dovengemeenschap en de dovencultuur. Veel Cultuur in Nederland is alleen toegankelijk voor horenden. Dit in tegenstelling tot andere landen.

Ik vind het triest dat in een land als Nederland waar we juist begrippen als tolerantie en multicultureel hoog in het vaandel hebben, in een land waar de Nederlandse Gebarentaal is erkend, nog moeten strijden om de erkenning van het belang van cultuur voor de doven in Nederland. Daarnaast is het triest dat de subsidiegevers zelf niet kunnen bedenken wat de meerwaarde voor ons (horenden) is.

Ik hoop een positieve bijdrage te kunnen leveren aan de erkenning op het recht van kunst en cultuur voor doven en het uitoefenen, ontdekken en het genieten ervan.

Met vriendelijke groeten
Edith Jansen
Blekerslaan 41
9724 EJ Groningen

Van: Jobse.I <Jobse.i@effatha.nl>
 Aan: <info@handtheater.nl>
 Onderwerp: structurele subsidie
 Datum: woensdag 7 juni 2000 16:23

Hoi allemaal,

Hier een brief waarin ik iets kwijt wil waarom ik Handtheater en theater 't OOG heel belangrijk vind voor de samenleving en voor alle dove mensen, zowel voor kinderen als voor volwassenen.

Er komen allerlei dove mensen binnen bij Handtheater van verschillende leeftijden, verschillende culturen en met allerlei beroepen. Iedereen kan meedoen en meespelen in de dovencultuur. Voor theater 't OOG en Handtheater maakt het niet uit welke achtergrond mensen hebben, als ze maar geïnteresseerd zijn in dovencultuur en natuurlijk belangstelling hebben om mee te doen aan toneel of anders graag naar de voorstellingen willen kijken... De vraag om steeds meer dovencultuur te zien en te laten zien groeit enorm.

Bij theater 't OOG zijn ze altijd heel enthousiast en staan ook heel open voor nieuwe uitdagingen. Bijvoorbeeld het organiseren van het Symposium Dovencultuur. Daar heb je moed voor nodig om zoiets heel groots te organiseren en dat hebben ze heel goed gedaan, daar heb ik enorme bewondering voor. Dat is pas een uitdaging, iets waar je gewoon voor honderd procent achter moet staan!!!

Ze zijn ook heel creatief en hebben heel vaak hele leuke ideeën en hebben zeker nog meer plannen voor de toekomst, om er iets moois van te maken. Ik heb sterk de indruk dat ze heel erg betrokken zijn bij de dovengemeenschap en de dovencultuur.

Ik krijg altijd de indruk dat ze heel veel energie hebben en zich willen inzetten om er iets leuks van te maken en mensen kunnen/willen plezieren, dat is voor hun echt de prioriteit!! Ik ben betrokken bij O Amor Natural en heb een geweldig team waarin ik me heel erg op mijn gemak voel!!! Ze hebben hele leuke creatieve mensen die ons willen helpen om er iets moois van te maken en daar heb ik enorm respect voor!!! De horende mensen hebben respect voor ons, dat heeft voor een deel ook te maken met Handtheater. Handtheater heeft een hele goede invloed op de horenden, ze vinden het enorm belangrijk dat anderen ons ook respecteren en als ze dat niet doen, zijn ze niet zo welkom bij Handtheater!!! Dankzij Handtheater kunnen wij, dove mensen, onze gevoelens uitleven door toneel, dans of wat je maar wilt.

We kunnen onze eigen taal laten zien en laten zien hoe mooi onze taal is!!

Ik heb ook het gevoel dat bij Handtheater niks moet, alles mag is vooral het thema!! Handtheater hoort echt bij de dovencultuur, zonder Handtheater voelen we ons "gehandicapt", niks is compleet zonder Handtheater, ze zijn heel erg onmisbaar voor de dovencultuur, wij beschouwen hun als onze familie!!! Handtheater is ook soort therapie voor dove mensen en kinderen!

Ik hoop van harte dat in de toekomst er nog veel nieuwe projecten kunnen komen en dat het gebouw groter kan worden, zodat meer dove mensen mee kunnen spelen en/of meekijken... Er moet een zaal komen waar alle dove kinderen naartoe kunnen gaan om zich lekker te kunnen uitleven!!!

Ik wens jullie heel veel sterkte, zet je schrap en geef niet op!!!

Wij vertrouwen erop en verwachten ook dat het zo lang mogelijk blijft bestaan!

Wij, allemaal, zullen jullie voor altijd steunen!!

Met vriendelijk groet van

Ilse Jobse

Docent NGT Effatha en Stichting Welzijn Doven Amsterdam

Docent NGT en ontwikkelaar Nederlands Gebarencentrum

**Voor Cultureel Advies,
Opbouw- en
Welzijnswerk rond
Dovengemeenschap**

S.C. Kamerling, Oosteinde 7, 2995 VM, Heerjansdam
Tef: 078-6771847. E-mail: SerrisK@compuserve.com

Aan : Regering en Leden der Staten Generaal

Betreft: Negatieve beoordeling en advies Raad voor Cultuur rond
subsidieaanvraag Handtheater

c.c. Handtheater en de Raad voor Cultuur

Heerjansdam, 26 juni 2000

Geachte Staatssecretaris Van der Ploeg, Regering, Leden van de Eerste
en Tweede Kamer der Staten Generaal,

Uw Raad van Cultuur heeft het helemaal mis! In een bepaald opzicht levert het Handtheater artistiek een belangrijker bijdrage aan de Nederlandse Theatercultuur dan het Holland Festival, het RO theater en alle andere grote stedelijke en landelijke theatergezelschappen bij elkaar! En als artistiek centrum van de Nederlandse Dovengemeenschap levert zij een unieke bijdrage aan de cultureel diversiteit binnen de Nederlandse Theatercultuur. Immers:

1. De Nederlandse theatercultuur is tot nu toe niet of nauwelijks van artistieke betekenis, vanwege de onverstaaenbaarheid van opvoeringen, voor dove en zwaar slechthorende mensen, die net als alle andere burgers van dit land recht hebben op een toegankelijk artistiek aanbod en stimulering van hun eigen artistieke talenten.
2. Er is geen apart structureel budget bij bovengenoemde theatergezelschappen voor gebarentolken, waardoor dit artistieke aanbod verstaanbaar zou worden.
3. Als dit structurele budget (van minimaal 1,2 miljoen gulden) er wel zou zijn, dan zou een deel van de artistieke betekenis van opvoeringen toch verloren gaan, vanwege snelheid, keuze en intonatie van uitgesproken teksten, plus de andere plaats van lichaamstaal: dove mensen zijn visueel en associatief ingesteld en spreken, verstaan en denken in een visuele taal, waarin lichaamstaal deel uitmaakt van de woorden-/gebarenschat. Het gaat niet alleen om vertaling van tekst, maar ook om artisticeit bij voorstellingen
4. De keuze voor permanente inschakeling van gebarentolken bij theatervoorstellingen zal verzet oproepen bij een groot deel van het horend publiek en van theaterproducenten. Zij zullen de inzet van tolken uitsluitend ervaren

als een tegemoetkoming aan een uiterst klein gehandicapt deel van hun publiek: niet van belang, overbodig, hinderlijk en voor hen afbreuk doend aan de kwaliteit van het eigen artistieke product.

5. Deze afbreuk aan de kwaliteit van het 'horende' artistieke product kan, maar hoeft overigens helemaal niet plaats te vinden, getuige de wijze waarop Handtheater bijvoorbeeld met het fenomeen 'vertolking' in algemene producties voor horend en doof publiek omgaat. Wel is theatertolken in gebarentaal een artistiek vak apart, dat zich in Nederland niet via opleidingen, maar wel via praktijkervaringen met theaterproducties bij sommige tolken heeft ontwikkeld. Handtheater is het belangrijkste en enige professionele gezelschap, waarmee deze tolken ervaring kunnen opdoen of waaraan ze zich kunnen spiegelen voor deze specialiteit in hun werk.
6. Daarmee komen we op de artistieke kracht en het belang van Handtheater voor zowel de Nederlandse Dovengemeenschap en haar 'horende' sociale en culturele omgeving, als voor het Nederlands theaterbestel :
 - A: Handtheater biedt gediplomeerde en ongediplomeerde acteertalenten een platform om hun professionaliteit te ontwikkelen. Namen, die in dit verband genoemd kunnen worden zijn o.a. Jean Couprie, Wim Emmerik, John van Gelder, Gert Jan de Kleer en vele anderen.
 - B: Handtheater biedt gediplomeerde en ongediplomeerde artistieke tolktalenten een platform om hun professionaliteit te ontwikkelen. Namen die in dit verband o.a. genoemd kunnen worden zijn: Lud van der Garde, Mieke Julien, Corline Koolhof, Gerdinand Wagenaar.
 - C: Met klassieke producties als "Who is afraid of Virginia Wolf" en met een scala van algemene bijdrages aan de Nederlandse Theatercultuur, in producties als "Theo en Vincent" (in samenwerking met het Van Gogh Museum/van Gogh Stichting), draagt Handtheater op unieke wijze bij aan De Nederlandse theatercultuur en maakt ze theatercultuur toegankelijk voor dove en zwaar slechthorende mensen.
 - D: Met eigen producties als "De Zwerver", "De man, de stad en het boek" en "Versteend Verdriet" plaatst het Handtheater de artistieke bijdrage van dove acteurs en schrijvers/vertellers op een unieke wijze op de theateragenda van kleine en middelgrote theaters en draagt ze zo bij aan de diversiteit van de Nederlandse theatercultuur.
 - E: Met aangepaste schoolproducties naar algemeen en dovenonderwijs weet Handtheater kinderen en jongeren te boeien en fascineren voor Theatercultuur.
 - F: Op aanvraag adviseert /assisteert het Handtheater o.a. andere theatergezelschappen bij het neerzetten van 'dove' personages /gebruik van lichaamstaal in combinatie met gebarentaal in toneelproducties gericht op een horend publiek

G: Op aanvraag heeft Handtheater ook aangepaste sociale en educatieve producties aangeboden/ontwikkeld, gericht op ontwikkeling van artistieke vaardigheden van dove mensen of op het neerzetten van een bepaalde sociale problematiek.

In feite heeft het Handtheater (met Theater 't Oog) zich de laatste 10 jaar in de breedte ontwikkeld, van een gezelschap met een autonome artistieke ambitie naar een cultureel centrum, dat innoverend, stimulerend en organiserend bezig is. Enerzijds om de theatercultuur in de Nederlandse dovengemeenschap te versterken en toegankelijk te maken voor een breed horend publiek. Anderzijds om het enorme Nederlandse theateraanbod, zoals door uw Raad voor Cultuur wordt beheerd, toegankelijker te maken voor dove en zwaar slechthorende mensen. Deze mijns inziens onmisbare artistieke brug die zelfs wereldwijd zijn waarde dubbel en dwars bewezen heeft, verdient alle erkenning en steun.

Uw Raad voor Cultuur heeft zich nauwelijks verdiept in het theateraanbod en achtergronden van het Handtheater, maar oordeelt wel dat de artistieke kwaliteit van het Handtheater onvoldoende is en zij onvoldoende vertrouwen heeft in de toekomstige artistieke kwaliteit van het Handtheater. In mijn ogen is dat de reinste culturele apartheid in plaats van een culturele diversiteit stimulerend beleid. Ik vraag U met klem om daarom dit advies van de Raad naast U neer te leggen en het Handtheater in hun vraag om substantiële ondersteuning van randvoorwaarden voor het werk te ondersteunen.

Hoogachtend,

Serrie Kamerling, voormalig Coördinator Cultuur- en Welzijnsbeleid van de Stichting Welzijn Doven Amsterdam en omgeving

Watergroeftmeer, 5 juni 2000

Waarom vind ik dat het Hand Reester subsidie verdient?

Het is een berdeiden groep mensen die niet zo snel op de voorgrond treden en integer, antroerend theater laten zien.

Byzander.

Wanneer ik dat vergelijk met jongere groepen die op de voorgrond treden. Niet schonen en mogelijk ook goed zijn, behriipt me tot het gevoel dat het toch niet zo zal zijn dat die hardste schreeuwens het meeste krijgen.

Wardt er ook naar de stillere mens geluistert.

Taukte kruiswyl; bezoeker van
Theo en Vincent
Versteend verdient.

Van: Auke.Kuitert@wolters.nl
Aan: info@handtheater.nl
Verzonden: maandag 29 mei 2000 14:11

Aan Handtheater,

Ik vind het bestaan van Handtheater belangrijk voor de dovengemeenschap en de dovencultuur, want zonder dovengemeenschap en dovencultuur kunnen wij niet werken.

Waar moet ik anders heen? Naar de horende wereld?! In de dovenwereld kan ik gemakkelijk communiceren. Een eigen cultuur, een eigen programma met wat de dove artiesten kunnen. Ikzelf geef ook voorstellingen als goochelaar.

Vooraf Versteend Verdriet is prachtig, in een eigen stijl. Ik heb de voorstelling zelf gezien in Groningen. Want de laatste jaren treden jullie ook overal in Nederland op. Dat vind ik wel belangrijk, dan kunnen de horende en dove mensen de voorstellingen zien. Er moet zeker ook een tolk zijn voor de horenden, want de voorstellingen zijn niet alleen voor het dove publiek. De horenden moeten er ook bij betrokken worden en kunnen zien hoe de dove artiesten werken.

De horende cultuur heeft veel mogelijkheden in Nederland. En ook veel subsidies gekregen van de regering en het doventheater niets.

Ik vind dat het doventheater daar ook recht op heeft! Niet alleen Handtheater ook in het Noorden Theater Cudo.

Ik wens jullie succes met de subsidie!

Auke Kuitert,
Voorzitter Theater Cudo

Carry van Lakerveld

2e Wittenburgerdwarsstraat 138 1018 LP Amsterdam

C
O
N
C
U
L
T
U
R
E
E
X
T
51

Ministerie van OC en W
t.a.v. de staatssecretaris dr. F. van der Ploeg
Postbus 25000
2700 LZ Zoetermeer

5 juni 2000

Re: structurele subsidie Handtheater

Geachte heer Van der Ploeg,

Wie lang meeloopt in de Nederlandse culturele wereld ontwikkelt een - wellicht gezond - cynisme over de wijze waarop en de motivatie waarmee waarop subsidies worden verleend of afgewezen. Gelukkig leidt dat niet altijd tot een zekere protestmoetheid.

Met verbazing heb ik kennis genomen van de afwijzing van een structurele subsidie voor het Handtheater.

Ik beperk mij tot de argumentatie van de Raad dat de producties van het gezelschap niet een zodanig kwaliteitsniveau hebben bereikt dat ze beschouwd kunnen worden als kunstuitingen die voor een ruimer publiek dan alleen doven van belang zijn en dat het werk van het Handtheater geen belangrijke bijdrage levert aan de Nederlandse theatercultuur. De Raad heeft kennelijk de voorstelling 'Versteend Verdriet' gemist. Dat is een voorstelling waarin verschillende talen - lichaamstaal, gebarentaal en een simultaan vertaling in gesproken woord op een bijzonder subtiele wijze zijn geïntegreerd. Het publiek bij de voorstelling die ik bijwoonde, bestond overigens voor het grootste deel uit horende mensen. Na de voorstelling was er een levendige discussie in het sympathieke kleine theater 't Oog, zodat ik met volle overtuiging kan zeggen dat mijn mening dat het een sublieme voorstelling was door de aanwezigen werd gedeeld.

Wat is dat trouwens voor een argument 'alleen maar voor doven van belang'!

Ik zag de voorstelling in eerste instantie uit interesse voor het onderwerp. Als vice-voorzitter van het Nederlands Auschwitz Comité en als vice-voorzitter van het Internationale Auschwitz Comité is dat ook niet verwonderlijk. Maar voor mijn beroep als tentoonstellingsmaker (ik was vele jaren lang adjunct-directeur van het Amsterdams Historisch Museum) zie ik heel veel toneel,

tel: 31. (0)20.623.15.02

fax: 31. (0)20.623.15.02

Carry van Lakerveld

2e Willenburgerdwarsstraat 138 1018 LP Amsterdam

C
O
N
C
U
L
T
U
R
E
E
X
T

omdat je daar dikwijls zulke goede ideeën kan opdoen voor de vormgeving van tentoonstellingen, en ik was diep onder de indruk van de kwaliteit van deze productie. 'Versteend Verdriet' toont aan dat het Handtheater niet alleen een gezelschap is dat zich richt op een doven publiek, maar een gezelschap dat op een een bijzondere manier experimenteert met verbale en non-verbale producties.

De Nederlandse Gebarentaal is overigens bijzonder mooi en expressief om te zien en het is interessant dat je er als horende bij een voorstelling ook iets van gaat begrijpen.

Ik vind het onbegrijpelijk dat dit unieke gezelschap, dat naast het maken van bijzonder theater ook nog een aantal educatieve functies heeft ontwikkeld, niet de kans heeft gekregen om in alle rust nieuwe voorstellingen te ontwikkelen, zonder al z'n energie te moeten steken in het binnenhalen van projectsubsidies.

Ik verzoek u hierbij dringend het negatieve besluit voor een structurele subsidie voor het Handtheater voor de komende planperiode te herzien. Ik twijfel er niet aan dat zij hun ambities waar zullen kunnen maken.

Met vriendelijke groeten

drs. Carry van Lakerveld

tel: 31 (0)20 623 15 02

fax: 31 (0)20 623 15 02

A.J. Leenhouts
Okeghemstraat 14
1075 PM Amsterdam
Mededirecteur SSP, BV SSP en SDA

Betreft: Subsidieaanvraag Handtheater

Amsterdam, 2 juni 2000

Geachte heer Van der Ploeg,

Ik heb nu drie voorstellingen van het Handtheater gezien en ben daarvan onder de indruk. Het waren alle drie zeer mooie en goed verzorgde voorstellingen, ieder op zijn eigen wijze, en zeer verschillend maar alle drie heel bijzonder en met een extra dimensie terwijl je in eerste instantie verwacht dat je de dimensie geluid zult missen. Die wordt echter ingevuld met stilte en daardoor met een verhoogde concentratie op het stuk.

Ik hoorde bij het derde stuk pas dat er geen subsidie werd verstrekt aan deze theatergroep, wat mij uiteraard zeer verbaasde, zeker nu gebarentaal in principe erkend is als volwaardige taal.

Het zou u moeten verheugen dat er mensen zijn die deze taal met zoveel liefde uitdragen en promoten vooral omdat de voorstellingen niet alleen door doven worden bezocht. Op deze manier vindt er een communicatie plaats tussen twee talen.

Ik ben zelf niet doof maar heb een dove vader die nu 87 jaar is en wacht op een plaats in de Gelderhorst te Ede, een bejaardentehuis voor doven. Dat is toch ook een instelling die z'n gelden mede van het Rijk krijgt, zoals elk bejaardentehuis.

Waarom dan een theatergroep als het Handtheater niet, terwijl er toch vele theaters, theatergroepen, de opera, koren en orkesten enz. wel subsidie krijgen.

Dove mensen hebben daar niet zo veel aan, vandaar dat het een zeer goede zaak is om deze theatergroep wel subsidie te geven.

Het is niet alleen voor doven, nogmaals het is zeer interessant om hun voorstellingen te zien ook als je niet doof bent.

Tevens denk ik dat als deze theatergroep subsidie krijgt ze, meer dan nu al het geval is, educatieve projecten kunnen gaan verzorgen om zo een bijdrage te leveren aan de communicatie tussen doven onderling maar zeker ook tussen doven en horenden. Dit kan er toe bijdragen dat horenden niet meer denken dat doven ook geestelijk gestoord zijn, wat ik in mijn jeugd vaak heb meegemaakt bij mijn vader. Dat mag toch niet meer anno 2000.

Er zijn veel educatieve projecten met subsidie in de horende wereld, waarom dan niet deze theatergroep die mijns inziens erg goed werkt en met een grotere inzet voor een veel grotere groep dan u denkt.

Voor doven in Nederland is er niet zoveel; het grootste deel van het theater, de opera, dans- en balletvoorstellingen waarbij muziek een belangrijke rol heeft, alle muziek-

uitvoeringen van klassiek tot pop is voor doven niet interessant.

Sluit uw oren niet voor de naar mijn idee terechte en noodzakelijke vraag om subsidie, nogmaals ik was verbaasd dat zij die nog niet hebben.

Het was u zelf die zei dat er toch wat geschoven moet worden met de potten subsidiegeld, schuif dan nu zo'n pot naar deze theatergroep voordat deze ophoudt te bestaan door gebrek aan geld.

We mogen in een land dat zo rijk is geen roofbouw plegen op deze idealistische vrijwilligers. Als u nogmaals de lange lijst van gesubsidieerde instellingen bekijkt, kunt u dan naar eer en geweten zeggen dat Handtheater met lege handen moet blijven staan en dat hun roep aan dovemansoren is gericht? Ik dacht het niet!

Hoogachtend,

en met een zekere waardering voor een deel van uw werk.

Nu dit nog.

Bram Leenhouts

Ellen Lennartz
Postjesweg 67
1057 DW Amsterdam
020 6163878

Aan allen die dit schrijven tot zich moeten nemen,

Ik ben van mening dat het Handtheater moet blijven bestaan en wel om de volgende redenen;

Het Handtheater dat nu ruim tien bestaat, dreigt ten onder te gaan, vanwege de afwijzing geen subsidie te krijgen van de Raad van Cultuur. Hoe is dit mogelijk!

De Raad van Cultuur dat tot nu toe nog geen voorstelling heeft bijgewoond van het Handtheater in de bijzondere omgeving van theater 't Oog, heeft écht wat gemist, terwijl er toch al jaren voorstellingen worden gegeven van een bijzondere kwaliteit.

De voorstellingen van het Handtheater zijn ook toegankelijk voor horende mensen, dus... Raad van Cultuur... verruim uw culturele horizon!

Ook horenden kunnen meegenieten van voorstellingen die gegeven worden in de Nederlandse Gebarentaal die zelfs zijn voorzien van een tolk. De voorstellingen van het Handtheater zijn ook interessant voor horende, omdat men kennis kan nemen van de eigenheid van de dovencultuur in de vorm van theater. Ook zijn de voorstellingen van zo een goede kwaliteit, als je realiseert dat het Handtheater en theater 't Oog alles uit eigen 'huis' en 'zak' moeten halen. Dit moet toch haalbaar blijven voor de mensen die zoveel werk verzetten met zoveel 'Liefde' en 'Aandacht', en het hoofd boven water proberen te houden, SUBSIDIE is dus HARD NODIG!

De locatie, de oude tramremise aan de Tollenstraat is een wel heel bijzondere plek, waar o.a. de voorstellingen worden gegeven. De bijdrage die het Handtheater levert aan de dovengemeenschap is dat dove mensen kunnen genieten van theatervoorstellingen die gegeven worden in hun eigen moedertaal, je zou kunnen zeggen dat dit toch een stukje 'meerwaarde' geeft aan de dovencultuur.

Het is zeker ook belangrijk te noemen dat het Handtheater ook andere functies vervuld, zoals educatieve projecten, tentoonstellingen, met oog op dove kunstenaars die de mogelijkheid hebben om te exposeren in theater 't Oog, scholenprojecten, denkend aan dove kinderen, maar ook horende kinderen om samen te werken aan de toekomst en ze zo kennis laten nemen van theater in hun eigen taal, een ontmoetingsplek voor dove mensen, legio mogelijkheden op te noemen waarom het allemaal moet blijven bestaan... Belangrijk is dat het Handtheater in theater 't Oog moet doorgaan met helaas 'vechten' voor een plek in onze samenleving, waar alles toch mogelijk is... toch??? Dat 'vechten' zou niet nodig hoeven zijn, als men zich maar wat meer bewust zou zijn van de dovencultuur!

Helaas heb ik nog te weinig samengewerkt met het Handtheater, hun voorstellingen volg ik al zolang ze in de oude tramremise zitten, en af en toe kunnen ze wat hulp gebruiken als er voorstellingen zijn, zoals achter de bar drankjes verzorgen voor aanwezigen. Voor mij levert het een meerwaarde op om zo mee te werken om dat te doen wat ze moeten doen, en de kennis van de gebarentaal zoveel mogelijk in me op te nemen en... te genieten van hun cultuur en hun voorstellingen, op mijn steun en hulp kunnen ze rekenen!!

Zelf ben ik studente (horend) aan de Hogeschool van Utrecht, en volg daar de studie voor tolk/docent Nederlandse Gebarentaal, daarnaast ben ik werkzaam als vormgeefster bij een ontwerpstudio. Kortom, met dit schrijven, wil ik u laten weten dat een Groots Theater als het Handtheater moet blijven voortbestaan!

Mijn beste groeten, Ellen Lennartz

Wassenaar, juni 2000

L.S.,

Handtheater moet blijven en wel om de volgende redenen:

- Het draagt bij aan:
 - de versterking van een gevoel van eigenwaarde van doven
 - een beter begrip van horenden voor doven
 - erkenning van de gebarentaal als volwaardige taal.
- Handtheater heeft in de korte tijd van zijn bestaan eigen producties verzorgd en ook klassieke stukken toegankelijk gemaakt voor doven.
Dit alles met zeer grote (onbetaalde) inzet.
- Het theater moet o.i. ook een rol gaan spelen op het gebied van jeugdtoneel en voorlichting op scholen.

Dit op zich zou al voldoende reden zijn om subsidie te rechtvaardigen.

Daarnaast blijkt dat ook veel horenden de weg naar Handtheater hebben gevonden. Vrienden en collega's, die op mijn uitnodiging, Versteend Verdriet hebben gezien vonden het een 'openbaring' en 'heel bijzonder'.

Bekendheid moet echter groeien. In de begintijd van De Appel in Den Haag was een klein zaaltje voor zo'n vijftig personen voldoende. Dankzij subsidie kon De Appel 'groot groeien' en heeft nu de beschikking over drie zalen waar gelijktijdig gespeeld wordt.

Afwijzing van de subsidie-aanvraag door de Raad voor Cultuur (onder meer met het argument 'Handtheater heeft nog niet het vereiste kwaliteitsniveau bereikt') betekent een voortdurende jacht op projectsubsidies.

Dat kost erg veel tijd, die daardoor weer niet beschikbaar is voor de broodnodige verhoging van het kwaliteitsniveau... Een vicieuze cirkel dus.

Handtheater moet blijven en met overheidssteun de kans krijgen zijn kwaliteit te bewijzen.

Reneé Leuw
beleidsambtenaar Gemeente Den Haag

mede namens

Frits Bergman
oud beleidsambtenaar Ministerie van Buitenlandse Zaken

"Louise de Coligny"
P.C. kunstmagneetschool

Aan:
Handtheater
P/a Theater 't OOG
Bilderdijkkade 60
1053 VN Amsterdam

Amsterdam , 6 juni 2000

CITO uitslagen en andere toetsen krijgen in het onderwijs veel aandacht. Het aanbod op cognitief gebied is groot.

Als Kunstmagneetschool vinden wij het belangrijk om naast de cognitieve ontwikkeling de kinderen de mogelijkheid te bieden zich o.a. ook op het sociaal-emotionele en creatieve gebied te ontwikkelen.

Het Handtheater voegt juist dat extra toe aan het onderwijs wat ook wij zo belangrijk vinden. Hoe we omgaan met elkaar, met onze verschillen. Verschillen in cultuur, verschillen in mogelijkheden.

Juist in een tijd waarin er zoveel aandacht en geld is voor de verschillende culturele uitingen is het verbazingwekkend dat er voor een theatergroep als deze zo weinig positieve waardering is die omgezet wordt een structurele financiële bijdrage.

Alle steun toegewenst,

Paulette Kruiswijk
Adj. Dir. Louise de Coligny

T. Löwensteyn-Koopman
Tetterodeweg 5
2051 EE Ouderveen
Nederland
Tel. 023-5276180 Fax 5276907

T. Löwensteyn-Koopman
Wagenmakerslaan 4
2012 DJ Haarlem
Nederland
Tel.: 023-5276180 Fax: 5276907

van maar 5 juni 2000

Ben nu druk bezig
aan deze verhuizing!

Het hand theater is heel belangrijk
voor de doven gemeenschap en
doven cultuur

Omdat bij het hand theater
op eigen wijze en middelen
eigentaal uitdrukking gegeven
kan worden aan wat
er leeft onder deze doven
gemeenschap en de gelegenheden
bestaat voor mensen die
niet horen hen te begrijpen
en mee te beleven en genieten
tot meerdere prooi vooral
wederszijds en samen.

T. Löwensteyn

Hans Man in't Veld,
 Driehuizen 14, 1844 KK Driehuizen.
 Tel. 0299673490 b.g.g. 020 527 7689 (theaterschool)

maandag 5 juni 2000

De Heer Dr. F.van der Ploeg,
 Staatssecretaris voor Cultuur,
 Ministerie van OCW,
 Postbus 25000,
 2700 LZ Zoetermeer.

Geachte Heer van der Ploeg,

Ik vind dat het Handtheater op allerlei mogelijke manieren steun zou moeten krijgen. Een van deze manieren is een structurele subsidie.

Het Hand theater is al jaren met iets unieks bezig: het ontwikkelen van een doventheater cultuur met een professionele kwaliteit.

Het Handtheater maakt niet alleen theater voor doven maar juist ook voor horenden.

Niet omdat ze zielig zijn maar omdat ze veel te vertellen hebben en omdat ze met hun expressie vorm puur theater maken.

Zij voeren mij mee in de verhalen die belangrijk zijn, die ik niet in woorden kan vatten, door hun gebarentaal vaak slechts ten dele kan begrijpen, maar met zo'n noodzaak worden gepresenteerd, dat er een eigen universele theatertaal ontstaat, door horenden en doven te volgen.

Als directeur van de Nes Theater (1986 - 1990) heb ik destijds het Handtheater bewust naar de Brakke Grond gehaald. Ik vond en vind dat ze een plek moeten hebben naast en met het horende professionele theater.

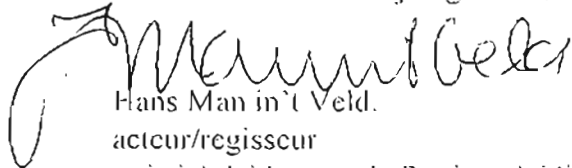
Sinds kort heeft het Hand theater een eigen plek, maar daarnaast spelen ze ook, helaas nog te weinig, in de reguliere theaters voor horend en doof publiek..

Het Hand theater is niet alleen het spelen en maken van een voorstelling. Daarnaast is het ook een opleidingsinstituut voor jonge doven maar ook horende theatermakers, nemen ze ook deel aan culturele ontwikkeling(en) in hun omgeving en werken ze samen met andere culturele instellingen.

Ze zijn een sterke aanwezigheid in het Nederlandse theaterlandschap.

Ze hebben dat op eigen kracht gedaan, steeds lerend en zichzelf vernieuwend met een groot vakmanschap. Ze zijn nu op een punt dat ze eindelijk een sterke steun in de rug verdienen, het zou jammer zijn als die steun uit zou blijven.

Ik teken met vriendelijke groeten,

Hans Man in't Veld.

acteur/regisseur

artistiek leider van de Regie opleiding van de fac.theater van de AHK

Ministerie van OC en W,
t.a.v. de Staatssecretaris Dr. F. van der Ploeg,
Postbus 25000,
2700 LZ Zoetermeer.

Betreft Cultuurnota.

Amsterdam 3 juni 2000

Geachte heer van der Ploeg,

Sinds 1995 ben ik regelmatig als vormgever betrokken bij projecten van Handtheater. In die vijf jaar is een enorme ontwikkeling doorgemaakt die met mij gewaardeerd werd door een zeer gevarieerd publiek.

De vaste lokatie van theater 't OOG bracht talloze mogelijkheden om de activiteiten uit te breiden en de voorstellingen terdege voor te bereiden.

Er is veel reflectie over voorgaande projecten en de stappen die daarin gemaakt zijn. Maar met name het beleidsplan 2000/2004 voorziet in vele opzichten in nieuwe impulsen in de vorm van repertoire keuze en het inzetten van expertise van buitenaf. Er is voorzien in veel samenwerkingsprojecten met voornamelijk het horende theater.

Ik ben van mening dat met dat vrij geringe bedrag juist een enorme wisselwerking zal ontstaan tussen dove acteurs en horende acteurs die de Theatercultuur alleen maar ten goede kan komen.

Hoogachtend
Jacques Kriek
Manmade

Wat Handtheater voor mij betekent.

Met veel verbijstering heb ik kennis genomen van het feit dat De Raad voor Cultuur de aangevraagde structurele subsidie voor 2001-2004, ingediend door Handtheater, heeft afgewezen.

Waarom? Dat begrijp ik niet.

Wat ik wel weet is dat ik Handtheater en Theater 't Oog niet kan missen. Voor mij is Handtheater een geweldig theatergroep die in de Nederlandse Gebarentaal (NGT) diverse voorstellingen uitvoert. NGT, de taal van en voor de doven. Ook voor mij. Als ik zin heb in een avondje theater, is er voor mij zeer beperkte keuze. Ik kan niet kiezen voor een avondje Cyrano, Miss Saigon, Youp van 't Hek of tientallen andere theatervoorstellingen. Voor mij zijn ze niet toegankelijk, vanwege de gesproken taal. Maar Theater 't Oog en Handtheater zijn wel toegankelijk voor mij. Omdat zij als zowat de enige in Nederland theatervoorstellingen in NGT heeft. En De Raad voor Cultuur denkt er niet over om hen een structurele subsidie te geven. Dat kan ik niet begrijpen.

Het feit dat De Raad voor Cultuur Handtheater afwijst, ontkent zij het bestaan van behoeftes van dove mensen. Behoeftes van doven om een eigen stukje dovencultuur te mogen beleven in vorm van de voorstellingen van Handtheater. Behoeftes van doven om zich te herkennen in de projecten van Handtheater. Behoeftes van doven om zich thuis te voelen in voorstellingen in NGT. Behoeftes van doven om zich NIET te hoeven aanpassen aan de 'horende' maatschappij, als zij een avondje theater willen zien. Ik noem al deze behoeftes op, want ik zit met exact dezelfde behoeftes en met mij nog vele anderen.

Het is ronduit schandalig dat de prachtige produkties van Handtheater nooit zijn bezocht door een afgevaardigde van De Raad voor Cultuur of nog beter: een afgevaardigde van de ministerie van OC en W. En u, staatssecretaris van der Ploeg, denkt u een oordeel te kunnen vellen over een hardwerkende theatergroep waarvan u nooit een voorstelling heeft gezien?

Handtheater bood voor mij de afgelopen jaren een aantal schitterende voorstellingen, zoals o.a. De man, de stad en het boek, Theo & Vincent, Versteend Verdriet. Ook met 'OOGgetuigen' was ik zowat een vaste bezoeker. En alleen Handtheater kon dit mij bieden. Het leuke is dat Handtheater ook toegankelijk is voor horende mensen. Zo kunnen zij op deze manier kennis maken met doven en een stukje dovencultuur. Als dat niet het bevorderen van tolerantie en participatie in de Nederlandse samenleving is, dan weet ik het eigenlijk ook niet meer.

Om het kort te zeggen: het is absoluut ondenkbaar dat Handtheater zou moeten verdwijnen. Waar moet ik straks dan naar toe als ik zin heb in een avondje theater?

Wilma Matthijssen, doof,
29 jaar, groepsleerkracht.

21 juni 2000

Het Handtheater is onmisbaar als bewaker en stimulator van de Dovecultuur. De voorstellingen van het Handtheater zijn belangrijk omdat de dove mens die kan volgen in zijn taak en zich daardoor bewust wordt van de waarde ervan, wat weer invloed heeft op zijn gevoel voor eigen waarde.

Het handtheater is ook de plek waar dove creatief bezig kunnen zijn en zo boven de somer van alledag uit kunnen stijgen. Juist voor de dove mens is het zo belangrijk om zich creatief te kunnen uitte, zij voelen zich vaak gefrustreerd en ondergewaardeerd in de horede maatschappij. Voor horede mensen zijn er duizenden mogelijkheden om in samenwerkingsverbanden deel te nemen aan het maken van cultuur (les: muziek, dans, theater, beeldende kunst) voor dove slechts een enkele.

Het is daarom ronduit belangrijk dat het Handtheater geld krijgt om zijn werkzaamheden voort te kunnen zetten. Het is ronduit belachelijk dat dit nog steeds niet is gebeurd.

Niet alleen voor de dove wereld is het Handtheater van belang. Juist ook voor het horende publiek, dat hierdoor kennis kan maken met de culturele kant van het doof-zijn. Dove zijn niet alleen maar gehardicapt, ze hebben ook een bijzondere eigen cultuur & taal.

De horende mens kan zo meer begrip en waardering krijgen voor de dove mens. Vooroordelen verdwijnen en meer mensen zullen de NGT willen gaan bezoeken, zodat ~~de~~ Nederland leefbaarder wordt voor de dove mens en er minder psychische hulp voor dove nodig zal zijn. Wat de hulpverlening nu kost voor dove zal minder worden naarmate de dove mens ruimte krijgt voor de eigen cultuur en doet zijn waarde herwordt.

Tamara van Meer.

dramadocent

klasse-assistent

docent NGT in spé

Schoorl, 10 juni 2000

Aan Handtheater, theater 't OOG

Ik vind Handtheater belangrijk voor de dovensamenleving en de dovensamenleving. Ik kan een voorbeeld noemen. Laatst had Handtheater een symposium georganiseerd over de dovensamenleving. Er werd specifiek aandacht besteed aan de dovensamenleving. Dat is niet eerder voorgekomen. Handtheater doet heel veel om de dovensamenleving leefbaar te houden.

Als Handtheater opgeheven zou worden, hebben we geen Handtheater meer, terwijl dat juist heel belangrijk is voor de dovensamenleving. Doven moeten toch ook naar een voorstelling kunnen gaan die voor hen toegankelijk is.

Ik vind de voorstellingen en projecten van Handtheater heel leuk en mooi. Ik kan zien dat Handtheater erg zijn best doet om een succes te worden. Er komen veel doven bij elkaar, jong en oud.

Handtheater is bedoeld voor doven maar er kunnen ook horenden heen als ze er interesse voor hebben.

Ik neem wel eens horende familie of vrienden mee naar Handtheater. Ze vinden het interessant! Er is vaak een tolk aanwezig bij een voorstelling. Deze tolk vertaalt de gebarentaal dan in de gesproken taal.

Handtheater richt zich op de dovensamenleving, maar horenden kunnen veel van deze cultuur leren.

Kika Meereboer
pas afgestudeerd als onderwijzeres

Handtheater
Bilderdijskade 60
1053 VN Amsterdam

Amsterdam, 30 mei 2000

Mouton Neuf is een jong en dynamisch webdesign bureau. Wij hebben de website voor Handtheater ontworpen.

Wij voelen ons sterk aangetrokken tot de voorstellingen van Handtheater vanwege het sterke visuele karakter ervan.

Deze visuele aspecten hebben ons geïnspireerd tot het maken van het ontwerp van de website van Handtheater, www.handtheater.nl

Uit de website blijkt het visuele karakter en energie die dit gezelschap uitstraalt.

De vele activiteiten en versmelting van verschillende disciplines, samenwerking met andere gezelschappen, het opzetten van nieuwe producties en de interacties met publiek is duidelijk zichtbaar op deze site. De meest recente ontwikkelingen van Handtheater en Theater 't Oog zijn op de site te volgen.

Wij hebben tijdens het ontwerpen van deze site goed gekeken en geluisterd waar volgens ons Handtheater voor staat. Wij denken dat deze site een goed beeld geeft van de activiteiten van Handtheater.

Wij zouden het een grote schande vinden indien door het uitblijven van structurele subsidie dit unieke theatergezelschap zou ophouden te bestaan.

namens Mouton-Neuf,

S. Schaap

J.H. Neufeld

Handtheater
Bilderdijkkade 6D
Amsterdam

Amsterdam, 4 juni 2000

Geachte staatsecretaris,

Wij waren met stomheid geslagen toen het Handtheater ons liet weten dat de Raad van Cultuur de aanvraag voor een structurele subsidie heeft afgewezen! Onvoorstelbaar dat dit is gebeurd en onduidelijk op welke gronden de afwijzing berust!

Voor doven in Nederland is de productie van het Handtheater fantastisch! De voorstellingen zijn toegankelijk gemaakt, omdat het in de Nederlandse Gebarentaal is, wat bij andere theatervoorstellingen niet het geval is en dus voor een dove niet te bezoeken. Beseft u wel dat doven niet zomaar om een hoek een voorstelling bij kunnen wonen of andere theater kunnen bezoeken om eens lekker een avondje uit te kunnen gaan en ALLES kunnen volgen in onze Gebarentaal? Het is een verrijking voor onze uitgaansmogelijkheden!

Moeten we dan aan onze dove nichtjes van 3 en 5 jaar vertellen, dat de voorstellingen van het Handtheater voor hen ophouden te bestaan, omdat u het negatieve advies van de Raad van Cultuur waarschijnlijk zal opvolgen?

Wij hebben u gezien tijdens de finale van de leesvertelwedstrijd van 20 mei jl. U wilde zo graag een naamgebaar hebben. Is dat omdat u echt interesse heeft in de Nederlandse gebarentaal?

Uw afwijzing voor een structurele subsidie kan grote gevolgen hebben voor onze Dovencultuur, een unieke cultuur in de Nederlandse gebarentaal.

Nogmaals verzoeken wij u deze negatieve uitspraak om te zetten tot een positieve uitspraak. Dit geldt ook voor de subsidieaanvraag van Ouders van Dove kinderen. Deze groep leveren een enorme bijdrage aan de vertaling van kinderfilms. Onze dove nichtjes kijken regelmatig naar een kinderfilm die voorzien is van een gebarenpostzegel. Helaas hebben zij maar een zeer beperkte keuze, terwijl horende kinderen onbeperkt alle kinderfilms, videobanden, kinderprogramma's kunnen volgen!

Vergeet u ook niet dat horende mensen ook heel veel plezier hebben in de voorstellingen die het Handtheater in de Nederlandse Gebarentaal geeft!!

Wij verzoeken u nogmaals om de afwijzing te herzien, zodat het werk van het Handtheater en Ouders van Dove Kinderen te Amsterdam blijft bestaan!

Met vriendelijke groet,

Sarah Müller en Sandra Markies

Eindhoven, 1 juni 2000

Aan staatssecretaris Van der Ploeg,

Dat het bestaan van Handtheater belangrijk is voor de dovengemeenschap en de dovencultuur is evident. Het is beslist nodig dat Handtheater bestaat. Het is absoluut belangrijk om de dovencultuur te erkennen. Het is beledigend dat de Raad voor Cultuur weinig tijd of geen interesse heeft voor Handtheater.

Dovencultuur bestaat gewoon, zolang er doven op de wereld rondlopen en werken en kinderen baren. Gebarentaal is een ondergeschoven kind ten opzichte van de andere talen die we kennen. Dit is een onverdraaglijke gedachte. Het niet erkennen van de Nederlandse Gebarentaal (NGT) en Nederlands ondersteund met Gebaren (NMG) is een culturele aantasting van doven. Door mijn studies (filosofie en psychologie van doven) ben ik tot de volgende vraagstelling gekomen: Zijn doven, anthropologisch gezien, een culturele minderheid in Nederland met eigen normen en waarden? Mijn antwoord hierop is: Ja zeker, het is evident.

Ik kan me best voorstellen dat doven hun eigen ideeën en wensen hebben. De grootste wens is dat NGT erkend wordt door de Nederlandse Taalunie. Wensen en behoeften zijn bij doven duidelijk aanwezig, dat laat het bestaan van Handtheater zien. Handtheater is belangrijk voor het zelfbeeld, de identiteit en de leefwijzen van doven. Doven staan vaak onder druk, ook zij hebben het recht te 'onthaasten'. Handtheater biedt uitstekende culturele belevenissen die bijdragen aan de ontspanning. Het niet toekennen van structurele subsidie aan Handtheater tast het psychisch welbevinden aan van doven en hun werkgelegenheid. Het is hoogst belangrijk om de mensen, doven en horenden, van Handtheater subsidie toe te kennen.

Doven vormen samen de dovengemeenschap met een eigen cultuur. Tot die gemeenschap behoren allerlei groepen: acteurs, beeldend kunstenaars, journalisten, docenten, maatschappelijk werkers, vormgevers, taalwetenschappers, vormingsleiders, managers, laboranten enzovoort. Ook sommige horenden, zoals tolken, maken deel uit van de dovengemeenschap (zie het verslag van het Symposium Dovencultuur in 't OOG). Handtheater geeft dove mensen de gelegenheid tot herkenning en identificatie en dat is uniek. Doven nemen deel aan de horende samenleving met behoud van hun eigen identiteit. Doven hebben elementen, zoals poëzie en toneel, uit de horende samenleving opgepakt en gebruiken deze om de dovencultuur te versterken en te laten zien. Horenden dienen de dovencultuur ook te kennen.

Het is schandalig en belachelijk als Handtheater noodgedwongen zou moeten worden opgeheven na een jarenlange enthousiaste inzet van vrijwilligers. Zelf heb ik daar met veel succes mijn kunstwerken tentoongesteld in november 1997 en ik ben absoluut van plan in de toekomst daar weer te exposeren. Ik wil met klem zeggen dat het NIET MAG GEBEUREN dat Handtheater opgeheven wordt.

Wat de voorstellingen van Handtheater betreft:

Van de voorstelling Versteend Verdriet was ik helemaal kapot. HET IS SCHITTEREND. Het geeft een goed tijdsbeeld. Het laat onder andere zien hoe moeilijk het was voor de moeder van Eduard om na de oorlog haar kinderen te vinden. Het verdient een culturele prijs.

Theo en Vincent verdient een prijs voor het script van Mieke Julien. De acteurs Jean Couprie en John van Gelder weten de briefwisseling van Theo en Vincent van Gogh tot leven te brengen, de strijd, de honger en het leven in die tijd. Het is prachtig om de voorstelling en het decor te zien.

De man, de stad en het boek verdient een prijs in het kader van de Dovencultuur. Het is een zoektocht naar communicatiemethoden van doven en stommen.

Het programma OOGgetuigen heb ik twee keer bijgewoond. Het is ontzettend belangrijk dat mensen hun mening uit kunnen spreken en gedachten uit kunnen wisselen over dovencultuur. Het is een politiek programma met thema's rondom dovencultuur.

Het Symposium Dovencultuur in 't OOG was prima, goed georganiseerd en voor herhaling vatbaar. Als u dit symposium of een andere presentatie zou bijwonen, kunt u met recht de Raad voor Cultuur een positief advies geven over Handtheater.

De voorstellingen zijn voor horenden te begrijpen en te verstaan omdat er altijd een tolk aanwezig is. Er is natuurlijk ook een grote groep horenden die geen tolk nodig hebben omdat ze opgegroeid zijn met de gebarentaal als kind van dove ouders, daarnaast is er nog een groep horenden die een dove partner heeft.

De voorstellingen van Handtheater laten het publiek een dovencultuur zien waar we trots op zijn. Wij luisteren met onze ogen en spreken met onze handen. Handtheater kunnen we begrijpen. Doofheid is volgens Prof. dr. Jan van Dijk niet meer dan een attribuut, een eigenschap. Aan een dergelijke opvatting hebben we veel meer dan aan doofheid gezien vanuit een medisch model.

Participatie van horenden in de dovencultuur is ook nodig. Belangrijk is dat ieder zich aanpast met behoud van de eigen identiteit. Er moet een goed evenwicht komen tussen de horende cultuur en de dovencultuur. Er wordt wel gezegd dat er een horende en een dovenwereld is, dat is filosofisch gezien onjuist. Er is maar één wereld die we met elkaar delen en dat zou ook moeten gelden voor het delen van structurele subsidie.

De activiteiten van Handtheater zijn belangrijk voor de culturele ontwikkeling van doven. Ze versterken het zelfvertrouwen, de trots en het enthousiasme. Handtheater geeft de boodschap af dat dovencultuur vanzelfsprekend is en er mag zijn.

Horenden leren dankzij de voorstellingen en projecten van Handtheater dat dovencultuur een elementair en essentieel onderdeel is van het leven van mensen en van de samenleving. Handtheater laat horenden ook zien dat doven en horenden gelijkwaardig zijn en dat normen en waarden weinig verschillen.

Corinne Munne
Röntgenstraat 14
5612 JW Eindhoven

Beeldend kunstenaar, Activiteitenbegeleider
Lid Platform Instituut voor Doven Sint-Michielsgestel
Lid NVPD (Nederlandse Vereniging voor Psychische
Hulpverlening aan Doven)

Als voorzitter van de Nederlandse Beroepsvereniging Tolken Gebarentaal (NBTG) ben ik diep teleurgesteld in het negatieve advies van de Raad voor Cultuur ten aanzien van de voor de periode 2001-2004 aangevraagde subsidie voor het 'Handtheater'. Het bestuur van de NBTG, waarvan vele leden nauw betrokken zijn bij het werk van het Handtheater, is het geheel eens met de reactie van het Handtheater op het advies van de Raad voor Cultuur en heeft daar maar weinig aan toe te voegen.

Als meer persoonlijke noot het volgende. Ik ben zelf gezegend ben met een uitstekend gehoor en niet geschoold in de Nederlandse Gebarentaal. Toch heb ik telkens weer ervaren hoe de uitvoeringen in het Handtheater de creatieve mogelijkheden van de Nederlandse Gebarentaal laten zien en hoe Gebarentaal werkelijk Kunst kan zijn en niet alleen maar een kunstje.

Maar ook dit: als horende bezoeker speel je, als het ware, een "uitwedstrijd". Het theater wordt bepaald door de doven en de dovencultuur; je bent er op bezoek en je voelt je eerst wat vreemd omdat je er niet bij lijkt te horen. Maar uiteindelijk leer je daar meer over doof-zijn dan uit boeken, artikelen en theoretische beschouwingen. De integrerende werking van het Handtheater heb ik als zeer wezenlijk ervaren.

Ik denk trouwens ook dat het Handtheater een steeds belangrijker rol kan spelen bij activiteiten als opleidingen en educatieve projecten in het algemeen. In die zin zou het mogelijkwijs kunnen uitgroeien tot het culturele centrum van de Nederlandse doven.

Tenslotte wil ik wijzen op de ironie dat de frontpagina van de nota "**CULTUUR als Confrontatie**", zoals uitgegeven in juni 1999, geheel gevuld is met foto's van gebarende handen. Nadere bestudering leert dat deze handen applaus uitbeelden. Met het bestuur van de NBTG ben ik van oordeel dat het Handtheater dit gebaar van applaus de afgelopen jaren ruimschoots heeft verdiend met **vernieuwend, integrerend en kunstzinnig** werk. Om de voortgang en uitbreiding daarvan zeker te stellen is structurele subsidie absolute noodzaak.

Kortom: het Handtheater heeft geld nodig. En dat is '*Méér dan een gebaar*'.*

Drs. P.A.C. de Ruiter, voorzitter NBTG

* Titel van het Rapport van de Commissie Nederlandse Gebarentaal (1997)

OPGERICHT 2 MEI 1940

De Nederlandse Christelijke Bond van Doven (NCBD) vindt het bestaan van het Handtheater belangrijk voor de dovensgemeenschap.

Het Handtheater maakt theater voor doven en biedt dat aan in hun eigen taal. Op deze manier bevordert het de culturele ontwikkeling van doven. Doven kunnen immers niet meedoen aan normale culturele activiteiten, omdat deze toegespitst zijn op gehoorde en gesproken taal. Doven moeten het hebben van theater in de Nederlandse Gebarentaal, hun moedertaal.

Het unieke van het Handtheater is dat het tegelijkertijd ook als rolmodel functioneert voor de dovensgemeenschap: doven zien dat zij in staat zijn om zelf theater te maken en worden door de voorstellingen van het Handtheater geïnspireerd en gestimuleerd in het ontwikkelen van een positieve dove identiteit.

Daarnaast houdt het Handtheater zich bezig met het organiseren van cursussen, informatieverschaffing, scholenprojecten en educatie. Hierdoor bereikt zij ook horend publiek. Dit bevordert bij horenden de kennis over de dovenwereld en het begrip voor doven.

De voorstellingen van het Handtheater zijn zeer zeker ook interessant voor horenden. Zij komen hierdoor in aanraking met de Nederlandse Dovencultuur en Gebarentaal, een totaal andere wereld en daardoor een verbreding van hun horizon en unieke bijdrage aan de horende cultuur. Door het gebruik van stemtolken zijn deze voorstellingen voor horenden toegankelijk.

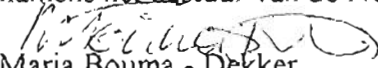
De NCBD is van mening dat er binnen het totale toneelbeeld ook theater in de Nederlandse Gebarentaal aangeboden moet worden. Toneel en theater bestrijkt een zeer groot gebied, waardoor het publiek de keus heeft uit vele mogelijkheden. Theater in de vorm van de expressieve en kunstzinnige Nederlandse Gebarentaal mag daarbij niet ontbreken.

Het Handtheater is nog volop in ontwikkeling. Dit unieke gezelschap heeft in Nederland geen vergelijkbare voorbeelden. Kwaliteitsnormen vanuit horende gezelschappen zijn daarom niet van toepassing. Wat wel telt is de waardering van het publiek, dat, zowel doof als horend, op allerlei wijze haar waardering heeft laten blijken.

Uit gegevens van het Handtheater blijkt dat de huidige projectsubsidie niet genoeg is. Personeels- en kantoorkosten en de huur van theater 't OOG worden noodgedwongen uit eigen zak betaald. Dit kan natuurlijk niet jarenlang doorgaan.

De NCBD zal het daarom zeer op prijs stellen als de Raad voor Cultuur aan het Handtheater structurele subsidie verleent, zodat dit unieke gezelschap voor de Nederlandse bevolking niet verloren gaat.

Met vriendelijke groet,
namens het bestuur van de NCBD,

Marja Bouma - Dekker,
secretaresse

Amsterdam, 6 juni 2000

Geachte staatssecretaris,

Sinds enkele jaren zijn de Nederlandse Clowns Stichting en de Nederlandse Clowns School gevestigd in de voormalige tramremise aan de Tollensstraat in Amsterdam. Op het oude GVB terrein is ook Handtheater gehuisvest in de oude werkplaatsen die zijn omgetoverd tot Theater 't OOG.

De Nederlandse Clownsstichting werkt van het begin af aan samen met Handtheater en Theater 't OOG. In aanvang ging het om praktische zaken zoals het gebruiken van elkaars ruimte, maar de laatste tijd zijn er ook plannen voor inhoudelijke samenwerking, zoals het verzorgen van workshops clownerie voor doven en workshops Nederlandse Gebarentaal voor clowns. Wederzijds ervaren we een sterke verwantschap.

Handtheater, Theater 't OOG en de Nederlandse Clowns Stichting maken deel uit van het Cultuurcentrum, een alliantie in Amsterdam Oud-West op het gebied van theater, media en beeldende kunst. Deze alliantie gaat na verbouwing van de hallen vanaf 2004 het creatieve hart uit maken van Oud-West.

Ik heb zelf twee voorstellingen van Handtheater gezien, Theo & Vincent en Versteend Verdriet. Beide voorstellingen vond ik indrukwekkend. Ik beheers de gebarentaal niet, maar kon de voorstelling door de simultane vertolking goed volgen en genoot van het visuele en expressieve karakter ervan.

Het zou voor de dovengemeenschap, voor de alliantie in Oud-West en voor het toneelbestel een verlies zijn als deze groep zou ophouden te bestaan.

René Kres
directeur.

NEDERLANDS GEBARENCENTRUM

Teksttelefoon: 030 6565414
Telefoon: 030 6565407
Fax: 030 6565408
Email: gebarenc@cistron.nl

Stichting Nederlands Gebarencentrum
Gebouw Rhijnhaeghe 2
John F. Kennedylaan 99
3981 GB Bunnik

Telefaxtel/fax 030 657 28 78

20091

Nummer: 30 mei 2000
Datum:

Aan het bestuur van het
Handtheater
p/a Theater 't OOG
T.a.v. Drs. M. Julien
Bilderdijskade 60
1053 VN Amsterdam

Geacht Bestuur,

Met ongeloof en verbijstering las ik de beoordeling van de Raad van Cultuur inzake de afwijzing van het subsidieverzoek van het Handtheater. De in het rapport genoemde argumentatie raakt kant noch wal.

Het Handtheater staat bekend als een theatergroep die producties brengt in de Nederlandse Gebarentaal. Zowel doven als horenden kunnen hierdoor kennis maken met een bijzondere vorm van theater. De kunstvorm in gebarentaal heeft enorm bijgedragen aan de impact in de samenleving ter verrijking van de cultuur in Nederland. Dankzij de verschillende voorstellingen en presentaties van het Handtheater hebben steeds meer mensen interesse gekregen in de betekenis van deze culturele uitingsvorm. Dit draagt bij aan een grotere schakering in culturele betekenis voor de samenleving. De gebarentaal vormt slechts een onderdeel van dit geheel. Het gaat hierbij om een theatervorm die in cultureel opzicht een heel specifieke uitstraling heeft naar de samenleving en naar de Dovengemeenschap in het bijzonder. Een verrijking die helaas niet begrepen wordt door de Raad van Cultuur.

Het Nederlands Gebarencentrum zou het einde van het Handtheater als een enorm cultureel gemis zien voor de samenleving en dit zou leiden tot verarming van het culturele leven van dove mensen en de samenleving als geheel.

De Raad spreekt de hoop uit dat het Handtheater vanuit de kwetsbaarheid, culturele groei zou kunnen doormaken op basis van ad hoc- en projectsubsidies. Iedere verstaander begrijpt dat hiermee een zachte dood aan het primeurschap van het Handtheater toegewenst wordt! Dit unicum mag niet verloren gaan, zeker niet nu steeds meer mensen erkennen dat dove mensen als minderheidsgroepering een culturele bijdrage leveren aan de samenleving.

Verder verwijst ik graag naar de argumentatie van Mevr. drs. Julien, waarom de subsidieafwijzing door de Raad van Cultuur onterecht is, in de hoop dat de Staatssecretaris op basis van aanvullende argumentatie alsnog subsidie wil toekennen aan de waardevolle productie van het Handtheater. Dit geldt niet alleen voor het Dovengemeenschap, maar ook voor de samenle-

ving als geheel wanneer men nog steeds van culturele integratie spreekt.

Tenslotte verwijs ik in mijn hoedanigheid als lid van de commissie Nederlandse Gebarentaal naar het door onze commissie uitgebrachte rapport "Meer dan een gebaar", waarin expliciet is genoemd bij aanbeveling 21, dat de overheid de taak heeft Dovencultuur te stimuleren, en dat de overheid financiële ruimte moet scheppen gericht op de ontwikkeling van kunstproducties in de Nederlandse Gebarentaal. Deze commissie werd op ministerieel niveau ingesteld en in politiek opzicht geaccepteerd als beleidsdocument voor de erkenning van de Nederlandse Gebarentaal.

Hoogachtend,
Nederlands Gebarencentrum

Johan B. Wesemann
directeur

Handtheater
Bilderdijkkade 60
1053 VN Amsterdam

Amsterdam 30 Mei 2000

De voorstellingen van Handtheater zijn visuele voorstellingen. Deze zijn voor horenden zonder kennis van gebarentaal (NGT) goed te volgen, ook omdat de tekstgedeeltes simultaan worden vertaald in spreektaal. Dit geeft de bezoeker alle vrijheid om te kijken naar de schoonheid van de gebarentaal, de expressiviteit ervan en ook de lichaamstaal speelt een grote rol. Door de sterk aanwezige visuele aspecten, is het meer dan alleen kijken naar iemand die een 'verhaal' gebaart. In de uitgebrachte voorstellingen door Handtheater vormen decor, spel, licht, NGT en de vertaling een geheel die ik als multidisciplinair beschouw. In de voorstellingen speelt de expressiviteit van NGT een grote rol waar wij horenden iets van kunnen opsteken.

Voor mij is er in de voorstellingen van Handtheater een emotie te zien. Dit in tegenstelling tot veel horende theaterstukken waarin teksten verheven worden tot een hoger doel, en er tamelijk emotioneel gespeeld wordt.

De subtiele wisselwerking tussen de vertaling en de NGT is zelfs soms niet nodig omdat je het ook al weet je niet precies wat er wordt gezegd het kunt ervaren.

Er wordt een beroep gedaan op je eigen emotionaliteit en ervaring.

NGT is een erkende taal en het is een grote schande dat Handtheater als enige theatergezelschap dat voorstellingen brengt in NGT, niet in aanmerking komt voor structurele subsidie.

John Neufeld,
freelance lichtontwerper, (o.a. Theo&Vincent, Versteend verdriet)

Oranje Nassaulaan 49
1075 AK Amsterdam
Telefoon (020) 664 11 51
Fax (020) 679 57 99

Nummer:

Datum: 214
9 juni 2000

Handtheater
p/a Theater 't OOG
Bilderdijkkade 60
1053 VN AMSTERDAM

Geachte heer/mevrouw,

Wij vernamen dat de Raad van Cultuur uw aanvraag voor subsidie heeft afgewezen. De Nederlandse Stichting voor het Dove en Slechthorende Kind betreurt deze afwijzing ten zeerste.

Theater voor en door doven is een belangrijk communicatiemiddel: niet alleen om dove mensen met elkaar te laten communiceren, maar juist om dove en horende mensen met elkaar te laten communiceren.

Juist vanwege het feit dat in principe de Nederlandse Gebarentaal is erkend, is een professioneel doventheater van belang. Het is voldoende bekend dat niet alleen doven deze theatervoorstellingen bezoeken, maar ook horenden. Het is tevens een ontmoetingsplaats voor doven en horenden en draagt bij aan de ontwikkeling van de communicatie en aan wederzijds begrip tussen de dovende en de horende wereld.

Wij hopen van harte dat de verantwoordelijke staatssecretaris tot een positief besluit komt.

Met vriendelijke groet,

mevrouw dr. J.G. de Ridder-Sluis
directeur

Van: Esther de Nobel <estherdenobel@hetnet.nl>
Aan: <info@handtheater.nl>
Verzonden: maandag 12 juni 2000 16:34
Onderwerp: adhesiebetuiging

Nederland is een multiculturele samenleving waarin allerlei talen gesproken worden, waarvan het standaard Nederlands overigens niet eens officieel erkend is. Op televisie, radio, in theaters, in de muziekwereld is ruimte voor allerlei culturen, en ook de visie dat het goed, nuttig en leuk is voor iedereen die in Nederland werkt, woont en leeft, om kennis te nemen van andere culturen.

De dovengemeenschap is een culturele minderheid in Nederland met eigen culturele normen en waarden en een eigen taal, de Nederlandse Gebarentaal. Een prachtige visuele taal die lang onderdrukt is geweest maar gelukkig sinds eind jaren 80 in Nederland meer en meer (ook) in het openbaar gebruikt wordt. Talen zijn cultuurdragers. Mensen hebben recht op kunstuitingen in hun moedertaal.

De Nederlandse Gebarentaal wordt erkend als officiële natuurlijke taal in Nederland. Alle gezinsbegeleidingsdiensten voor gezinnen met dove kinderen zijn tweetalig. De dovenscholen zijn met financiering van het ministerie op weg tweetalige scholen te worden waarin ook de Nederlandse Gebarentaal wordt onderwezen en als voertaal wordt gebruikt. Er is een studierichting Nederlandse Gebarentaal op de Universiteit van Amsterdam, er is een HBOopleiding "Leraar/tolk Nederlandse Gebarentaal", er is een hechte dovengemeenschap. Alle mensen, die de Nederlandse Gebarentaal als moedertaal hebben of er op een andere manier mee te maken hebben, hebben toneel en poëzie in gebarentaal nodig.

Het Handtheater is de enige theatergroep die voorstellingen maakt in de Nederlandse Gebarentaal. Deze voorstellingen zijn zowel door doven als horenden te bezoeken en te volgen, gezien het feit dat de voorstellingen getolkt worden.

Laat het Handtheater bestaan!

Esther de Nobel
docent grammatica Nederlandse Gebarentaal
opleiding Leraar/tolk Nederlandse Gebarentaal
Hogeschool van Utrecht

Handtheater
P/a Bilderdijkkade 60
1053 VN Amsterdam

P.D. Oyserman
Saxen Weimarlaan 58-II
1075 CE Amsterdam
TT/FAX: 020-6700063
SMS:06 24 67 5663
joni@oyserman.nl

aan: staatssecretaris van der Ploeg.

Betreft: actie tegen afwijzing aanvraag subsidie door Raad van Cultuur.

Amsterdam, 8 juni 2000

Geachte heer vd Ploeg,

Het bestaan van Handtheater wordt bedreigd door het afwijzen van de structurele subsidie ondanks de belofte om de cultuuruitdraging van de Dovengemeenschap meer geldelijk te steunen.

Handtheater doet uitermate belangrijk werk door voorstellingen te geven over Gebarentaal en de rijke historie van de Dovengemeenschap. Op deze manier wordt er informatie verspreid in de horende gemeenschap over de subcultuur en ontstaat er meer begrip over hoe en waarom.

Indien Handtheater wordt opgeheven, valt er een belangrijke instelling weg die naamsbekendheid heeft kunnen opbouwen door intensieve samenwerkingen met horende theaterinstellingen. De Dovengemeenschap is een 'stem' kwijt die door de grote draagvlakte een grote bereik had. De informatieverstrekking en begrip, alsmede de unieke cultuur wordt beperkt en/of gaat verloren door het verdwijnen van de subsidie.

De voorstellingen die Handtheater met succes heeft geproduceerd, zijn voor Dove en Horende publiek toegankelijk. Dit om meer begrip te kweken bij horende mensen en dit om de cultuur uit te dragen waar Doven trots op zijn.

Binnen 2 jaar zou Nederlandse Gebarentaal officieel erkend worden in Nederland door de regering.

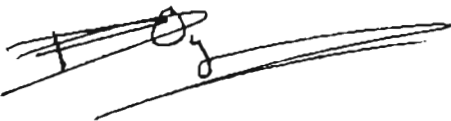
In deze kader is er een bedrag vrijgemaakt voor verschillende projecten die de erkenning verdienen en stimuleren.

Daarom dat ik het onbegrijpelijk vind dat de beslissing is gemaakt om de subsidie stop te zetten.

M.a.w. het komt bij mij over dat de regering de Nederlandse Gebarentaal niet op de prioriteitenlijst heeft staan en niet de gemaakte aanbevelingen in de boek 'Méér dan een gebaar', de rapport van de commissie Nederlandse Gebarentaal nakomt. (aanbeveling 21 en 22, blz 101-102.)

Joni Oyserman

3e jaars studente docent Nederlandse Gebarentaal Hbo te Utrecht.

72

Y.M. van der Pas
Klin. Psycholoog/psychotherapeut
Groot Blankenberg 39
1082 AC Amsterdam

Handtheater
P/a theater 't OOG
Bilderdijkkade 60
1053 VN Amsterdam

Betreft: Afwijzing subsidie

Amsterdam, 28 mei '00

Geachte leden van het Handtheater,

Wat een triest nieuws dat jullie verzoek om subsidie door het Ministerie van OC&W is afgewezen!

Onderstaand zal ik toelichten waarom ik dat triest vind.:

- Het Handtheater is naar mijn mening een vernieuwende theatergroep, die op creatieve wijze theater brengt voor een breed publiek. Met een breed publiek bedoel ik dus zowel horenden als doven. De thema's die het handtheater brengt zijn interessant voor velen, zoals bijvoorbeeld de producties: "Vincent & Theo" en "Versteend Verdriet". (Het gaat hier nadrukkelijk niet om een soort vormingstheater voor en door doven.)
- Theater uitgevoerd in de Nederlandse Gebarentaal is een verrijking voor de cultuur in Nederland in het algemeen. Nederlandse Gebarentaal is weliswaar de moedertaal van doven, maar dat neemt niet weg dat er bijvoorbeeld ook niet-doven zijn die NGT (redelijk) beheersen. NGT wordt niet voor niets ook onderwezen aan de Universiteit van Amsterdam.
- De wijze waarop het Handtheater haar producties uitvoert is zodanig dat ook mensen die zelf geen Gebarentaal bezigen, de voorstellingen kunnen volgen. Keer op keer heb ik zelf van horenden, die voor het eerst een voorstelling bezochten, gehoord dat zij het

indrukwekkend vonden om te zien hoe de Nederlandse Gebarentaal werd gebruikt zonder dat zij zich buitengesloten voelden.

- Mijn ervaring is ook dat horenden die een voorstelling van het Handtheater bezoeken, geïntrigeerd geraakt zijn door wat zij gezien hebben. Zij stellen hun beeldvorming over doven bij (doven zijn niet van die kneusjes, maar maken dus ook theater!) en dat is één van de effecten, die staatssecretaris van der Ploeg beoogt wanneer hij het erover heeft dat de cultuur vernieuwende impulsen nodig heeft van bijvoorbeeld minderheidsgroepen. Voorzover ik uit de media kan opmaken, staat van der Ploeg een ruim 'cultuur-begrip' voor ogen, niet alleen cultuur met een grote C, maar vernieuwend theater, zodat ook culturele minderheidsgroepen hun weg vinden naar het theater, actief en passief.
- Het Handtheater is een exponent van de Dovengemeenschap, zij maakt het begrip Dovencultuur zichtbaar zowel voor doven als voor horenden op een positieve wijze. Hoewel ik het Handtheater dus nadrukkelijk van belang vind voor een breed publiek, zou het voor de dovengemeenschap een groot verlies zijn, wanneer één van de podia, die voor hen makkelijk toegankelijk zijn, zou verdwijnen. Het is voor een horende makkelijker om te genieten van bijvoorbeeld het Handtheater, dan voor een dove om naar willekeurig welke andere voorstelling te gaan, die in gesproken Nederlands wordt uitgevoerd. Zonder tolk is voor doven het Nederlandse Theater ontoegankelijk. Kortom voor horenden is het Handtheater een luxe toevoeging voor doven is het een schaars artikel!
- Dat het Handtheater ambieert meer te zijn dan een theatergroep, die voorstellingen geeft, dat er ook veel energie wordt gestoken in educatieve projecten en scholenprojecten, is m.i. een goede zaak, gezien de grote onwetendheid van wat doofheid en doof-zijn inhoudt. Eén van de illustraties van deze onwetendheid kan b.v. gevonden worden in de motivatie waarmee jullie subsidie-verzoek is afgewezen. Zo adviseert de Raad voor Cultuur dat het Handtheater connecties zou moeten zoeken met theatervormen waarbij de taal een minder prominente positie inneemt. Met andere woorden, sluit je aan bij bijvoorbeeld een mime-groep! Ik vind dat een beledigend advies en erg kortzichtig, het komt mij bekend voor uit mijn eigen vakgebied. In de periode dat de geestelijke gezondheidszorg niet toegankelijk was voor doven werd ook wel geopperd dat er gezocht moest worden naar niet-talige therapie-vormen of dat er maar met tolken gewerkt moest worden. Waarom zou je, als er een taal is, in dit geval gebarentaal, die taal niet gebruiken? Het argument dat doven maar beter gesproken taal moeten leren of beter moeten leren spraak-afzien (liplezen voor de leek), gaat niet op, aangezien er een complete taal is. Doven zijn geen allochtonen, die maar Nederlands zouden moeten leren, doven zijn Nederlanders die een andere taal

gebruiken en hebben als moedertaal, het advies die taal dan maar wat minder te gebruiken vind ik stuitend. In de geestelijke gezondheidszorg voor doven is de situatie nog niet ideaal, maar de consensus is wel dat hulpverleners zich zouden moeten kunnen uiten in gebarentaal (zowel dove als horende hulpverleners), zodat de dove client zijn gedachten, gevoelens en problemen optimaal kan uiten - en laten behandelen-. Op Gallaudet University te Washington DC. USA, een universiteit voor doven, wordt terecht gezegd : "Doven kunnen alles, behalve horen.". Doven kunnen dus ook theatermaken en dat het Handtheater in deze een educatieve taak voor zichzelf ziet weggelegd is m.i. niet meer dan logisch.

- Theater 't OOG, het huistheater van het Handtheater, zou subsidie kunnen vragen en moeten krijgen om als cultureel ontmoetingscentrum te blijven fungeren.
- Wat de kwaliteit van het Handtheater betreft, vind ik het moeilijk om daar een zinnige uitspraak over te doen. Ik heb mij er in ieder geval nooit verveeld, de voorstellingen die ik gezien heb, vond ik boeiend, goed verzorgd, origineel. Ik bezoek ook wel eens horend-theater en ik kan niet zeggen dat ik dat nou altijd zo boeiend vind, soms is het ronduit chaotisch of saai en dat vind ik bij het Handtheater in ieder geval niet van de voorstellingen.

Kortom, gezien de geschiedenis van het Handtheater, de jarenlange inzet van vrijwilligers, het telkens opnieuw moeten zoeken naar project-subsidies - regelmatig met succes vanwege de inzet van de vrijwilligers- en alles wat hierboven staat, ben ik van mening dat jullie zeer terecht in beroep gaan tegen de afwijzing van het subsidie-verzoek. Belofte maakt schuld, ook al dateren de beloften om een stimulerend beleid te voeren ten aanzien van cultuuruitingen in de Nederlandse Gebarentaal al van 1997 en zijn zij gedaan door een andere staatssecretaris. Professioneel is het Handtheater ook, anders het Theater Instituut Nederland, haar niet zijn gelederen hebben opgenomen. Om die professionaliteit verder te ontwikkelen zou een structurele subsidie na al die jaren 'soebatten' juist rust geven en de ruimte om dat te doen.

Ik wens jullie veel succes nu en in de toekomst,

Drs. Yvette van der Pas

(voor wie het van belang vindt: horend).

L.S.

Ik vind het bestaan van Handtheater heel erg belangrijk. Als er geen gewone theaters zouden zijn zouden de horende mensen dat ook niet leuk vinden. De dovencultuur is erg belangrijk voor mij omdat ik daarin makkelijk kan communiceren.

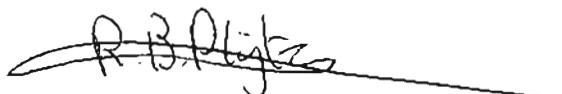
Ik zou het heel jammer vinden als Handtheater wordt opgeheven omdat ik zelf mee doe met het dansen en dit erg leuk vind. Ik vind Handtheater heel bijzonder om dat er geen ander theater is voor doven. De dovengemeenschap is heel klein. Als het Handtheater wordt opgeheven valt er een belangrijke gedeelte van de dovencultuur weg.

Ik heb Versteend Verdriet gezien en ik vond dat een prachtige voorstelling en ik kon begrijpen waar het over ging. Dit is erg belangrijk voor mij.

Ook horende mensen vinden Handtheater heel leuk. De horende mensen moeten echt komen kijken hoe bijzonder het is.

Door naar de voorstelling van Handtheater te komen kunnen de horende mensen meer begrip krijgen voor de doven. Bovendien dient theater voor iedereen te zijn; voor horende en hopelijk ook voor doven.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'R. Plijter', with a long horizontal line extending to the right.

R. Plijter (medewerker autoschadeherstelling)
Stuwstraat 392
2516 TW Den Haag

PontifeX advies

Albert Vijge tel: 020 423 6785
 Rapenburg 41 fax: 020 423 6787
 1011 TV Amsterdam mobil: 0624 1690 22
 email: albertvyge@hotmail.com

Amsterdam, 6 juni 2000

Geachte staatssecretaris,

Via deze weg wil ik mij aansluiten bij het protest van het Handtheater tegen het negatief advies van de Raad voor Cultuur inzake de aanvraag van structurele subsidie voor het kunstenplan 2001-2004. Behalve de feitelijke onjuistheden -zoals gesteld in de brief van mevrouw Julien d.d.18 mei 2000- ben ik van mening dat er nog andere argumenten zijn aan te voeren die pleiten voor het verstrekken van een structurele subsidie aan het Handtheater.

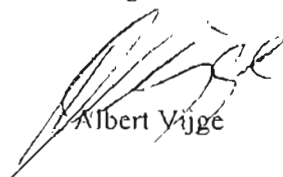
Iedereen die enigszins 'groene vingers' heeft weet dat een plant regelmatig dient te worden verpot om tot volle wasdom te kunnen komen. De afgelopen jaren heeft het Handtheater zich ontwikkeld van een klein stekje tot een plantje van formaat. Het is nu tijd geworden dit plantje een goede pot te gunnen zodat het verder kan uitgroeien tot een volwassen kamerplant waaraan prachtige bloemen zullen groeien.

Als voormalig adjunct directeur van het Voorzieningsfonds voor Kunstenaars ben ik nauw betrokken geweest bij het inrichten van de beroepsmatigheidstoetsing in het kader van de wik. Vanuit die positie heb ik gezien hoeveel het voor een kunstenaar betekent waardering te krijgen voor zijn/haar werk. Ik heb ook kunnen constateren dat stimulans en steun een conditio sine qua non is voor een verdere professionalisering van zowel de kunstenaar als het werk.

Zoals u wellicht weet kent het Verenigd Koninkrijk de organisatie SHAPE, een organisatie in de culturele sector die zich zeer specifiek profileert vanuit de dovensgemeenschap. De organisatie brengt ook het blad Deaf Arts UK uit. Deze organisatie kent een brede doelstelling en is met name gericht op stimulering, professionalisering en belangenbehartiging. Het ontbreekt aan een equivalent in Nederland. Hoewel ik hier niet wil pleiten voor het opzetten van een vergelijkbare organisatie ben ik wel van mening dat het tijd is voor de Nederlandse overheid cultuuruitingen en kunstproducties uit de dovensgemeenschap een adequate steun in de rug te geven.

Vanuit deze argumenten wil ik u derhalve verzoeken het advies van de Raad voor Cultuur naast u neer te leggen. Het wordt tijd dat de Nederlandse overheid zichzelf de kans gunt cultuuruitingen uit de dovensgemeenschap tot volle wasdom te laten komen.

Hoogachtend,

Albert Vijge

Proforma architectuur

telefoon/fax (020) 419 52 10
mobiel 06 - 53 69 22 70, semafoon 06 - 59 63 27 45

76

DENK
GEVOEL
PROBEER

Javakade 620, 1019 SG Amsterdam

Ministerie van OC en W,
t.a.v. de Staatssecretaris dr. F. van der Ploeg,
Postbus 2500,
2700 LZ Zoetermeer.

Uw kenmerk:
Ons kenmerk:
Datum: 5 juni 2000
Betreft:

(2 pagina's)

Geachte Heer van der Ploeg,

In het kader van het subsidievraagstuk ten behoeve van Handtheater, wil ik u gaarne mijn ervaringen noemen.

Twee jaar geleden, toen ik - als horende - voor het eerst kennis maakte met Handtheater was dit voor mij een eerste contact met de cultuur van dove mensen.

Hiervoor had ik eerlijk gezegd nooit vermoed ooit hiermee in contact te komen. Daarvoor kwam mij deze cultuur als te onbereikbaar over.

Wat mij trof was de directheid van de taal, die expressie tegelijkertijd is, welhaast nog meer als bij de louter gesproken taal.

Ik denk dat deze expressionele wereld van de dovencultuur mij (ons) veel kan leren over de wijze waarop wij onszelf kunnen uitdrukken.

Met name het simultaan vertolken van de gebaren door Handtheater in twee talen maakt het mogelijk je toegang tot deze cultuur te verschaffen, en hierdoor niet alleen kennis te nemen van de inhoud, doch tevens de gebruikte "stijlvormen" te herkennen.

Juist deze laatste notie betekent voor mij een enorme verrijking van mijn eigen cultuurbesef: namelijk die van het vergelijken en de uitwisseling met anderen.

Ooit heb ik - met anderen - een poging ondernomen een semiotiek van de architectonische produkten te schrijven om het begrip "architectuurtaal" te onderzoeken.

Vanuit een semiotische invalshoek is het des te interessanter om kennis te nemen van de omgang met betekenissen van anderen.

Wat mij het meest verraste is de poëzie van de taal: het vloeiend overgaan van gebaar in expressie en hiermee in vormen van theater.

Ik ben er van overtuigd dat verdere uitdieping van deze theatervorm betekenis zal hebben voor de ontwikkeling van de gebarentaal enerzijds, en anderzijds een positieve bijdrage kan leveren aan ons cultuurgoed, waar deze uiting tenslotte onderdeel van is.

Na het lezen van de beoordeling van de Raad voor Cultuur bevreemdt het mij dat de waarde van het huidige produkt van Handtheater - als eindresultaat voorgesteld - boven

Alle werkzaamheden worden uitgevoerd volgens de regelen der BNA/BNi.
Ingeschreven in het architectenregister onder nummers 1890202059 en 4890201020. BTW identificatienummer NL094122052801.

TEGEN
ZIEN
GELIJK

een meer permanent belang van de professionaliteit bij procesontwikkeling en integratie in de ons bekende cultuuruitingen gesteld wordt. Als docent vormgeving aan het Ribacs instituut voor architectuur te Rotterdam weet ik dat het beoordelen van een geïsoleerd produkt zo zijn beperkingen heeft.

Uw kenmerk:
Ons kenmerk:
Datum: 5 juni 2000
Betreft:

Ik ben van mening dat de wil tot professionaliteit en de stappen die Handtheater hiertoe in haar beleid onderneemt een institutionalisering van deze theatervorm nu reeds rechtvaardigt.

, pagina 2 van 2

Met de meeste hoogachting,

B. Alkemade,
architect.

ROTTERDAMS INSTITUUT VOOR
BOUWKUNDE, ARCHITECTUUR
CIVIELE TECHNIEK & STEDEBOUW

Ir. B. Alkemade
docent architectuur

G.J. de Jonghweg 4-6
3015 GG Rotterdam
Telefoon
(010) 241 48 50
Telefax
(010) 241 48 51

PRIVÉ
Telefoon
(020) 419 52 10
(06) 53 69 22 70
Telefax
(020) 419 52 10

PsyDoN

30 mei 2000

LD/LD

Afdeling doven en slechthorenden

Tel/Teksttel: (020) 5209 822

Fax: (020) 5209 768

Geachte mijnheer Van der Ploeg,

Met grote verbijstering hebben wij vernomen dat u geen subsidie verleent aan het Handtheater. Wij willen u vragen dit besluit te heroverwegen.

In onze 10 jarige ervaring als RIAGG voor doven hebben wij menigmaal contact gehad met het Handtheater.

Naast het noodzakelijk gebruik van de gebarentaal toont het Handtheater vaak de schoonheid en het plezier van de gebarentaal, aan doven zelf maar ook met name aan horenden.

Wij hebben Handtheater zien groeien van een kleine club tot een volwaardig theater met een eigen plek.

Voor onszelf en ook voor onze cliënten is het Handtheater vaak erg belangrijk te geweest. Dove en slechthorende cliënten vonden er een plek van herkenning en ontspanning in hun eigen taal. Dit geeft een goede ondersteuning aan hun geestelijke gezondheid. Ook onze horende hulpverleners en familieleden van doven vonden er een plek om te leren over de cultuur en taal van dove mensen waaronder dove cliënten.

Deze baanbrekende organisatie is gebaat bij structurele financiering en verdient uw steun.

Met vriendelijke groet,
mede namens medewerkers PsyDoN,

mevrouw. L. Doornkate,
psycholoog/psychotherapeut i.o..

Amsterdam, May 26th 2000

To all whom it may concern

I think the performances of Handtheater are interesting and important for hearing people because it brings hearing people into the deaf world and vice versa. Why would anyone think otherwise. It is important because there are many people who have a lot of interest in seeing deaf theatre. Besides that, anybody who wants to be involved artistically is interested. When deaf people are doing theatre it is interesting for the deaf and the hearing.

I think the performances have quality. It is nice to see people communicating with their hands, and visually, it is really interesting for me even while I do not speak sign language.

Artistically it is very interesting to see hands verbalize.

Of course Handtheater gives a contribution to the hearing culture. To question that is the same as asking can any theatre contribute to anybody and any culture.

I really do not understand why the Raad voor Cultuur thinks the performances from Handtheater do not have enough quality to be interesting for hearing people. Besides it sounds as if they will not give Handtheater the chance to mature. Handtheater is the only deaf theatre in Holland. How can you speak about the highest quality while there is nothing to compare it with. You cannot compare it with speaking theatre because speaking theatre has had a chance to develop for a thousand years and Handtheater, which is the only deaf theatre group in Holland, is only existing for ten years. To say that it has not got enough quality is a shame.

There are 15.000 deaf people in Holland, they say to me the existence of Handtheater is important. Although they are spread all over Holland, Amsterdam has the only theatre in Holland for them to come to, to explore this possibility. The existence of Handtheater and Theater 't OOG is very important and not only for deaf people but for everyone.

It is important to see that deaf people are part of our existence and our culture. If Theater 't OOG does not exist, deaf people can go to hearing theatres and understand nothing. To say that Theater 't OOG should not exist is denying deaf culture. That is very, very wrong.

It is very important all over the world that there is a place for deaf theatre, it is very important. We are not in the Stone Ages where deaf people were thrown on bonfires, and people thought they were possessed by devils and demons. So we do not have to burn them anymore, no we can bring them into the community.

They can show us that there is more to life than hearing nothing.

The Raad voor Cultuur said that they hope in the future Handtheater would use less text in their performances. To deny people their language is Stone Age. Sign language is a language like any other language, Spanish, English, or Dutch.

I am a musician, so I find it really interesting to play music for deaf people, even if they cannot hear the music they can feel a lot of things. And just the fact that deaf and hearing people are working together is really special.

I worked with this group before. At the Rapfestival we have done a rap piece, rap music which is quite modern music. Three mature gentlemen have done a rap piece in sign language and I played drums, I played rap rhythms underneath their song. I found it really interesting, I had to learn a little bit of the sign language to follow where they were in the songs. It was really exciting, and even although they could not hear anything that I had done, they thought it was fantastic being involved with the music. They were doing synchronised things and I had to synchronise the drums with the sign language, which was really difficult like any form of art is. This combination went down very well, the public could hear the music and could see a piece that was done by deaf people. For them to see that was fantastic. For me the highlight of the performance was the end, there was a full house completely silent, it was the noisiest joy I ever heard. After a while the public clapped their hands and whistled. The deaf people were waving their hands and smiling. It was ecstatic for me.

Alan Purves, "Gunga"
composer and musician

A handwritten signature in black ink that reads "Alan Purves". The signature is stylized and cursive.

Dordrecht, 4 juni 2000

Aan de staatssecretaris,

Ik vind juist heel goed doel als theater 't OOG een structurele subsidie krijgt van de Raad voor Cultuur, zodat Handtheater als fantasietoneel kunnen spelen waar de doven veel dingen herkenbaar en de horende kan zien hoe de doven in eigen wereld leven!

Bij gewoon toneelstuk gaat meestal over muziek waar mensen dansen of anderen met héél weinig gebarentaal en flauwe mimiek, daar kunnen de doven meestal niet volgen.

Zoals je goed begrijpt dat bij Handtheater juist meer gebarentaal en mimiek gebruikt en ook meer duidelijk dansen, lijkt op gebaren/mimiek dansend als er muziek bij is.

Dat wil toch niet zeggen dat de doven muziek wel verstaan kunnen! Ze kunnen de harde muziek wel voelen en eigen fantasie gebruiken met dansen.

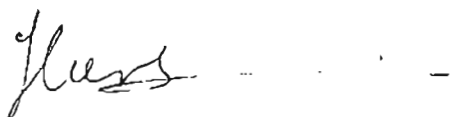
ALLES EIGEN CULTUUR! Dat is heel belangrijk voor ons zoals de buitenlanders met eigen cultuur, volksdans, taal, eten, manier etcetera. Dat geldt precies bij doven.

Ik vind dat Handtheater echt recht heeft dat de Raad voor Cultuur bij Handtheater moet langskomen en meer informeren. Dat hoort bij het werk en wetten van de Raad voor Cultuur(!)

Waarom noemen Handtheater 'Theater 't OOG' zo?

Omdat de doven VISUEEL meer nodig hebben.

De doven gebruiken alleen zien en voelen, dus niet horen. Besef dat echt!!!

Sorhab Rahimini
Iran, sinds 7 jaar in Nederland

ROB van REIJN

VONDELSTRAAT 15
1054GH AMSTERDAM
TEL: 020-6183158
FAX: 020-6833164
REK: ABN-AMRO: 43.93.94.916
i.n.v. ART & EDUCATION

Amsterdam juni 2000

Geachte Staatsecretaris

Als pantomimespeler vind ik het zeer belangrijk om lid te zijn van het Handtheater. De gebarentaal van het handtheater heeft een geheel eigen karakter, niet alleen voor de dovengemeenschap maar zeer boeiend voor ons horenden. Het Handtheater is niet te vergelijken met pantomime, maar draagt ook een eigen stempel in het theatergebeuren.

Ik pleit hierbij voor een structurele subsidie, dat deze theatertaal, deze theaterkunstvorm niet alleen mag uitgroeien voor doven, maar voor een zo breed mogelijk publiek. Geef het Handtheater een kans om zich verder te ontplooien met hun vele neven activiteiten zoals educatieve projecten, scholenprojecten en een cultureel ontmoetingscentrum.

STEUN HET HANDTHEATER

Rob van Reijn
Pantomimespeler
Vondelstraat 15
1054 GH Amsterdam
tel 020 6183158

Reactie op afwijzing subsidie

Met verbazing hebben wij, trouwe (horende) bezoekers van het Handtheater, kennis genomen van de afwijzing door de Raad van Cultuur van hun subsidieaanvraag.

Met verbazing en ontgoocheling, wetende dat zonder structurele financiële steun het praktisch onmogelijk is voor het Handtheater om hun activiteiten, op zo'n breed terrein, voort te zetten.

Theater in de Nederlandse gebarentaal is een absolute verrijking van het bestaande toneel: dat hier het woord niet gehoord maar gezien wordt is een aangrijpende gebeurtenis.

Voor horenden en doven is het Handtheater zeer belangrijk: ten eerste omdat hier het contact tussen horenden en doven geïntensiveerd wordt en ten tweede, omdat doven toneel, zoals het Handtheater dit brengt, van hoog expressief gehalte is.

Bestaande toneelstukken krijgen door de nieuwe voorstelling in gebarentaal een ongekende verdieping. Wij hebben de afgelopen jaren genoten van de voorstellingen en raakten bij verschillende diep onder de indruk.

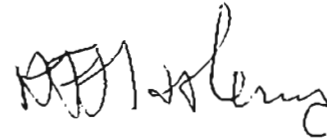
Het Handtheater heeft in de dovensamenleving velen in contact gebracht met podiumkunst, waar zij voordien volledig van verstoken zijn geweest. Het lijkt een onrechtvaardige zaak deze nieuwe mogelijkheid weg te nemen.

Zo'n theater aan zijn lot over te laten stuit ons tegen de borst.

Mevrouw drs. S.C. Rietberg,
Orthopedagoge bij het Advies- en BegeleidingsCentrum voor het Onderwijs
In Amsterdam (het ABC)

A.F. Harkema
Beeldend kunstenaar en leraar Tekenen aan het Montessori Lyceum
Te Amsterdam

Zeeburgerdijk 15 HS, 1093 SK Amsterdam

RUDOLF MEES INSTITUUT VSO

HEER BOKELWEG 260 - 3032 AD ROTTERDAM - TELEFOON 010 - 24 36 710 (TT 24 36 7 16) - TELEFAX 010 - 24 36 713

Rotterdam, 29 mei 2000

HANDTHEATER-directe contacten

Door Handtheater zijn er meer dan 100 leerlingen in geslaagd om hun zelfbewustzijn aanmerkelijk op te vijzelen. Door Handtheater hebben eenzame dove jongeren leren inzien dat je geen genoegen hoeft te nemen in onze rijke maatschappij met een ondergeschoven positie. Door Handtheater zijn de persoonlijke grenzen op gebied van emotie & humor van talloze leerlingen opgerekt. Door Handtheater zijn dove leerlingen met kunstuitingen in aanraking gekomen, die zij zonder Handtheater helemaal nooit zouden hebben leren kennen.

Zestig procent van de leerlingen is allochtoon. Tachtig procent van de leerlingen komt uit modale- en beneden-modale inkomenssituaties. Zestig procent komt uit grootstedelijke gebieden. Negentig procent behaalt een opleidingsniveau van LBO.

Horenden hebben bijna de hele wereld om op terug te vallen. Dove mensen kunnen naar de horenden een brug slaan door hen Handtheater aan te bieden. Handtheater is een van de belangrijkste pijlers van die brug. Nederlandse Gebarentaal kan wellicht door andere gezelschappen geleerd worden, maar "native signers", zoals Handtheater is, worden dat nooit.

Alle leerlingen, van nu en vroeger, vinden dat Handtheater kwaliteit heeft. Wie durft daar dan een andere maatlat langs te leggen?

Samenwerking verloopt vanzelf als je beiden dezelfde intenties hebt en dezelfde taal spreekt. Handtheater en Rudolf Mees Instituut hebben die twee punten gemeen. Scholenprojecten zijn van groot belang voor het huidige speciaal onderwijs aan doven. Het is triest als je ziet dat voor dat soort projecten altijd maar gepleurd moet worden om geld bij particuliere organisaties. Handtheater verdient een structurele subsidie, met daaraan gekoppelde vakmatige eisen, om continuïteit te kunnen leveren aan de dovencultuur, of die nou door horenden wordt verkend of door doven wordt beleefd.

Handtheater moet een onlosmakelijk onderdeel van de Nederlandse cultuur zijn, zonder te praten of dat voor doven of horenden is. Het is voor Nederlanders.

Op onze school kunt U komen inzien wat voor alleraardige projecten er in samenwerking met Handtheater zijn uitgevoerd. Als er belangstelling zou zijn voor wat we nog zouden willen ondernemen, moet er wel wat tijd gereserveerd worden.

Voor ons moet Handtheater blijven! Met subsidie graag, zeker van onze belastingcenten!

F.R.V. Landsbergen
directeur Voortgezet Speciaal Onderwijs

Handtheater

Van: Claire Saddleton <thegirls@beeb.net>
Aan: Handtheater <info@handtheater.nl>
Verzonden: vrijdag 2 juni 2000 23:02
Onderwerp: Re: Deaf Theatre

I am a hearing actress, I have worked for the past ten years in schools and community theatre. I have worked for integrated deaf and hearing audiences. I believe in access to the Arts for all.

Claire

-----Original Message-----

From: Handtheater <info@handtheater.nl>
To: Claire Saddleton <thegirls@beeb.net>
Date: 31 May 2000 19:02
Subject: Re: Deaf Theatre

Dear Claire,

Thank you very much for your support. Can you give us some more information about yourself? Are you hearing or deaf? Are you performing in deaf theatre? What is your profession? Etc. I hope you don't mind to answer my questions.

Thanks again!

Mieke Julien.

Handtheater
p/a Theater 't OOG
Bilderdijkkade 60
1053 VN Amsterdam
tt/f 020 689 56 57
t 020 412 38 21
www.handtheater.nl
e-mail info@handtheater.nl

----- Oorspronkelijk bericht -----

Van: Claire Saddleton
Aan: info@handtheater.nl
Verzonden: woensdag 31 mei 2000 19:45
Onderwerp: Deaf Theatre

Just writing to support your work and hope that you are given the respect you are due.

Claire Saddleton
London

Handtheater
p/a Theater 't OOG
Bilderdijkkade 60
1053 VN Amsterdam

Amsterdam, 10 juni 2000

Betreft adhesie-verzoek Handtheater ter ondersteuning van de aanvraag structurele subsidie periode 2001-2004 bij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

L.S.

Handtheater is niet zomaar een groep doventheatermakers, Handtheater is ' leven en theatermaken inéén ' met als doel de kloof tussen de horende en dovenwereld te verkleinen en zo-mogelijk te overbruggen.

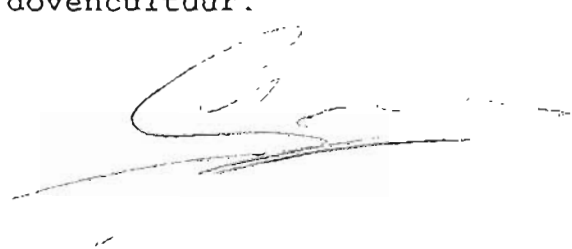
Twee jaar geleden kwam ik door verfilming van een productie van het Handtheater in contact met de dovenwereld. Ik leerde een gedreven groep mensen kennen die in staat waren op een bijzondere manier iets voelbaar te maken van een wereld die mij onbekend was. De inzet en de kracht waarmee gewerkt werd heeft mij duidelijk gemaakt dat het voor het Handtheater van levensbelang is dmv theater in contact te komen met de dove én de horende wereld. Voorstellingen als ' De man, de stad en het boek ' ' Theo en Vincent ' en ' Versteend verdriet ' getuigen van dit streven en zijn daarom zo belangrijk.

De essentie van de gevoelswereld van de dove tastbaar maken. Het is een streven waar door het Handtheater met alle mogelijke middelen naar gezocht wordt en dat ook voor horenden zo belangrijk is kennis van te nemen en te ondergaan.

Niet alleen als theatergezelschap heeft Handtheater bestaansrecht, ook als ontmoetingsplaats voor doven én horenden neemt het gezelschap binnen Europa een unieke plaats in. Om als horende meer te begrijpen van de dovenwereld is het van groot belang onder doven te verkeren.

Ik ben ervan overtuigd dat Handtheater in de toekomst, door een optimaal gebruik van non-verbale middelen in het theater, een nog grotere zeggingskracht zal weten te bereiken en dat door gebruik van audio visuele middelen een breder publiek kennis kan nemen van de dovencultuur.

Cees Samsom
Free-lance cameraman

Handtheater
Bilderdijkkade 60
1053 VN Amsterdam

Amsterdam, 6 Juni 2000

Geachte Mevrouw, Meneer,

Ik kwam voor het eerst met Handtheater in aanraking bij een voorstelling in de Balie over poëzie. Mijn kennis van NGT was nihil, maar ik raakte in de ban door de betovering die van de gebaren uitging. De 3-dimensionaliteit van de taal sprak mij zeer aan. Ik was in die tijd bezig mij als professionele fotograaf te vestigen en het leek mij een grote uitdaging om de voorstellingen die volgden van Handtheater vast te leggen in foto's.

Deze uitdaging bestaat vooral uit het vastleggen van het juiste moment, met andere woorden, uit de stroom van gebaren net het ene meest voor zichzelf sprekende gebaar vast te leggen. Dat dit vele malen gelukt is, blijkt wel uit het enorme aantal foto's die geplaatst zijn in diverse tijdschriften en publicaties en waarvan er tientallen te zien zijn op de website van Handtheater.

De voorstellingen van Handtheater vind ik heel boeiend vanwege de versmelting van diverse disciplines, spel, beweging, gebarentaal, vormgeving etc.

De kracht van de voorstellingen komt voort uit een combinatie van functionaliteit en vorm, die van een weloverwogen en ogenschijnlijke simpele doeltreffendheid getuigen. Theater staat los van een taal en heeft veel meer te maken met een belevingswereld waar je als kijker in meegenomen wordt.

In het huidige theaterbestand is er geen groep die speelt in NGT. Dat Handtheater uitgesloten wordt van structurele subsidie vind ik een zeer slechte en onoverwogen keuze.

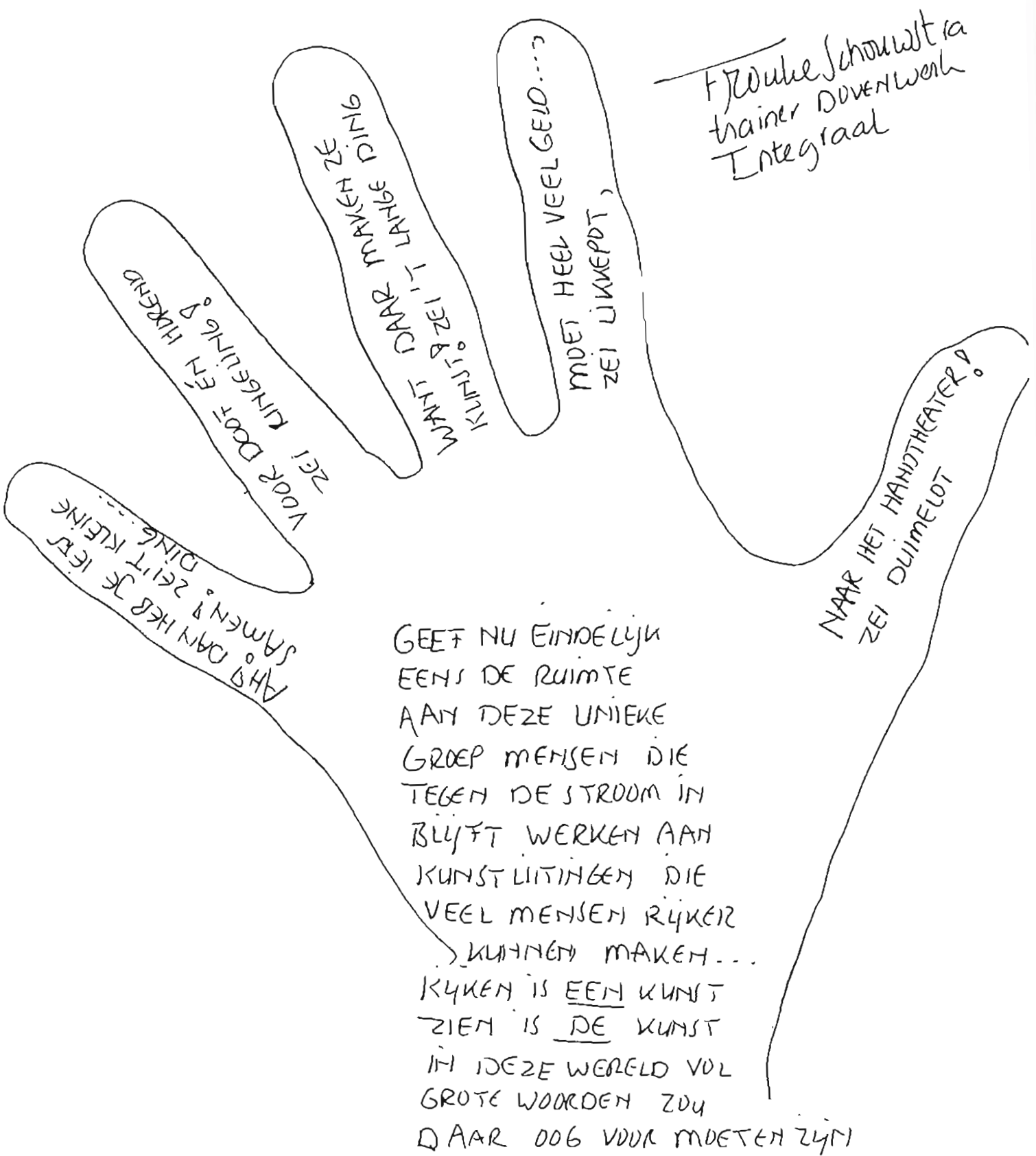
met vriendelijke groet,

Syll Schaap

MIJN HAND VOOR HET HANDTHEATER

gewoon op deze manier omdat ik geen andere
manier weet.... moesten er niet zoiets als "nieuwe afspraken"
komen in onze samenleving? Precies! HOOG TIJD VOOR HET
SUBTIELE, VOOR EINDLIJK EENS GOED KIJKEN EN.... ZIEN!

Frouke Schouwstra
trainer Dovenwerk
Integraal

GEEF NU EINDLIJK
EENS DE RUIMTE
AAN DEZE UNIEKE
GROEP MENSEN DIE
TEGEN DE STROOM IN
BLIJFT WERKEN AAN
KUNSTLIJNEN DIE
VEEL MENSEN RIJKER
KUNNEN MAKEN...
KIJKEN IS EEN KUNST
ZIEN IS DE KUNST
IN DEZE WERELD VOL
GROTE WOORDEN ZOU
DAAR DOG VOOR MOETEN ZIJN

NAAR HET HANDTHEATER?
ZEI DUIMELOT

Veenendaal, 4 juni 2000

Aan de staatssecretaris,

Ik kom uit Iran, al sinds zes jaar verblijf ik in Holland. Toen ik naar theater aan het zoeken was, maar alle theater voor de horenden is niet geschikt voor me vanwege moeilijke communicatie.

Ik kan wel Nederlands spreken, maar met gebarentaal nodig. Maar muziek kan ik niet verstaan en volgen.

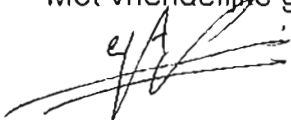
Ik wilde juist speciaal theater die voor doven bedoeld is. Uiteindelijk ongeveer een jaar geleden werd ik gevraagd door theater 't OOG in Amsterdam dankzij iemand met wie ik samen in de disco had gedanst. Zij vond mij zo goed, vandaar.

Toen ik bij theater 't OOG eerst wilde bekijken of het wel leuk voor me zou zijn. Daar voel ik me echt gemak en veel makkelijker communiceren. Daar ben ik ook veel bewust van.

Ik kan voorbeeld geven waarom een speciaal theater voor doven echt nodig is. Ik was op 12 mei bij de voorstelling "Versteend Verdriet" over de tweede wereldoorlog. Een dove man vertelde een hele verhaal vanuit een boek van zijn moeder die alles in tweede wereldoorlog had meegemaakt. Ik kon echt indruk voor gevoelens! Dat is wel belangrijk voor doven die uit gevoelens met toneelspelen, dans en gebaren (vertellen). Daar hebben de doven ook recht op!

Ik vond 't maar zo prachtig. Voor andere doven ook zo. Dus hoop ik van harte dat Handtheater in theater 't OOG recht zal krijgen op een structurele subsidie zodat we eigen cultuuruitgevoelens laten zien.

Met vriendelijke groeten,

Ali Akbar Shafiee
performer in de voorstelling 'O Amor Natural'

Handtheater

88

Van: SilentView <silent.view@talk21.com>
Aan: <info@handtheater.nl>
Verzonden: woensdag 31 mei 2000 15:41
Onderwerp: Our best wishes from Silentview

Hi to all at Handtheater

We at Silentview heard about your predicament from Barry Avison via DEAF-UK. We are a Deaf video production group based in Liverpool at the Deaf Centre. Also at the Centre is MerseySign, a community Deaf theatre group, and we all wish to offer our best wishes and the hope that Handtheater gets the support they deserve. Deaf theatre is a valuable art form and it's time it received due recognition!

Barry Kirwan

Aan Handtheater
Amsterdam

Amsterdam, 4 juni 2000

Beste medewerkers van Handtheater en theater 't Oog

Na het openen van jullie website las ik tot mijn stomme verbazing dat jullie verzoek tot structurele subsidie is afgewezen. Ik hoop dat jullie mijn reactie nog op tijd ontvangen want ik wil graag bijdragen aan jullie protest hiertegen.

Sinds een jaar volg ik de opleiding tolk NGT in Utrecht en via de voorstelling 'Versteend verdriet' ben ik in aanraking gekomen met jullie theater. Ik was volkomen verrast door de professionaliteit van zowel het gebouw als de voorstelling. Ik ben zelf theatermaker en ben de afgelopen 10 jaar werkzaam bij het reizend theater-festival 'de Parade' waar ik samen met Marielle Tromp 'de Levende Jukebox' vorm. Ik heb veel voorstellingen gemaakt en gezien en mijn eerste reactie na de voorstelling in jullie theater was dan ook waarom ik hier nog niet eerder van gehoord had. Ik begrijp dat de Dovengemeenschap een emancipatieproces doormaakt en bezig is zich meer te profileren. Mijn mening is dat de voorstelling 'Versteend verdriet' een grotere landelijke bekendheid verdient. Ik begrijp dat de laatste tijd het Handtheater meer naar buiten treedt en werkt aan een grotere toegankelijkheid voor doven en horenden door meer publiciteit aan hun bestaan en voorstellingen te geven. Een hele goede ontwikkeling.

De laatste tijd begint ook in de politiek het belang van de Dovencultuur en de Nederlandse Gebarentaal door te dringen. Dit merk ik aan het belang van de opleiding tolk/ docent NGT in Utrecht, de getolkte televisie-journaals, het televisiespotje voor de Euro in NGT, de kinderfilm-video's voorzien van een tolk NGT en waarschijnlijk vergeet ik nog wat voorbeelden. Het is een begin want wat loopt Nederland achter als je het vergelijkt met andere landen zoals Amerika of Japan. Maar toch allemaal erg positief. Daarom is mijn verbazing en verontwaardiging dan ook zo groot als ik verneem dat de politiek aan de ene kant de NGT steunt en aan de andere kant, zoals bij het voortbestaan van theater 't OOG, dit wel waardeert maar niet financieel wil steunen. Dit is in tegenspraak met elkaar en werkt niet bevorderend voor de erkenning van de NGT als moedertaal en het bestaan van de Dovencultuur. Bovendien wordt op deze manier de financiële steun die er wel is voor de ontwikkeling van de NGT ontkracht.

Naast het geven van voorstellingen heeft theater 't OOG nog meerdere functies. Het verzorgt educatieve projecten, scholenprojecten, opleiding podiumkunsten en heeft ook nog een belangrijke functie als cultureel ontmoetingscentrum. Als theatervoorziening is het als ik het goed begrijp de enige in Nederland!!!

Door hen structureel financieel te steunen kunnen zij ook de mogelijkheden via reclame, pers, affiches, documentatie e.d. ten volle benutten om dit theater naast een cultureel

belang voor doven ook nog meer voor horende bezoekers toegankelijk te maken. Als de bestuursleden die de subsidie voor Podiumkunsten moeten verdelen op zijn minst eens de moeite namen om de website te openen van het Handtheater zouden ze bij het blokje actueel kunnen vernemen welke interessante voorstellingen en activiteiten er op stapel staan voor zowel doven als horenden. De onderwerpen of thema's die ten grondslag liggen aan de diverse projecten zijn van universele aard en spreken zowel doven als horenden aan.

Kortom: Wanneer het Handtheater en theater 't OOG geen subsidie krijgen spreekt de politiek zichzelf tegen. Hoe kun je een grote groep Nederlanders, die vanwege het feit dat ze doof zijn, voorheen altijd gediceerd zijn vanuit een horende samenleving en politiek en nu door de erkenning van de eigen taal, de NGT, en cultuur de kans krijgen een emancipatieproces door te maken, hun theater en cultureel ontmoetingscentrum onthouden.

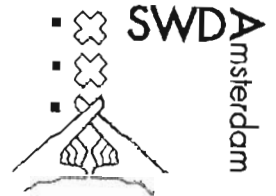
Aan jullie allen van theater 't OOG zou ik willen zeggen: 'Hou vol, vecht door en blijf vooral zulke waardevolle voorstellingen maken en zulke belangrijke projecten opzetten. Ik weet uit ervaring dat de aanhouder wint en dat de ontwikkeling die er gaande is, wat de NGT en de Dovencultuur betreft, toch niet te stuiten is. Mochten jullie dit jaar toch geen subsidie krijgen dan blijven de provincie Noord Holland, de gemeente Amsterdam e.d. ook nog mogelijke subsidiegevers en al is dat financieel niet voldoende, ik weet zeker dat als jullie de kracht op kunnen brengen om toch door te gaan, jullie de komende jaren recht krijgen op structurele subsidie. Als ik jullie op wat voor manier dan ook van dienst kan zijn, laat het me weten.

vriendelijke groet,

Marianne van der Staay

Binnenkadijk 151
1018 ZE Amsterdam
staay@hetnet.nl

Aan de Raad van Cultuur

Stichting Welzijn Doven
Amsterdam e.o.

Amsterdam 4 juni 2000

90

Geachte heren,

Met verbijstering hebben we moeten vernemen dat de subsidie voor het Handtheater niet gehonoreerd kan worden, ondanks de uitgesproken waardering aan de kant van de Raad van Cultuur.

De Nederlandse Gebarentaal, als moedertaal van doven, wordt volgend jaar erkend door de overheid. Deze ontwikkeling zorgt ervoor dat de aanmeldingen van horenden die een gebarencursus willen volgen in het dovenontmoetingscentrum te Amsterdam enorm is toegenomen. Hiermee wordt de toegankelijkheid van theater in gebarentaal vergroot voor horenden.

Het Handtheater is niet alleen voor doven bedoeld, maar ook voor horenden.

Alle doven, die ook belasting betalen, hebben recht op culturele kunstuitingen in de Nederlandse Gebarentaal.

Wij vinden het ten onrechte dat de subsidie aan het Handtheater is afgewezen. Hierbij benadrukken we dat uw advies aan het ministerie van OC en W herzien moet worden.

Hoogachtend,

Namens het bestuur van Stichting Welzijn Doven Amsterdam e.o.

STICHTING WELZIJN DOVEN DRENTHE

Handtheater
p/a Theater 't OOG
Bilderdijskade 60
1053 VN AMSTERDAM.

Postbus 2072
7900 BB HOOGEVEEN
tel/tt 0528-287673
fax 0528-287674

3 juni 2000

Beste mensen van het handtheater,

Met verbazing lazen we uw brief, de afwijzing van structurele subsidie en de reden van deze afwijzing door de Raad van cultuur.

Wij kunnen ons dit moeilijk voorstellen, immers aan de ene kant spreekt de raad zijn waardering uit en hoopt dat Handtheater zich verder zal ontwikkelen terwijl in dat zelfde schrijven subsidie wordt afgewezen. Ontwikkeling is op deze manier bij voorbaat al kansloos.

Wij vinden het bestaan van Handtheater heel belangrijk voor de dovencultuur omdat het theater maakt in een voor doven begrijpelijke taal en op deze manier ook horenden kennis kunnen maken met deze taal en de vorm van uitingen (mimiek, lichaamsbewegingen)

Als stichting mochten wij enkele malen gebruik maken van diensten van Handtheater met uitvoering van enkele theaterstukken in Nederlandsen Gebarentaal.

Hierbij waren ook veel horenden aanwezig welke na afloop hun waardering uitspraken over wat ze gezien hadden. Door middel van een stemtolk konden ze alles goed volgen, maar bij enkele stukjes zagen ze de stemtolk als iets storends, omdat de uitbeelding, het gebaar, de mimiek van de dove speler(s) al genoeg zei.

Handtheater houdt zich ook bezig met cursussen, informatieverschaffing, scholenprojecten en educatie. Dit levert ook een belangrijke bijdrage aan de horende samenleving over hun kennis van dovencultuur.

SWDD is van mening dat er binnen de Nederlandsche samenleving en binnen het totale toneelbeeld zeker plaats gemaakt moet worden voor doventheater. Want toneel en theater bestrijken samen een heel groot gebied, en het publiek heeft hierdoor mogelijkheden tot keus.

Projectsubsidie zoals omschreven in de nota van de Raad van Cultuur zal niet voldoende zijn voor het instandhouden van Handtheater.

SWDD zou het bijzonder op prijs stellen indien de Raad voor Cultuur haar standpunt zou herzien en Handtheater blijvend structurele subsidie verleend.

Met vriendelijke groet,
Johan Huisjes, secretaris SWDD.

Talking Hands

MINDY BROWN
GERDINAND WAGENAAR

Ingenhouszplein 10, 2522 BA Den Haag, the Netherlands

Phone + Fax: +31654 983 119

E-mail: talkinghands@deafnation.com

Den Haag, 4 juni 2000,

L.S.,

Met deze brief wil Talking Hands de inspanningen die het Handtheater levert ter verkrijging van structurele subsidie volledig ondersteunen.

Het Nederlandse toneelbestel is niet volledig zonder dat er theater kan worden gemaakt in de Nederlandse Gebarentaal. De Raad zou wellicht te rade kunnen gaan bij haar Zweedse evenknie, waar het Tyst-theater al sinds de jaren zeventig een volwaardig deel uitmaakt van het Zweedse Nationale Toneel (Riksteatern), en het Zweedse toneelbestel in mei 2000 vertegenwoordigde tijdens het Scandinavisch Cultuurfestival in Zuid-Korea.

Het belang van theater in Gebarentaal ligt ons inziens niet alleen in de functie binnen de Nederlandse dovensamenleving, maar ook en vooral in het feit dat er in de Nederlandse Gebarentaal professioneel Theater wordt gemaakt.

Het belang hiervan overstijgt de Nederlandse grenzen: ook in het buitenland wordt het kwaliteitsniveau van het Handtheater als lichtend voorbeeld gezien binnen de Europese gebarentaaltheatergemeenschap.

Het is voor Talking Hands vanzelfsprekend dat het belang van theater in (in dit geval de Nederlandse) gebarentaal niet alleen een belang is voor dove mensen en hun kinderen (voor wie de Nederlandse Gebarentaal ook de eerste taal is).

Het Handtheater speelt de rol die elk professioneel theater in elke taal speelt, wij nemen aan dat de Raad zich daarvan een voorstelling heeft gevormd op basis van de rol die zij het Nederlands toneelbestel als geheel toebedeelt.

Helaas ontbreekt het ons momenteel aan de tijdsruimte (4 uur in Nederland, tussen het bijwonen van een Europees gebarentaaltheater-congres in Finland en het volgen van een intensieve cursus Tolken in het Theater aan de Juilliard School in New York door) om onze professionele en persoonlijke verontwaardiging en verontrusting over zowel de kwaliteit van de argumenten als het uiteindelijke besluit van de Raad van Cultuur bedachtzaam onder woorden te brengen, en zowel de rol als de kwaliteit van het Handtheater uitgebreider te beschrijven. Dit spijt ons zeer, omdat het besluit van de Raad simpelweg gelijkstaat aan de ontkenning van de structurele noodzaak van toneel in een van de nationale talen.

Als zij dit inderdaad meent te kunnen veroorloven, verspeelt zij hiermee uiteraard haar bestaansrecht.

Hoogachtend,

Gerdinand Wagenaar
Mindy Brown

Mijn mening over handtheater

Onlangs bereikte mij het bericht dat de Raad voor Cultuur de (structurele) subsidieaanvraag van het 'Handtheater' heeft afgewezen. Een zeer vreemde beslissing naar mijn mening.

Handtheater heeft de afgelopen jaren diverse projecten en voorstellingen van hoge kwaliteit uitgevoerd. Als daar nu een einde aan zou komen, zou ik dat niet alleen betreuren, maar zelfs mijn vertrouwen in het ministerie schaden. Een geval van kortzichtigheid.

In Nederland zijn circa 1,3 miljoen mensen die niet alles kunnen horen. Dat is dus ongeveer 1 op de 12 mensen, een deel daarvan gebruikt de Nederlandse Gebarentaal als eerste voertaal. Gebarentaal is een echte taal met een eigen grammatica en gebarenschat.

Doven lopen altijd tegen communicatieproblemen aan. Bovendien komen doven veel onbegrip over hun doofheid tegen. Zo kunnen doven makkelijk in een isolement terecht komen. Doven hebben recht op een eigen plaats in de maatschappij en recht op toegang tot de samenleving. Om als volwaardige burgers mee te kunnen doen, is een aantal voorzieningen nodig zoals tweetalig onderwijs, doventolken, hulpmiddelen en ondertiteling.

Ook Handtheater valt onder deze voorzieningen, want als ik een avondje theater wil, is er voor mij een zeer beperkt aanbod.

De voorstellingen van Handtheater zijn zeer divers. En bovendien spelen ze in op de actualiteit (maatschappelijke items). De voorstellingen 'Theo en Vincent' en 'Versteend verdriet' zijn daar een recent voorbeeld van. De eerste voertaal is NGT, maar alle voorstellingen worden simultaan ook nog eens vertaald in gesproken Nederlands. De voorstellingen zijn dus toegankelijk voor een breed publiek. Bovendien kunnen de (horende) bezoekers kennismaken met de Nederlandse Gebarentaal. Handtheater draagt bij aan een positieve beeldvorming van de doven in Nederland. Mede dankzij hen worden doven niet langer gezien als dove 'dorpsgekken', maar wordt ons de kans geboden om volwaardig mee te doen aan de samenleving.

Indien De Raad voor Cultuur van mening is dat Handtheater niet in aanmerking komt voor een structurele subsidie, maken zij een ernstige inschattingsfout. De beslissing doet afbreuk aan het kleine stukje recht en voorzieningen die wij, dove burgers de afgelopen decennia hebben opgebouwd.

Pascal Ursinus, doof
24 jaar, Internet specialist

Voorschoten, 18 juni 2000.

Betreft . subsidiëring van het Handtheater

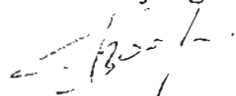
Geachte mevrouw, mijnheer,

De vereniging Ouders van Dove Kinderen te Zoetermeer is van mening dat een structurele subsidiëring van het Handtheater noodzakelijk is om haar unieke positie te consolideren. Momenteel is het Handtheater het enige gezelschap in Nederland dat in staat is om kwalitatieve producties in de Nederlandse Gebarentaal te brengen die eveneens toegankelijk zijn voor horenden. Gezien de inspanningen die de overheid doet om de Dovencultuur te stimuleren, bijvoorbeeld : officiële erkenning van de NGT, getolkte ochtendjournaals ...enz., lijkt het ons beleidsmatig contraproductief om het voortbestaan van het Handtheater te hypothekeren. Voor Dove kinderen en jongeren is het Handtheater onmisbaar als uiting van hun culturele identiteit. De creatieve en artistieke rijkdom van de Dovencultuur krijgt gestalte in de producties en de verschillende educatieve -en scholenprojecten die alleen door het Handtheater ontwikkeld worden

Wij geloven dat het stellig niet de bedoeling is van de overheid om de ontwikkelingskansen voor (jonge) Dove kinderen in deze optiek te beknotten. In de nabije toekomst zien wij trouwens een grotere rol weggelegd voor het Handtheater om door bijvoorbeeld jaarlijkse workshops een continue bijdrage te leveren aan de culturele ontplooiing van Dove jongeren. Voor horende kinderen is een bezoek aan het theater een vanzelfsprekendheid en is er bovendien een overgrote keuze en aanbod. Voor Dove kinderen is het Handtheater het enige gezelschap dat volledig toegankelijk is. Indien deze mogelijkheid wegvalt, zou dat een vreselijke lacune zijn die voor ons als ouders onbegrijpelijk en onbetamelijk is

Wij vertrouwen erop dat de overheid voldoende financiële ruimte creëert die toekomstige kunstproducties in de Nederlandse Gebarentaal mogelijk maakt, opdat de uitbouw van een professioneel Doventheater in Nederland een verworvenheid wordt voor huidige en toekomstige generaties

Met vriendelijke groeten,

Het bestuur van de Vereniging Ouders van Dove Kinderen te Zoetermeer.

P/a Secretariaat

De Savornin Lohmanplantsoen 57

2253 VN Voorschoten

Bea Visser,
Obrechtstraat 381,
8031 AX Zwolle
TT+Faxnr. 038-4543588

AAN:
Staatssecretaris Van der Ploeg.
Zwolle, 9 juni 2000.

Geachte heer Van der Ploeg,

Het bestaan van Handtheater is zeer belangrijk voor de dovensgemeenschap en de dovencultuur, omdat wij (doven) daarin thuisvoelen in onze gebarentaal en vinden daarin ook eigen dovencultuur.

Het zou mij ten eerste betreuren als Handtheater moet worden opgeheven, omdat wij dan nergens anders onze dovencultuur kunnen vinden en dat wij ons niet thuisvoelen in de horende theaterleven. Wij begrijpen daar niet veel van.

De voorstellingen en projecten van Handtheater van de afgelopen tijd zijn zeer goed en zijn ook zeer goed georganiseerd. Hierin kunnen wij ons spiegelen zoals wij zijn. Daarin vinden wij onze dovencultuur en kunnen daarin ook luten.

De voorstellingen van Handtheater zijn niet alleen voor de doven bestemd. Deze is ook erg belangrijk voor de horenden, zodat zij ons beter kunnen begrijpen en dat niet alleen, maar ook dat wij doven de horenden beter kunnen begrijpen en dat betekent dat de twee werelden dichter bij elkaar komen te staan. De doven zijn geboren in de horende wereld en wij hebben horende familie. De doven werken in de horende maatschappij, dus wij hebben horende collega's. Doven leven in de horende wereld, wij hebben horende burens, enz. enz.

Doven hebben onderwijs genoten in de dovenscholen en daardoor zijn wij niet goed bekend wat de horenden betreft. Na het verlaten van het dovenonderwijs komen wij allen in de horende wereld. Het is ook belangrijk dat wij af en toe in de dovenwereld terecht kunnen komen om onze eigen ervaringen uit te wisselen en elkaar te steunen.

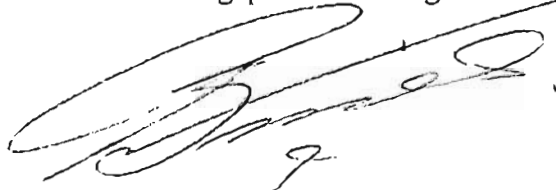
Handtheater is ook erg belangrijk voor de horende wereld (soort voorlichting) zodat de horenden ons beter kunnen begrijpen en zich kunnen verplaatsen in de dovenwereld om te kijken hoe het is om daarin te leven. Andersom is ook het geval.

GEEF ONS KANS OM VERDER TE KUNNEN BOUWEN AAN HET BESTAAN VAN HANDTHEATER. DAT IS BROODNODIG, ANDERS VOELEN WIJ ONS MEER DAN OOIIT GEHANDICAPT.

Bedankt voor uw aandacht in dezen!

Met vriendelijke groeten,

Bea Visser, bestuurslid van ROZE GEBAAR
gepensioneerde gemeenteambtenaar.

c/o Marco Lipski
 Pinnasberg 35
 D - 20359 Hamburg
 Fax: +49 40 319 37 33

E-Mail: Marco.Lipski@jan-lang.uni-hamburg.de

Künstlerischer Leiter/Leitung

Visuelles Theater Hamburg e.V.

- Komitee des Deutschen Gehörlosentheaters

- Vorstand Fachausschuß Kultur

des Deutschen Gehörlosen Bundes

- Mitarbeiter im Institut für Deutsche

Gebärdensprachforschung/ Universität Hamburg

Visuelles Theater Hamburg

An: Mitglieder des Parlaments/ Gehörlosenverbände und Organisationen/ Verbundene Organisationen des „Handtheater“/ das hörende, sowie das gehörlose Publikum/ Presse und Medien

Betr.: Förderung des „Handtheater“/ Theater t OOG – John van Gelder/ Jean Couprie(Amsterdam/NL)

Sehr geehrte Damen und Herren,

die Arbeiten des „Handtheater“, sowie von John van Gelder und Jean Couprie, sind unserer Gehörlosen- und Gebärdensprachgemeinschaft, seit Jahren, hier im Deutschen Raum wohl bekannt. Sie gehören zu den wenigen und professionell arbeitenden Gebärdensprachtheatergruppen, nicht nur hier in Europa, sondern auf der ganzen Welt! Die intensive Recherche, Materie und Auswahl für ihre Theaterinszenierungen, die perfekt kombinierte Lichttechnik und das, oft wie ein „Ölgemälde“ gestaltete, Bühnenbild grenzen nahezu an Perfektion. Ihre Darbietungen sind stets einmalig und gerade zu „undefinierbar“. Der Name „Handtheater“ steht für Schauspiel- und Gebärdensprachperformance, auf aller höchstem Niveau!

Doch das wirkliche Geheimnis ihrer Kunstform ist die Gebärdensprache! Die Gebärdensprache ist eine vollwertige Sprache mit ihrer eigenen Grammatik und Sprachsysteme! Blickt man zurück in die Vergangenheit, findet man folgendes: So lange man denken kann, wurden Gehörlose und ihre Gebärdensprache, auf der ganzen Welt, diskriminiert (von den Nazis sogar sterilisiert!) oder gar „verboten“! Jetzt, in der Zeit wo das neue Jahrtausend begonnen hat, ist die Zeit des „Aufbruchs“! Gehörlose in aller Welt verfolgen das gleiche Ziel: Öffentlichkeitsarbeit für die Gebärdensprache, ihre staatlichen Anerkennungen und somit auch „unsere“ und die des Künstlerdaseins! Hierbei ist das „Handtheater“ die Leitfigur und Wegbereiter für alle Gehörlose im Niederländischem Raum. Kurz: Der unermüdliche „Kampf“ und die unvergleichbare Öffentlichkeitsarbeit, des „Handtheaters“ ist für unsere Kulturgemeinschaft unverzichtbar!

Zum breiten Publikum des „Handtheaters“, John van Gelders, Jean Coupries und ihren Mitarbeitern, gehören bis zu 70 % Hörende an. „Wie ist das möglich?“ Fragen Sie sich jetzt! „Wie wollen Hörende denn die Gebärdensprache verstehen!?“ Jedoch sind die Antworten darauf ganz einfach: Die vom „Handtheater“ interpretierten Stücke sind in den verschiedensten Kunstformen, wie z.B. mit Körpersprache, Tanz, Choreographie, Lautsprachdolmetscher oder mit hörenden Schauspielern in Nebenrollen besetzt, so das immer eine Kunstform entsteht, die alle Zuschauer „verstehen“ und jegliche Aussage sie „berührt“. Diese Art Kunstform ist es einmalig in der Niederlande und verbindet somit die überregionale Zusammenarbeiten zwischen Gebärdensprach – Ensembles aus aller Welt, wie z.B. unserem „Das Visuelle Theater Hamburg“(D), dem „International Visual Theatre“(F) oder dem „national theatre of the deaf“(USA) u.a. .

Die „hörende Theaterwelt“ funktioniert so: Man nehme ein Drehbuch, oder ein Bestseller aus der Weltliteratur und beginnt damit zu arbeiten. Ob das Ziel, eine Aufführung nun, eine Operette, ein klassisches Schauspiel, ein „Modernes Theaterstück“, eine Komödie oder ein Drama werden soll, ist dabei egal! Jede Theatergruppe, jedes Theatergebäude, jedes Ensemble, jeder Regisseur, jeder Schauspieler auf der ganzen Welt, interpretiert in seiner Phantasie, in seiner Landeskultur oder in seiner Sprache! Und das Amsterdamer „Handtheater“ eben interpretiert seine Stücke in Gebärdensprache.

Juni 2000

Page 2

Das „Handtheater“ ist eine, für Europa wichtige Institution nicht nur im Theaterbereich, denn es werden nicht nur Theaterstücke produziert, sondern John van Gelder und die Mitarbeiter vom „Theater t'OOG“, führen ohne Rücksicht auf eigene finanzielle Verluste auch Weiterbildungsprojekte, Schulprojekte, Workshops und Linguistikwissenschaft durch.

Ich bitte Sie hiermit vom ganzen Herzen, im Namen unserer Gebärdensprachkultur, das „Handtheater“/ „Theater t'OOG“, sowie John van Gelder, Jean Couprie zu unterstützen, soweit es in Ihrer Macht steht.

Verbleibe mit freundlichem Gruß,

hochachtungsvoll,

Marco Lipski
(Direktor)

Henk Votel

Lindenstraat 69 B
1015 KW Amsterdam
tel. & fax:: 020 - 624 24 30

email:
henkvotel@worldmall.nl

03-06-2000

aan:

Handtheater
p.a. Theater 't Oog
Bilderdijkkade 60
1053 VN Amsterdam

Geachte collega's,

Het gaat heel goed in Nederland . Geld genoeg. Behalve voor cultuur, daar wordt altijd aan geknabbeld. Nu is het Handtheater de klos. Subsidieaanvraag afgewezen.

Hoe is het toch mogelijk dat een volwaardig gezelschap, dat zoveel succes heeft bij dove, slechthorende EN bij horende mensen, geen subsidie krijgt.
Het Handtheater is een gezelschap met een eigen gezicht, dat niet alleen gericht is op dove mensen, maar op een breed publiek in binnen- en buitenland.
Gebarentaal is een erkende Nederlandse taal. Het Handtheater is belangrijk voor de dovensamenleving en de dovensamenleving.

Zelf was ik enorm onder de indruk van een voorstelling over de brieven van Van Gogh. Er was een tolk bij betrokken die de teksten voorlas, prachtig geïntegreerd in het geheel. Ik kon hierdoor alles goed volgen en tegelijkertijd genieten van het spel en de eigen sfeer van het gebeuren. Ik genoot in het bijzonder van de sterke emoties en de krachtige fysieke expressie, waar wij, niet dove acteurs, veel van kunnen leren.

Een prachtige voorstelling dus. En dan na afloop: het contact tussen de mensen onderling, doof of horend, was een beleving. Geen enkele barrière.
Het is toch wonderlijk dat er -ik denk- zo'n 25 % doven en 75% horenden zaten.
Bravo Handtheater!

Daarom vind ik dat het Handtheater moet blijven. Het enige gezelschap in Nederland met Nederlandse gebarentaal. Als dat verdwijnen moet (m.a.w. geen subsidie krijgt) hebben we op dat gebied helemaal niks meer.
Het spijt mij dat ik het zeggen moet, maar ik vraag me af hoe de Raad voor Cultuur zo horend doof kan zijn. Het is te gek voor woorden!

Henk Votel
acteur
was verhoord aan Toneelgroep De Appel
onderscheiden met 2 Harlequino's
Ridder in de Orde van Oranje-Nassau

Handtheater,
p/a Theater 't OOG,
Bilderdijkkade 60,
1053 VN, Amsterdam.

Amsterdam, 2 juni 2000.

L.S.

Graag wil ik mijn steun betuigen bij het verzoek van het Handtheater aan het Ministerie van OC en W, om via een structurele subsidie, het Handtheater in staat te stellen 'zich sterker en meer permanent te manifesteren, zowel binnen de Nederlandse dovensgemeenschap als daarbuiten'.

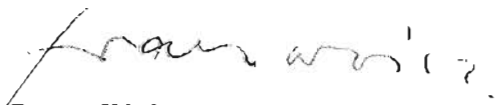
Ik leerde het Handtheater kennen via mijn meest recente film: 'Storm in mijn Hoofd', een VARA-téléfilm, geschreven door Chiem van Houweninge met o.a. Coen Flink, Will van Kralingen en Pierre Bokma, waarbij de laatste een doven-tolk speelt, die getrouwd is met een dove vrouw. Deze rol werd gespeeld door Suzanne Davina, een prachtige actrice, ontdekt door Mieke Julien. Zij bracht mij tevens in contact met John van Gelder en diens theater 't OOG, waar vervolgens Pierre Bokma les kreeg in gebarentaal.

Ik zag er mijn eerste voorstelling in gebarentaal, 'Café Dansant' en werd geraakt door de grote zeggingskracht en schoonheid van deze voorstelling.

Onlangs zag ik 'Versteend Verdriet' van en met Eduard Leuw, geregisseerd door Mieke Julien en opnieuw raakte ik gefascineerd door de uitzonderlijke kwaliteit van dit theater. Ik was getuige van het werk van een aantal Handtheater-leden op de Ammanschool, een school voor dove kinderen, waar zij een toneelproject met de leerlingen realiseerden.

De liefde en overgave van alle betrokkenen, het voortdurend besef van noodzakelijkheid - niet louter in 'artistiek' opzicht, maar eerder als iets van levensbelang - maakt dat steun aan dit theater niet alleen een nood- maar ook een erezaak is en geeft mij de moed het verzoek van het Handtheater bij u te ondersteunen!

Hopend op een gunstige beslissing uwerzijds, verblijf ik,
met de meeste hoogachting,

Frans Weisz.

Handtheater
t.a.v. het bestuur en alle medewerkers
Bilderdijkkade 60
1053 VN Amsterdam

Amsterdam, 10 juni 2000

Geacht bestuur en medewerkers van Handtheater,

Tot mijn grote verbazing of beter gezegd verbijstering, kwam mij ter ore dat de Raad voor Cultuur een negatief advies heeft uitgebracht over de subsidieaanvraag van Handtheater.

Handtheater is naar mijn weten al jaren geleden door het Nederlands Theaterinstituut erkend als enige professionele theatergroep die voorstellingen maakt in de Nederlandse Gebarentaal. En terecht!

Ik kan het natuurlijk uitgebreid gaan hebben over wat Handtheater toevoegt aan het culturele goed in Nederland, het boeiende van voorstellingen op de planken brengen in de Nederlandse Gebarentaal, de noodzakelijke pionierende rol van Handtheater, de goede acteurs, de mooie choreografieën, decors, geluid en over de diverse doelgroepen (jullie bereiken zelfs jongeren, pct af), maar dat doe ik verder allemaal niet. Ik volsta liever met onderstaande.

Ik ben een fervent theaterbezoeker, van Stadsschouwburg tot en met de Westergasfabriek en van Gasthuis tot en met Bellevue. Dus ga ik ook regelmatig naar voorstellingen van het Handtheater. Vooral de laatste jaren geniet ik buitengewoon van jullie voorstellingen. **Handtheater doet met je wat theater met je moet doen. Zij ontroert, prikkelt of zet je op een ander been. Dat is de kracht van kunst!**

In de hoop dat het ministerie van OC & W het advies niet opvolgt en Handtheater alsnog de komende jaren een fikse structurele subsidie toekent, teken ik, met vriendelijke groet,

Mick Witteveen
projectleider Y-Art Projects 2000
voorzitter Stichting Kunstbende Amsterdam

Ministerie van OC en W
t.a.v. de Staatssecretaris Dr. F. van der Ploeg
Postbus 25000
2700 LZ Zoetermeer

Betreft: Cultuurnota

Amsterdam, 4 de junho de 2000.

Prezado Sr. van der Ploeg,

Gostaria de assinalar a apreciação pelo trabalho do "Handtheater" como porta-voz da cultura da comunidade surda holandesa.

Graças ao seu trabalho, o "Handtheater" proporciona a aproximação entre surdos e ouvintes de uma forma agradável e comunicativa.

Uma característica única pelo fato de empregar atores e mais em específico o uso da Linguagem de Sinais Holandesa, oficialmente reconhecida.

Assisti a algumas apresentações do grupo ("OOGgetuigen" - diverse afleveringen, "Café Dansant", "Versteend Verdriet" e "De Man, de Stad en het Boek" em fita VHS) e gradativamente aumentou o meu interesse pela língua e cultura da comunidade surda, de tal forma que no momento sigo curso de NGT (Nederlandse Gebarentaal) na SWDA (Stichting Welzijn Doven Amsterdam) e pretendo ainda mais estreitar os laços de contato com a comunidade surda holandesa.

Fui convidado também para orientar na tradução dos poemas de Carlos Drummond de Andrade na produção "O Amor Natural". O fascinante nesse processo foi que a tradução direta do Português do Brasil para a Linguagem de Sinais Holandesa adquiriu um valor único, independente e expressivamente mais coerente.

Devo assinalar a minha admiração pelo empreendimento dos atores, diretores e cenógrafos desse grupo de teatro que se empenha com tão poucos recursos em um nível altamente profissional.

Justamente por ter um caráter único de promoção da linguagem dos surdos holandeses, penso que a eles devemos oferecer um grande apoio e estímulo que seja em forma de inspiração, participação, presença e também subsídios.

O "Handtheater" tem um potencial imenso de intercâmbio cultural entre a comunidade surda e ouvinte, holandesa e internacional.

Dessa forma vai a minha reação com relação à decisão negativa sobre a petição de subsídio estrutural ao Conselho da Cultura.

Atenciosamente,

Luiz Henrique Yudo.

Brasileiro, há 12 anos vivendo na Holanda.

Arquiteto, Graphic Designer, fotógrafo.

Formado na NFTA (Nederlandse Film & Televisie Academie - Amsterdam) como docente áudio-visual.

Compositor, fundador do "Yudo Group", ensemble holandês de música contemporânea.